

7-8/2026

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE

JULIJ – MALI SRPAN

AVGUST – VELIKI SRPAN

Puškarnstvo Špendal

Gramozna pot 9,
1000 Ljubljana

gsm: 041 399 307, 031 393 664

email: info@guns-spendal.si

Spletna trgovina: www.guns-spendal.si

Prodaja vrhunskih izdelkov

- **Optike:** Swarovski, Kahles, Zeiss, Delta
- **Puške:** Merkel, Haenel, Blaser, Steyr Mannlicher, FX Airguns in Mauser
- **Strelivo:** RWS, Geco, Blaser, KJG, Rottweil, Sax, LFB, NobelSport Italia
- **Oblačila:** Chevallier, Merkel Gear, Blaser
- **Termalne naprave:** Nopix in Hikmicro

Izvajamo vsa puškarska dela.

Popusti na artikule iz zaloge!

OBIŠČITE NAS NA NOVI LOKACIJI!

VEČJA TRGOVINA

Obiščite novo in večjo trgovino.

STROKOVNO SVETOVANJE

Izkušnje, znanje in pomoč pri izbiri prave opreme!

ENOSTAVEN DOSTOP

Parkirišče tik pred trgovino.

NAJDETE NAS TUKAJ

VUTE
PUŠKARSTVO

070 666 429

info@lovskaoprema.si

www.lovskaoprema.si

NOVI NASLOV:

CESTA XIV. DIVIZIJE 116A, 2000 MARIBOR

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
**Letnik CIX., št. 7–8
julij – mali srpan
avgust – veliki srpan**

Lovce je z odločbo Ministrstva za kulturo RS, št. 61510-129-2009/8, od 6. 7. 2011 vpisan v razvid medijev pod zap. št. 1633.
ISSN 0024-7014

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 0001 5687 097 (NLB, d. d.)
ID za DDV: SI 23864516

Priprava in tisk
Tiskarna Gracer, d. o. o., Celje
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

Odgovorna urednica:

Jasna Kovačič Siuka

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik: Miran Štrukelj
Martin Hočevar, Ivan Kuljaj, Igor Pičulin,
Franc Rotar, Branko Tucovič,
Franc Wakounig, dr. Jane Weber

Lektorica in korektorica: Marjetka Šivic
Oblikovanje in prelom: Andrej Filipčič
Obdelava fotografij: Milan Zupan
Tajnik uredništva: Andrej Miklavčič

Lovce izhaja v začetku vsakega meseca, razen poletne številke 7–8, ki je združena in izide v začetku julija. Ta številka je izšla v 21.500 izvodih. Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC obdavčeno po 5% stopnji.

Besedila za objavo v reviji Lovce pošljite na e-naslov lovce@lovska-zveza.si v Wordovem dokumentu, podpisane in žigosane uradne dopise pa skenirane ali po navadni pošti. Fotografije sprejemamo prav tako po e-pošti v formatu jpg, in sicer v nezmanjšani resoluciji.

Fotografije, ki se ukvarjajo z naravoslovno fotografijo, lahko svoje fotografije, namenjene za banko fotografij revije Lovce ter Zlatorogove in Strokovne knjižnice, pošljejo po vnaprejšnjem dogovoru po katerem od elektronskih transferjev.

Avtorji s tem, ko pošljejo fotografije v uredništvo, soglašajo z obdelavo fotografij pred objavo v reviji Lovce oziroma Zlatorogovi ali Strokovni knjižnici.

Uredništvo glasila Lovce
Župančičeva ulica 9, 1000 Ljubljana
e-naslov: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Glasilo Lovce na spletu:
<http://www.lovska-zveza.si>
zavihek Glasilo Lovce

IZ VSEBINE:

UVODNIK	292
G. Šuler:	Novi predpisi s področja divjadi in lovstva: brez posluha za predloge in težave upravljavcev lovišč
ZAPISANO, IZBRANO, PREBRANO ...	296
LOVSTVO	298
R. Bernik:	Vpliv delovanja divjih prašičev na kmetijskih površinah (2. del)
OSUPLJIVI GOZDNI SVET	301
M. Kišek Vovk:	Prihodnost bo lesena
M. Kišek Vovk:	Mesta, kdo vas bo hladil?
LOVSKO OROŽJE, NABOJI, OPTIKA IN OPREMA	307
G. Hodnik:	7 mm Backcountry, naboj z jeklenim tulcem Peak alloy
PO LOVSKEM SVETU	309
F. Wakounig:	KPL Celovec je prejel koroški deželni grb
T. Sluga:	Aplikacija I-Trophy na lovskem in ribiškem sejmu v Salzburgu 2026
M. Janež:	Zaključene izbirne tekme za Češko in premierna Liga LZS
GOZD NA ŽLICI IN VILICAH	314
M. Kišek Vovk:	Še k leski skočim ...
M. Kišek Vovk:	Od drevesa, ki lovi ptice
NA KRATKO IZ TUJIH MEDIJEV	316
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO	317
O. Naglost:	Črni vitez
LOVSKO PESNIŠTVO	319
J. Štelcer:	Kanja
K. Šešerko:	Svetišče
T. Polanc:	Gozd me kliče domov
LOVSKA ORGANIZACIJA	322
S. F. Kropa, M. Jonozovič:	Začetni tečaj za lovske čuvaje na ZLD Novo mesto
F. Rotar:	Triindvajseta podelitev lovskih spričeval v Koroški LZ
S. Gabrijel:	Nova – 80. generacija dolenskih lovcev
A. Klemenč:	Podelitev spričeval novim lovkam in lovcem Postojnsko-Bistriške ZLD in ZLD Notranjske
F. Rotar:	Sedmi volilni Občni zbor Koroške LZ
A. Klemenč:	Uspesabljanje v oponašanju jelenjega rukanja v Postojnsko-Bistriški ZLD
I. Topolnik:	Osemdeset let LD Videm ob Ščavnici in razvitje novega prapora
M. Toš:	Osemdeset let LD Lenart
M. Toš:	Osem desetletij LD Jakob
M. Toš:	Štirje okrogli jubileji LD Šentilj
P. Novak:	Osemdeset let LD Bogojina
P. Novak:	Osemdeset let LD Mlajtinci
M. Malek:	Osemdeset let LD Starše in Hubertova maša
A. Močnikar:	LD Moravče – 80 let predanosti lovu in ohranjanju narave
J. Žerdin:	LD Ljutomer obeležila visoko in častljivo 80-letnico obstoja in delovanja
G. Dvojmoč:	Osemdeset let LD Veliki Podlog
G. Svenešek:	Osemdeset let LD Cirkovce
A. Drevenšek:	Devetdeset let LD Gozdnik-Griže
M. Toš:	Osemdeset let od ustanovitve LD Trnovska vas
P. Kovačec:	80 let lovske družine ZLD Ptuj – Ormož: dediščina, ki živi med Dravo in Haložami
JUBILANTI	340
BASEN	342
T. Polanc:	Jabolka so najbolj cenjena, kadar jih zmanjka
T. Polanc:	Ne stori drugemu, česar ne želiš, da bi drugi storil tebi
MLADI IN LOVSTVO	344
M. Gselman:	Z Mehurčki iz Vrta Sonček na lovsko pustolovščino
J. Lörinc, T. Bedež:	Ko lovec postane učitelj narave
K. Arh Lapajne, G. Hodnik:	Lovski kotiček v knjižnici OŠ dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici
M. Kišek Vovk:	Gozdni detektiv
M. Kišek Vovk:	Ubrani gozdni orkester
LOVSKI OPRTNIK	348
A. Koveš:	Obisk lovcev - lovskih čuvajev z Madžarske
J. Žerdin:	Rogisti so s skladbami razveselili stanovalce doma
F. Klajne:	Praznovanje prvega maja v LD Zreče
F. Ekar:	V spomin Marku Šenku (1939–2026)
M. Toš:	Marija Mojca Peternel: Ne škoduj naravi, ki te razveseljuje s svojo lepoto
M. Toš:	Ivan Zupan, pozabljeni pionir SLD
I. Kuljaj:	Lovci - vinariji: Blaž Zagmajster
V SPOMIN	353
LOVSKA KINOLOGIJA	354
H. Hace:	CAC Snežnik 2026
M. Anžur:	Pokal Zasavja 2025 za skupen dosežek vodnikov na območjih tekmarh gonilcev LKD Zasavje
T. Dajčar:	Lovska preizkušnja psov prinašalcev (LP-P) v Šentrupertu
M. Brunskole:	Dan psov jamarjev v LD Suhor

SLIKA NA NASLOVNICI:

Rjavi medved (*Ursus arctos*)

Foto: Rok Mikuletič

Na računalnik natisnjene prispevke pošiljajte na elektronski naslov lovce@lovska-zveza.si. Poslanih prispevkov in fotografij ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljjanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in Lovske zveze Slovenije. Uredništvo se je potrudilo, da bi našlo vse imetnike avtorskih pravic. Če mu kljub trudu to morda ni v celoti uspelo, avtorje prosimo, naj stopijo v stik z uredništvom. Morebitni priloženi letaki niso povezani z uredniško politiko Lovca in niso publikacije, ki bi jih izdala Lovska zveza Slovenije ali uredniški odbor. Za njihovo vsebino odgovarja naročnik storitve (oglaševalca).

LOVNE DOBE:

**Ur. list, št. 101/17, 9. 2004
in št. 81/14, 11. 2014**

Srna

srnjak, lanščak:
1. 9.–31. 10.

srna, mladici obeh spolov:

1. 9.–31. 12.

mladica:

1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Damjak

damjak:

16. 8.–31. 12.

košuta:

1. 9.–31. 12.

teleta:

1. 9.–31. 1.

junica, lanščak:

1. 7.–31. 1.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in

jagnjeta obeh spolov:

1. 8.–28. 2.

ovca:

1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,

enoletni obeh spolov:

1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:

1. 1.–31. 12.

svinja:

1. 7.–31. 1.

ozimci in lanščaki obeh spolov:

1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.

Kuna belica, kuna zlatica

1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.

Šakal

1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 1.–31. 12.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–28. 2.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

1. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

1. 8.–28. 2.

Medved in volk

Po veljavnem Pravilniku in Odločbi o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave

Novi predpisi s področja divjadi in lovstva: brez posluha za predloge in težave upravljavcev lovišč

Goran Šuler,
predsednik Komisije za organiza-
cijska in pravna vprašanja LZS

Leto 2025 je bilo, vsaj kar zadeva področje divjadi in lovstva, na normativnem področju dokaj živahno, saj so bili sprejeti obsežna novela Zakona o divjadi in lovstvu¹ (v nadaljnjem besedilu: novela ZDLov-1F), trije podzakonski akti (pravilniki) ter nov Zakon o varni hrani in krmi,² ki poleg številnih drugih vprašanj ureja tudi vprašanje uporabe mesa uplenjene divjadi in mesa rjavih medvedov za domačo porabo lovcev

ter vprašanje dajanje tega mesa na trg. Sprejemanje predpisov je spremljala živahna, če ne kar polemična razprava znotraj lovske javnosti, ki je dosegla vrh ob vložitvi in sprejemu zadnje novele Zakona o divjadi in lovstvu februarja letos³ (v nadaljnjem besedilu: novela ZDLov-1G). Vse skupaj pa sta začinila še poslanski poskus o dopolnitvi Zakona o divjadi in lovstvu in poslanski poskus o dopolnitvi Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ki sta na srečo ostala le poskusa.

Namen tega prispevka je kratek pregled glavnih novosti, ki so jih prinesli novi predpisi z opozorili glede morebitnih dilem in vprašanj, ki jih je treba še urediti. Načelo pravne države namreč ne pomeni samo dolžnost naslovnikov, da spoštujejo veljavne predpise, temveč tudi dolžnost države, da odprta vprašanja uredi

celovito in v zakonsko določenih rokih, ter dolžnost, v našem primeru javnih zavodov, ki s svojo dejavnostjo posegajo na področje divjadi in lovstva, da pravočasno in vsebinsko primerno opravijo naloge, ki so jim jih naložili predpisi. S tega vidika je ob novo urejenih vprašanjih v predpisih ostalo kar nekaj »lukenj«.

V tem trenutku je najbolj razvpito vprašanje vezic, ki je urejeno v 45. členu Zakona o divjadi in lovstvu (v nadaljnjem besedilu: ZDLov-1) ter podrobneje v Pravilniku o označevanju odvzete parkljaste divjadi in evidentiranju divjadi po odvzemu.⁴ V povezavi s tem ni večjih vsebinskih dilem, saj zakon in pravilnik tudi v tehničnem pomenu natančno urejata označevanje odvzete divjadi z vezicami. Dodeljevanje vezic posameznim upravljavcem, njihova delitev posameznim lovcem, vsakoletno obnavljanje seznama in evidenca izgubljenih ter neuporabnih vezic bo terjalo veliko natančnosti in administrativnega dela, zato se postavlja vprašanje, ali bodo koristili nove ureditve odtehtale vse navedene administrativne obveznosti. Po veljavnih predpisih je namreč edina upleniteljeva dolžnost, da parkljasto divjad z mesta uplenitve do zbiralnice uplenjene divjadi dostavi z nameščeno vezico. Ureditve bo dobila svoj smisel šele po sprejemu podzakonskega akta k Zakonu o varni hrani in krmi, ki naj bi kodo vezice povezal z evidencami, ki bodo predpisane v povezavi z dajanjem uplenjene divjadi na trg ter zagotavljanjem sledljivosti uplenjene divjadi, kar je gotovo prispevek k varnosti potrošnikov. Ob tem pa ni videti opravičila za zamudo Zavoda za gozdove Slovenije, ki upravljavcem lovišč ni uspel pravočasno zagotoviti vezic, čeprav je za izpolnitev obveznosti imel na voljo kar šest mesecev.

Najpozneje v zbiralnici uplenjene divjadi mora odgovorna oseba upravljavca lovišča po novem podatke o uplenjeni divjadi vpisati v evidenčno knjigo odstrela in

⁴ Pravilnik o označevanju odvzete parkljaste divjadi in evidentiranju divjadi po odvzemu, Uradni list RS, št. 80/2025

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1F), Uradni list RS, št. 28/2025

² Zakon o varni hrani in krmi (ZVHK), Uradni list RS, št. 100/2025

³ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1G), Uradni list RS, št. 12/2026

izgub, pri čemer se podatki, ki jih določa novi Pravilnik o označevanju odvzete parkljaste divjadi in evidentiranju divjadi, po odvzemu praktično pokrivajo s podatki, ki so jih upravljavci vnašali doslej. Razlika je le, da z novim pravilnikom ni več obvezen vnos podatka o starosti divjadi (razen za gamsa), temveč se vnašajo podatki po starostnih kategorijah, tako kot jih določajo veljavne smernice in načrti upravljanja z divjadjo. Podatki se vnašajo na podlagi izmer in ocen upravljavca lovišča, pri čemer za njihovo verodostojnost v večini primerov ni treba predložiti nobenih materialnih dokazov, razen v primeru trofejne divjadi, ki je stara dve leti ali več, ter v nekaterih drugih manj pomembnih primerih. S črtanjem obveznosti predložitve čeljusti – od 1. maja 2026 naprej – vnašanje podatkov o uplenjeni divjadi v večini primerov temelji na zaupanju do upravljavcev lovišč. Čas pa bo pokazal, ali bomo to zaupanje upravičili ali ne in hkrati odgovoril na vprašanje, ali bodo s tem zagotovljeni verodostojnejši podatki o odstrelu divjadi. Citirani pravilnik je začel veljati 1. novembra 2025, njegova določila pa so se začela uporabljati 1. maja 2026. Zato si ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, ne bi smelo privoščiti, da je kar z dopisom določilo dodatno prehodno obdobje, ki naj bi trajalo od 1. maja 2026 do 1. septembra 2026. Ne vem, kako bodo na tako določeno prehodno obdobje gledali lovski inšpektorji, ki nadzorujejo spoštovanje veljavnih predpisov.

V evidenčni knjigi odstrela in izgub za parkljasto divjad ter v evidenčni knjigi odstrela in izgub za preostalo divjad se podatki vodijo izključno v elektronski obliki ter se do 15. v mesecu za prejšnji mesec pošljejo v osrednji lovski informacijski sistem, ki ga vodi in vzdržuje Gozdarski inštitut Slovenije.⁵ To določilo je – ker svoje naloge nista opravila niti ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, niti Gozdarski inštitut Slovenije –, tista točka, ki povzroča vse spore in vsa nerazumevanja na področju evidentiranja odvzema divjadi ter na področju načrtovanja. Glede na to, da novela ZDLov-1F ni določila prehodnega obdobja in ni predvidela podzakonskega akta, je moral Gozdarski inštitut Slovenije s 26. aprilom 2025 vzpostaviti ter od takrat naprej voditi in vzdrževati osrednji lovski informacijski sistem ter ob tem zagotoviti, da bi mu upravljavci lovišč potrebne podatke lahko posredovali v skladu z rokom, ki ga določa zakon. Gozdarski inštitut Slovenije obveznosti ni izpolnil, po pojasnilih ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, pa je ne namerava tudi v prihodnje. Namesto pritiska na Gozdarski inštitut Slovenije, ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, z noveliranjem pravilnika, ki ureja načrtovanje, pritiska na upravljavce lovišč, da državnim organom in javnim zavodom še naprej zagotavljajo podatke o poteku odvzema, čeprav bi jih po zakonu moral zagotavljati Gozdarski inštitut Slovenije. Zakaj je zakonodajalec vodenje in vzdrževanje osrednjega lovskega informacijskega sistema zaupal Gozdarskemu

inštitutu Slovenije, ni povsem jasno, saj glede na ZDLov-1 ni lovška organizacija. Po logiki ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, je za tako nalogo očitno kvalificiran vsak javni zavod, ki ga je ustanovila država, konec koncev tudi ljubljanska opera.

Navedena nedoslednost se kot omenjeno prenaša tudi na področje, ki ga ureja Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,⁶ ki ga ministrstvo spreminja zaradi uvedbe dvoletnih načrtov lovišč. Ob jasni obveznosti, ki izhaja iz tretjega odstavka 46. člena ZDLov-1 (osrednji lovski informacijski sistem vodi in vzdržuje Gozdarski inštitut Slovenije) je treba črtati vsa tista določila Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, ki upravljavce lovišč zavezujejo, da ministrstvu, pristojnemu za divjad in lovstvo, Zavodu za gozdove Slovenije, lovski inšpekciji in območnim združenjem upravljavcem lovišč omogočajo stalen vpogled v potek odvzema divjadi. Strinjam se, da je tak vpogled za spremljanje poteka odvzema, za sprejemanje ukrepov v času veljavnosti dvoletnih načrtov upravljanja z divjadjo, za kontrolo skladnosti odvzema s predpisi ter za pripravno novih načrtov upravljanja z divjadjo nujen in smiseln, vendar ne vem, zakaj bi upravljavci lovišč zopet morali opravljati neko nalogo samo zato, ker je država in njeni javni zavodi nočejo ali ne znajo.

Novela ZDLov-1F v 42a. členu ter Pravilnik o izvajanju izrednega posega na nelovnih površinah in uporabi lovskega orožja na nelovnih površinah⁷ dovolj jasno in natančno urejata vprašanja, ki so povezana z odlovom ali odstrelom divjadi na nelovnih površinah, lahko pa težave nastanejo pri njenem izvajanju. V tem trenutku noben upravljavec lovišča ne izpolnjuje pogojev, da bi s svojimi lovci izvajal izredne posege v populacije divjadi na nelovni površini. Zato je najbolje, da tak poseg odkloni, lovski inšpektor pa bo nato izvršitev posega odredil upravljavcu lovišča s posebnim namenom, ki odrejeni poseg mora opraviti. Opozarjam tudi na poskuse lovskih inšpektorjev, da bi odreditev izrednega posega v populacije divjadi na nelovni površini naslonili na drugo pravno podlago, to je na člen, ki določa pooblastila lovskih inšpektorjev, s čimer želijo zaobiti pogoje, ki jih za upravljavce lovišč določa 42a. člen ZDLov-1. Tudi zoper take poskuse je treba ugovarjati.

Postopek uveljavljanja škode po divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah po novem normativno še ni urejen v celoti, saj mora ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, pripraviti in na osrednjem spletnem mestu državne uprave objaviti podrobnejša navodila. Sicer pa se sam postopek bistveno ne spreminja. Ob nekaterih dobrodošliih novostih, kot je sistem elektronske

⁶ Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Uradni list RS, št. 91/2020 in 200/2020

⁷ Pravilnik o izvajanju izrednega posega na nelovnih površinah in uporabi lovskega orožja na nelovnih površinah, Uradni list RS, št. 86/2025

⁵ Tretji odstavek 46. člena ZDLov-1

prijave škode, novela ZDLov-1F omenjeni postopek ureja samo natančneje.⁸ Si pa ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, očitno ni moglo kaj, da ne bi ob tem prav po tistem črtalo določilo, po katerem je izpeljava predpisane postopka prijave škode na prvi in drugi stopnji pogoj za vložitev tožbe pred sodiščem. V postopku uveljavljanja škode od Republike Slovenije tega določila seveda niso črtali, tako da je pisna prijava škode na prvi in drugi stopnji še vedno pogoj za vložitev tožbe zoper Republiko Slovenijo. Zoper lovsko družino pa ima oškodovanec po novem možnost, da škodo uveljavlja neposredno s tožbo pred sodiščem. Zgovoren dokaz o odnosu ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, do upravljavcev lovišč.

Novela ZDLov-1F je uresničila tudi dolgoletne zahteve lovcev, da območne zveze lovskih družin postanejo lovske organizacije in predpisala neobvezno združevanje lovskih družin v območne zveze lovskih družin ter obvezno združevanje območnih zvez lovskih družin v Lovsko zvezo Slovenije. Na vprašanje, kaj smo s tem pridobili, si lahko odgovorimo z analizo nalog, ki jih je zakon dal območnim zvezam lovskih družin. Prva javna naloga je pomoč Lovski zvezi Slovenije pri izvedbi usposabljanj lovcev za opravljanje lovskih izpitov, kar območne zveze lovskih družin kot usposobljene članice počno že sedaj. Druga javna naloga, pomoč upravljavcem lovišč pri ocenjevanju škode od divjadi na kmetijskih in gozdnih kulturah, pa je povsem nedorečena, saj ni jasno, kako oziroma na kakšen način naj bi se pomoč uresničevala v praksi. Ne nazadnje je zakonodajalec na novo uredil celoten postopek uveljavljanja škode na kmetijskih in gozdnih kulturah, pri čemer pa ni niti z besedico omenil nove vloge, ki naj bi jo pri tem imele območne zveze lovskih družin. Menim, da je na koncu bolj zaradi lepšega zakonodajalec območnim zvezam lovskih družin dodal še dve nalogi. Pri pomoči upravljavcem lovišč pri oblikovanju mnenj v postopkih presoje posegov v življenjski prostor divjadi gre za nalogo, ki je niti upravljavec lovišča niti območna zveza lovskih družin ne moreta opravljati uspešno, saj natanko dvaindvajset let čakamo ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, da bi v sodelovanju z ministrom, pristojnim za varstvo narave, izdalo predpis, s katerim bi podrobneje določili merila za posege v življenjski prostor divjadi. Po vsej verjetnosti lahko pričakujemo, da bo naloga ostala brezzobi tiger, obveznost ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, pa mrtva črka na papirju. Zadnja nova naloga območne zveze lovskih družin, to je skrb za naravovarstveno ozaveščanje lovcev, pa je tako ali tako bolj načelne narave. Zaradi popolnosti je treba omeniti tudi možnost, po kateri območno združenje upravljavcev lovišč pooblasti območno zvezo lovskih družin, da v imenu združenja usklajuje stvari strokovne in upravljavske narave do državnih organov in Zavoda za gozdove Slovenije. V to možnost bom verjel, ko bom tako pooblastilo videl. Po mojem mnenju se je z

uvrstitvijo območnih zvez lovskih družin med lovske organizacije sicer ustreglo željam lovcev, v praksi pa se v resnici ni in ne bo spremenilo nič.

Pri nekaterih vprašanjih pa je ministrstvu očitno pošla sapa. Skrb za razvoj lovske kinologije je naloga, ki jo Lovska zveza Slovenije kot javno nalogo opravlja že od uveljavitve Zakona o divjadi in lovstvu v letu 2004. Novela ZDLov-1F je ob novi definiciji lovskega psa v posebnem členu uredila tudi uporabo in šolanje lovskih psov⁹ z jasno zavezo, po kateri mora vsak upravljavec lovišča zagotoviti ustrezno število lovskih psov, Lovska zveza Slovenije pa mora v okviru javne naloge pripraviti programe šolanja lovskih psov, organizirati preizkuse in ocenjevanje dela lovskih psov ter voditi evidenco lovskih psov. Dolžnost ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, pa je bila, da do 26. oktobra 2025 podrobneje predpiše način uporabe lovskih psov v loviščih, obveznosti upravljavca lovišča ter organiziranje šolanja lovskih psov, ki je, kot že omenjeno, naloga Lovske zveze Slovenije. Po strokovni uskladitvi predloga Pravilnika o uporabi lovskih psov v lovišču in njegovi objavi na e-demokraciji je le-ta obležal v enem od predalov na ministrstvu, pristojnem za divjad in lovstvo. Upamo in si želimo, da tam ne bo ostal predolgo.

Prav tako je bilo že omenjeno, da je Zakon o varni hrani in krmi določil osnovne pogoje za porabo mesa uplenjene divjadi in mesa medvedov za lastno domačo porabo lovcev ter dajanje tega mesa na trg. Vendar pa je ureditev večine praktičnih vprašanj prepustil podzakonskemu aktu, ki ga mora izdati minister, pristojen za divjad in lovstvo. Rok za izdajo omenjenega predpisa sicer še ni potekel, vendar je med nalogami, ki naj bi jih uredil pravilnik, tudi vprašanje dostopa do evidenc za zagotavljanje sledljivosti trupov uplenjene divjadi, kar naj bi se zagotavljalo v skladu s predpisom, ki določa označevanje odvzete parkljaste divjadi in evidentiranje divjadi po odvzemu. Povedano drugače: sledljivost naj bi se zagotavljala z navezavo na matrično črtno kodo vezice iz Pravilnika o označevanju odvzete parkljaste divjadi in evidentiranja divjadi po odvzemu. Zato bi pričakovali, da bi pravilnik, ki ga predpisuje Zakon o varni hrani in krmi, začel veljati vsaj s 1. majem 2026, po načrtih ministrstva pa naj bi se to zgodilo s 1. januarjem 2027. Ob tem velja opozoriti, da naj bi po ustnih zagotovilih predstavnikov za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin do konca letošnjega leta še naprej veljala dosedanja usposabljanja lovcev za prvi pregled uplenjene divjadi tudi v primerih, ko je posameznim usposobljenim osebam (preglednikom) formalno že potekla veljavnost potrdila o usposobljenosti. Kako bodo v takih primerih ravnali organi pregona, bo prav tako pokazal čas.

Ne glede na to, kaj si mislimo o zadnji noveli Zakona o divjadi in lovstvu (novela ZDLov-1G), je bila sprejeta,

⁸ 56. člen ZDLov-1

⁹ Člen 43b. ZDLov-1

objavljena in je 4. marca 2026 tudi začela veljati. Kot prvo je novela določila, da koncesijsko razmerje traja 30 let, kar je dobrodošla rešitev, za ta trenutek še bolj aktualna pa je prehodna določba novele ZDLov-1G,¹⁰ po kateri se šteje, da je koncesija podeljena za 30 let tudi za tiste koncesionarje, ki jim je bila koncesija podeljena na podlagi predpisov, ki so veljali pred 4. marcem 2026. Sedanja koncesijska razmerja, sklenjena za 20 let, je zakon tako podaljšal na 30 let. Zato od ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, upravičeno pričakujemo, da nemudoma pripravi anekse k veljavnim koncesijskim pogodbam in jih upravljavcem lovišč ponudi v podpis.

Še zanimivejša pa je rešitev, po kateri se za upravljanje nepremičnin v lasti države določi lovska družina, ki upravlja z loviščem.¹¹ Pogoji so trije: prvi: nepremičnina je v lasti Republike Slovenije; drugi: nepremičnina je neposredno povezana s trajnostnim gospodarjenjem z divjadjo in je v naravi pasišče, jasa, travnik, krmna njiva, lovska kočja ali bivač in kot tretje: nepremičnina je izjemno pomembna za upravljanje z divjadjo. Dokazovanje izpolnjevanja zadnjega pogoja bi bilo zaradi »pesniške« formulacije lahko sicer težavno, vendar po drugi strani zakon ne vsebuje besedice »lahko«, kar ob izpolnitvi navedenih pogojev pomeni obvezno določitev lovske družine za upravljavca take nepremičnine. V postopkovnem pogledu je treba na

ministrstvo, pristojno za divjad in lovstvo, poslati le pisno pobudo s priloženimi dokazili ter počakati na odločitev ministra, pristojnega za divjad in lovstvo. Težko čakam, da se bo katera od lovskih družin odločila za tak postopek. Prepričan sem namreč, da si bo država kot že tolikokrat doslej na vse kriplje prizadevala, da bi onemogočila uresničitev opisane zakonske možnosti.

Ob vsej kritičnosti do države in javnih zavodov, ki s svojo dejavnostjo posegajo na področje divjadi in lovstva, je na mestu vprašanje, ali je oziroma kakšen je prispevek Lovske zveze Slovenije ter upravljavcev lovišč k opisanim zapletom in nedoslednostim. Pri odgovoru na vprašanje se je treba vrniti v fazo priprave predpisov, v tisto fazo, zaradi katere nastaja toliko zapletov in zastojev pri uresničevanju predpisov v praksi. Dejstvo je, da ministrstva, pristojnega za divjad in lovstvo, ne zanima, kako se bo določen predpis uresničeval v praksi. Zato tudi ne upošteva velike večine predlogov in pomislekov, ki jih Lovska zveza Slovenije ter druge lovske organizacije posredujejo v postopkih priprave predpisov. Lovski zvezi Slovenije in upravljavkam lovišč se s predpisi določajo nove in nove naloge, za njihovo izvrševanje pa država ne zagotovi nobenih finančnih sredstev, čeprav so med nalogami številne javne naloge, ki jih lovske organizacije opravljajo namesto države v javnem interesu. Po uveljavitvi predpisa pa se vsi »čudimo«, zakaj ureditev ne deluje v praksi. Edino vprašanje tako je, ali je to način delovanja države ali pa se bo kdaj tudi kaj spremenilo?

¹⁰ 5. člen novele ZDLov-1G

¹¹ 3. člen ZDLov-1G

Foto: Pixabay

Foto: Marjan Artnak

OB OSNOVNI ŠOLI SPET OPAZILI MEDVEDA: »ŽELIMO SI, DA BI BILI OTROCI VARNI«

DNEVNIK, 13. 5. 2026 (Špela Ferlin) – Zaskrbljeni starši osnovne šole iz Kočevja opozarjajo, da se v bližini šole spet spreha medved. Opazil ga je eden od učencev in se mu previdno umaknil, je za Dnevnik povedala njegova mati. Na šoli so dejali, da o takšnih primerih redno obveščajo starše in otroke ter jih tudi izobražujejo, kako se odzvati. Mama osnovnošolca kočevske osnovne šole nas je obvestila, da je njen sin na poti v šolo srečal medveda. »Živimo slabih deset minut hoje od šole in sin je zjutraj na pločniku čez cesto zagledal medveda. Ker smo mu že večkrat razložili, kako naj ravna ob srečanju z zverjo, se je odzval zelo previdno. Počasi je odkorakal stran, medved pa mu ni sledil. Razumemo, da živimo v okolju, kjer medvedi prebivajo že od nekdaj, a si vseeno želimo, da bi bili otroci varni,« je povedala za Dnevnik. Ravnateljica Osnovne šole ob Rinži Darja Delač Felda je pojasnila, da šola stoji tik ob Mestnem logu na obrobju Kočevja, kjer ljudje pogo-

sto opazijo medveda. Prebivalci Kočevske vedo, da si prostor delijo z rjavim medvedom in drugimi zvermi, zato z njimi sobivajo brez večjih predsodkov. »Mestni log je poseljen z družinskimi hišami in se združi z naseljem Dolga vas. Šola upravlja velike površine, ki vključujejo dvorišče, športne objekte in kmetijske površine s sadovnjakom. V okolici je tudi gozd z redkimi velikimi drevesi, ki pa je povsem pregleden,« je dodala ravnateljica.

PREVEČ ZVERI, PA ŠE PRAŠIČJA KUGA ČAKA PRED VRATI

Www.primorske.svet24.si, 14. 5. 2026 (Saša Dragoš) – Medvedi na robu Kopra, Ljubljane, sredi Idrije ... v Sloveniji, ki ima največjo populacijo te zveri v Evropi, niso presenečenje. Državi je upravljanje z zaščitnimi zvermi v spogledovanju z nevladnimi zaščitniki ušlo iz nadzora. Vse težje je tudi upravljanje lovskih družin s prostoživečo divjadjo. Zaradi večanja škode, vse več prostovoljnega dela, navzkrižij s kmeti in drugimi deležniki v prostoru je Lovska družina Porezen na pobudo lokalnega Zavoda za turizem na posvetu spregovori-

la o reševanju težav. Predsednik Lovske zveze Slovenije **Alojz Kovšca** z gosti je prepričan, da mora država čim prej oblikovati odškodninski sklad iz koncesnin, ki jih lovci plačujejo za prostovoljno upravljanje lovišč.

RAZISKAVA: ŠAKALI BI LAHKO NASELILI TRI ČETRTINE EVROPE

STA, 25. 5. 2026 – Iztrebljanje volkov v 19. in 20. stoletju je bilo ključno za širjenje zlatega šakala po Evropi, ugotavlja študija, ki so jo vodili znanstveniki iz Slovenije in Francije. Ugotovili so tudi, da šakali območja blizu naselij uporabljajo kot zaščito pred volkovi. Študija napoveduje, da bi v prihodnje šakali lahko naselili do 75 odstotkov Evrope. O raziskavi sta obširno poročala tudi www.rtvsllo.si in www.24.ur.com.

PREŽA V PLOJEVI GRABI

ŠTAJERC, 4. 6. 2026 (mt) – V Lovski družini (LD) Dobrava v Slovenskih goricah načrtno skrbijo za lovske objekte

in naprave ter namenjajo posebno skrb izdelavi in vzdrževanju visokih prež. Letos je bil na vrsti za postavitev visoke preže revir Osek, ki ga dolga leta vodi Danilo Muršec. Potem ko so pridobili vsa dovoljenja od lastnika zemljišča, da lahko prežo postavijo, so se lotili dela. Strojno pomoč je revirnim lovcem nudil gospodar LD Dobrava Vlado Steinfelser, pri delu pa je pomagal tudi lovski tovariš Feliks Trojner iz sosednje LD Benedikt. Kot je povedal revirni vodja Danilo Muršec, gre za nadomestno prežo št. 4 v Plojevi dolini. Na pomoč jim je priskočil tudi gospodar Jožek Ploj in zato so delo opravili brez težav. Visoka preža v lovišču služi predvsem varnemu in etičnemu lovu, natančnemu opazovanju divjadi in selektivnemu odvzemu živali iz narave, je prepričan revirni vodja Danilo Muršec, ki je izjemno vesel dobrega sodelovanja z gospodarjem kmetije Ploj.

NA LETO POVOZIMO SKORAJ 10.000 DIVJIH ŽIVALI

SLOVENSKE NOVICE, 5. 5. 2026 (Oste Bakal) – Vsakodnevna poročila slovenskih policistov potrjujejo, da so

povožene divje, prostoživeče in domače živali v naši državi izjemno velika težava. Mnogi, najmanj tretjina, sploh ne obvestijo Policije in žival pustijo ranjeno ob cesti, nekateri jo celo pospravijo prtljažnik za golaž ali pečenko. Uradni podatki pa kažejo, da na leto pogine okoli 8000 osebkov srnjadi, nekaj sto osebkov jelejnjadi in po nekaj deset damjakov, gamsov, muflonov in divjih prašičev. Lovci lahko žal le prešttevajo kadavre in jih odvažajo na zbirna mesta, kjer jih poberejo delavci Veterinarsko-higienske službe (VHS) pri Nacionalnem veterinarskem inštitutu (NVI) in odpeljejo na sežig. V Pomurju skoraj ne mine dan brez povožene divjadi v policijskem poročilu, živali pa se velikokrat znajdejo tudi na avtocesti. Izkušeni starešina Lovske družine Gornja Radgona, predsednik Zveze lovskih družin Prlekije in zdaj član Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije Milan Kolarič je o tem povedal: »Za pomursko regijo in tudi širše je največji problem

krčenje prostora, namenjenega divjadi. Divjad si mora ponoči iskati hrano zunaj rezervatov; ko se zjutraj čez prometnice vračajo gozd, jih je največ povoženih. Seveda so problem tudi prehitri vozniki, premalo prometnih znakov ob prometnicah, kjer je veliko divjadi, tudi odsevnikov je malo in še bi lahko našteval. Zato lahko mi samo pobiramo povoženo divjad, kar nam povzroča veliko škodo v loviščih.« Opozoril je še, da najmanj 20 do 30 odstotkov povoženih živali niti ni vpisanih v evidenco. Statistika ne laže. Po uradnih podatkih Policije, ki vodi evidenco prijavljenih primerov povozov, je stanje zelo žalostno. »V letu 2025 je bilo na slovenskih cestah povoženih 8596 divjih živali. Do 31. marca 2026 pa je bilo povoženih 1916 primerkov divjadi. Med najpogostejše povožene sodi srnjad. Zal nimamo podatka, v katerem delu Slovenije je največ povoženih živali, niti v koliko primerih vozniki tega ne prijavijo. Prav tako ne vodimo statističnih podatkov o psihofizič-

nem stanju teh voznikov,« nam je odgovorila Maja Ciperle Adlešič, predstavnica Generalne policijske uprave za odnose z javnostmi.

ŠAKALI PRIHAJAJO

MLADINA, 29. 5. 2026 (Rostja Močnik) – V zadnjem desetletju se je število šakalov občutno povečalo, največ jih je na Krasu in na Ljubljanskem barju. »Prisotnost volkov je najpomembnejši parameter, ki vpliva na prisotnost šakalov. S tem je tudi povezan glavni razlog, zakaj so se šakali začeli širiti po Evropi, potem ko so bili verjetno tisočletja omejeni le na manjša obalna območja ob Jadranskem in Črnem morju – očitno je bil sprožilec intenzivno preganjanje volkov v 19. in 20. stoletju, ko smo ljudje volkove iztrebili iz večine Evrope. Zdaj se volkovi spet vračajo na nekatera območja v Evropi, kjer so bili v preteklosti iztrebljeni, in to smo zaznali tudi pri prisotnosti šakalov,« opisuje glavni vzrok za

povečanje prisotnosti šakalov v Evropi Miha Krofel, znanstveni sodelavec na Biotehniški fakulteti in vodilni avtor raziskave. Poleg manjšega števila volkov je pomemben vzrok za širjenje šakalov tudi globalno segrevanje. Ena od posledic segrevanja ozračja je tanjša snežna odeja, debela snežna odeja pa je bila ena izmed glavnih ovir za širjenje šakalov proti severu. Teh živali se bomo težko znebili. Odstrel ni učinkovita rešitev, saj na primer v Bolgariji že vrsto let postrelijo več kot 20 tisoč šakalov na leto, a to nima večjega vpliva na njihovo populacijo. Krofel pozna preprosto rešitev: »Zdaj se volkovi spet vračajo na nekatera območja v Evropi, kjer so bili v preteklosti iztrebljeni, in to smo zaznali tudi pri prisotnosti šakalov. Glede na izsledke raziskave se je zaradi varstva volkov in njihove vrnitve na nekatera evropska območja v zadnjih desetletjih količina primerne prostora za šakale v Evropi zmanjšala.«

Pripravil: dr. Marjan Toš

Foto: Miha Krofel

VPLIV DELOVANJA DIVJIH PRAŠIČEV NA KMETIJSKIH POVRŠINAH 2. del

V zadnjih letih se je z vedno večjo razširjenostjo divjih prašičev občutno povečal tudi obseg škode na kmetijskih površinah. Na območjih, kjer je ta živalska vrsta prisotna že dlje, je obravnava škode pogosto postala del ustaljene prakse, manjše poškodbe pa kmetje in upravljavci prostora nemalokrat prezrejo. Povsem drugače je na območjih, ki jih je divji prašič osvojil šele pred nedavnim – tam je zaznavanje škode praviloma natančnejše, odzivi pa bolj občutljivi. Ne le v Sloveniji, temveč skoraj na celotnem območju razširjenosti se populacije divjega prašiča vztrajno povečujejo.

Samice se razmnožujejo že v prvem letu življenja

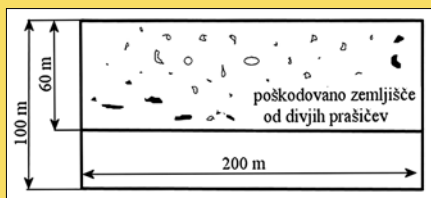
Na podlagi statistično zanesljivih raziskav, ki so jih v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja izvedli znanstveniki iz Eberswalda, kot so **Lutz Briedermann, Jürgen Goretzki in brata Stubbe**, je znano, da se v populaciji divjih prašičev velik delež samic, ki med februarjem in aprilom skotijo mladiče in imajo visoko telesno maso, že v prvem letu življenja uspešno vključuje v razmnoževanje.

V normalnih vremenskih razmerah vsi mladiči, rojeni v obdobju od februarja do aprila, do decembra oziroma januarja prvega leta življenja dosežejo telesno maso več kot 30 kg. To je posledica optimalnih prehranskih možnosti zaradi pogostejših let bogatega obroda hrasta in bukve ter izjemne ponudbe krme iz kmetijstva, kar skupaj zagotavlja stalno prehransko izobilje. Posledično naravni prirast populacije divjega prašiča v srednjeevropski kulturni krajini povzroča številne težave, ki nikakor niso omejene zgolj na kmetijstvo.

Škoda na travinju

Na travinju je škoda, ki jo povzroči divji prašič, težje pravilno oceniti kot pri žitu ali drugih poljščinah. Po eni strani gre za prirast, ki se praviloma uporablja kot krma na lastnem kmetijskem gospodarstvu. Pogosto ni na voljo lokalnih tržnih cen, zato je treba kot osnovo upoštevati stroške nabave nadomestne krme, ki po vrednosti ustreza izgubljenemu prirastu.

Najprej je treba ugotoviti in ovrednotiti pridelek, ki bi ga bilo mogoče pričakovati brez škode zaradi divjih prašičev. Poleg tega je treba upoštevati stroške obnove travne ruše, vključno s stroški priprave in prevoza. Večina takih poškodb se nanaša na površine, manjše od 0,5 ha. Pogosto pa je na eni parceli preoranih več zelo majhnih površin, zaradi česar je obnova travne ruše še posebno delovno intenzivna. Na travnikih, ki so košeni večkrat na leto, so posledice poškodb bistveno večje. Vsaka neravnina zmanjšuje hitrost spravila (in tako povečuje stroške), vsako onesnaženje z zemljo in starimi travnimi rušami pa poslabša kakovost krme.

Slika 1: Poškodovana površina travnika

Načeloma so tri možnosti poravnave travne površine:

- ročno poravnavanje poškodb,
- popravilo delnih površin travnika in
- popolna nova setev travnika.

V naših lovskih družinah je ročno poravnavanje poškodb travne ruše najpogostejša metoda. Postopek je uporaben, dokler so le posamezni sveži deli razritega travnika. Način dela terja zgolj lastno delovno silo, izgub pridelka pa ni. Treba pa je biti pozoren, saj se lahko korenine poravnane travne ruše na soncu izsušijo ali jih poškoduje zmrzal. V takih razmerah se hitro razrastejo nezaželene rastline, ki niso primerne za krmo, in zmanjšujejo krmno vrednost. Zato je pogosto potrebna uporaba herbicidov za njihovo odstranitev.

Takojšnje poravnavanje travne ruše je priporočljivo tudi zato, ker omogoča natančen pregled, ali divji prašiči na isti površini večkrat povzročajo škodo. Fizična storilnost osebe znaša približno 50–60 m² na uro. Strošek dela pa znaša od 17 do 20 centov/m², kar pomeni približno 7,2–10 €/h. Zelo pomembna je dobra utrditev travne ruše, saj lahko v sušnih razmerah odmre. Na večjih travnih površinah je priporočljivo, da po ravnanju rušo povaljamo z gladkim valjarjem.

Slika 1 prikazuje poškodovano površino travnika v izmeri 60 × 200 m. Celoten travnik meri dva hektarja, poškodovana površina pa obsega 1,2 hektarja. Za izračun stroškov obnove so v uporabi naslednji kmetijski stroji:

- 1 × branjenje – travniška brana: 25 €/h
- 1 × valjanje – gladki valjar: 25 €/h
- strošek semena: 100 €/ha
- stroški setve (sejalnica + traktor): 70 €/ha

Skupni stroški obnove znašajo 220 €/ha.

Zmanjšanje pridelka zaradi škode divjih prašičev se nanaša na prvo košnjo, ki predstavlja približno 60 % celotnega letnega pridelka, zmanjšane za 50 %. To pomeni, da pridelek na poškodovani površini predstavlja 30-odstotno zmanjšanje prve košnje.

Vrednost krme celotnega travnika znaša 1000 €/ha. Zmanjšanje pridelka za 30 % je 300 €/ha.

Skupni strošek škode na travniku:

- delo in material: 220 €/ha
 - zmanjšanje pridelka: 300 €/ha
- Skupaj: 520 €/ha.

Pri obravnavanju površini to pomeni: 520 €/ha × 1,2 ha = 624 €.

Slika 2: Travniška brana

Energijski pridelek:

40.000 MJ NEL/ha × 0,25 €/10 MJ NEL = 1000 €/ha.

Izpad pridelka prve košnje znaša 300 €/ha.

Dodatni stroški (priprava traktorja in sejalnice ter prevoz na lokacijo setve): 3 h × 40 € = 120 €.

Skupni znesek odškodnine znaša 744 €.

Poenostavljen izračun odškodnine za travnik:

- zmanjšanje pridelka: 300 €
- vrednost dela: 3,7 centa/m² × 1,2 ha = 444 €
- priprava terena in čas poti do travnika: 56 €

Skupni strošek: 800 €.

Primerjava energetske vrednosti travne in koruzne silaže (približne vrednosti)

Koruzna za silažo:

- pridelek: 45 t silaže/ha
- suha snov: 35 %
- energijska vrednost: 6,5 MJ NEL/kg suhe snovi

Suha snov na hektar:

45 t × 0,35 = 15,75 t suhe snovi/ha

Energija na hektar:

15.750 kg × 6,5 MJ NEL = 102.375 MJ NEL/ha

Z enim hektarjem koruze pridelamo dovolj energije za približno 10.000–11.000 litrov mleka (za en liter mleka je potrebno približno 3,2 MJ NEL).

Trava za silažo:

- suha snov: 12 t/ha
- energijska vrednost: 6 MJ NEL/kg suhe snovi

Energija na hektar:

12.000 kg × 6 MJ NEL = 72.000 MJ NEL/ha

Koruzna za silažo ima bistveno večji energetski pridelek na hektar kot trava za silažo.

MJ NEL pomeni megadžule neto energije za laktacijo, tj. energijo, ki jo žival dejansko izkoristi za tvorbo mleka po odšteti vseh izgub pri prebavi in presnovi. Cena energije znaša 0,18–0,25 € na 10 MJ NEL, kar pomeni, da lovska družina za vsakih 10 MJ NEL iz uničene krme izplača navedeni znesek.

Kmetijski stroji za obnovo travne ruše

Za poravnavo zemljišča in setev je treba predhodno ugotoviti, v katerem stadiju rasti je bila travna ruša. Če je bila poškodovana pred prvim odkosom, je na poškodovani površini velika količina travne mase, ki jo je treba predhodno pokositi z zastiralno kosilnico (mulčerjem). Če poškodovana površina ni pokosena, je zelo vprašljiva uspešnost vznika in delovanja uporabljenih strojev za obnovo travnika.

Travniške brane so na voljo v več izvedbah; sestavljene so iz kovinskih plošč, krogov ali ulitkov z zobci. Obstajajo tudi izvedbe s kovinskimi vzmetnimi roglji, ki zračijo travno rušo, delno poravnavajo krnine in grbine, nastale zaradi ritja divjega prašiča. Vendar tak postopek ni najprimernejši, saj delovni elementi brane grbino raztrgajo in jo razporedijo po travniku,

Slika 3: Vrtavkasta brana in sejalnica

Vir: Tovarna Clemen
Vir: www.fenditfan.com

Slika 5: Stroj za obnovo travne ruše

Slika 4: Stroj za obnovo travne ruše

travna ruša pa ni ponovno nameščena in utrjena na mestu poškodbe.

Učinkovitejša je uporaba travniške brane v sprednjem priklopu tritočkovnega priklopa (TPD) v kombinaciji z gladkim valjarjem, nameščenim zadaj. Travno seme raztrosimo s sejalnico za obnovo travne ruše, nameščenim pred valjarjem, ki nato utrdi površino (slika 2).

Vrtavkasta brana s sejalnico za strnjeno setev zdrobi grbine travne ruše. Uporabna je na ravnih ali rahlo nagnjenih površinah. Sejalnica ima krožno lemeže, ki režejo brazdo, v katero se odlaga seme. Po setvi je priporočljivo valjanje z gladkim valjarjem (slika 3).

Poseben stroj za obnovo travne ruše je sestavljen iz prekopalnika, ki ga žene

Stroški (traktor, voznik, gorivo – okvirne vrednosti)

Naprava/delovna širina	Delovna storilnost	Stroški dela*	Potrebna moč traktorja
Travniška brana, 6 m	1,5 ha/h	35–40 €/ha na prehod	od 40 KM
Gladki valjar, 3 m	1 ha/h	20–30 €/ha	od 100 KM
Mulčer + krožna brana + valjar	0,5 ha/h	150 €/ha (vključno s semenom)	od 150 KM
Krožna brana + sejalnica + valjar, 3 m	0,75 ha/h	350 €/ha (vključno s semenom)	od 120 KM
Vrtavkasta brana + sejalnica, 3 m	0,75 ha/h	220–250 €/ha	od 150 KM
Ravnalnik + sejalnica, 2,5 m	0,75 ha/h	140–200 €/ha (vključno s semenom)	od 90 KM
»Büffel«, 2,5 m	0,5–1 ha/h	80–120 €/ha	od 50 KM

* približne, neobvezujoče vrednosti

priključna gred traktorja s sočasno nameščeno sejalnico. Seme se vstavi v tok zemljine, ki ga ustvarja prekopalnik,

zadaj nameščen ravni valjar pa površino poravna in utrdi. Priporočljiva je še naknadna uporaba težkega travniškega valjarja (slika 4).

Druga izvedba posebnega stroja za obnovo travne ruše je sestavljena iz treh valjev, nameščenih spredaj na TPD. Na valjih so prečno nameščena rezila, ki razrežejo travno rušo. Med seboj so povezana z verižnim prenosom in delujejo samodejno. Stroj nima vgrajene sejalnice, zadaj pa je nameščen gladki valjar za poravnavo zemljišča (slika 5).

Za poravnavo travnika, ki ga razrijejo divji prašiči, je več različnih izvedb kmetijskih strojev. Vsi imajo skupne tehnične lastnosti: poravnava zemljišča ob sočasnem rahljanju setvenega sloja, vstavitev semena v setveno brazdo in ponovna utrditev setvenega sloja bodisi s samim strojem bodisi z dodatnim gladkim travniškim valjarjem.

Predhodno navedeni izračuni škode temeljijo na jasnih in tehnično dokazljivih velikostih. Najboljši in najcenejši postopek poravnave škode pa ostaja sorazmeren in obojestransko zadovoljiv dogovor med oškodovancem in lovsko družino.

Prof. dr. Rajko Bernik

Viri so na voljo pri avtorju.

MJ – megadžul
NEL – neto energija za laktacijo
KM – konjska moč

RAZMNOŽEVANJE DIVJIH PRAŠIČEV PO MATEMATIČNO

Osnovne predpostavke izračuna: divja svinja lahko koti dvakrat na leto. Povprečno ima 5–6 mladičev na leglo (predpostavimo pet mladičev). Približno polovica mladičev je samic. Mladiči postanejo plodni že v prvem letu.

Izračun po letih

1. leto: Upoštevamo eno svinjo. $2 \text{ legli} \times 5 \text{ mladičev} = 10 \text{ mladičev}$. Skupaj vseh živali je: 11 prašičev.

2. leto: Zdaj imamo približno eno odraslo svinjo in pet novih samic (pol od vseh desetih mladičev). To je skupaj šest plodnih samic. $6 \text{ samic} \times 2 \text{ legli} \times 5 \text{ mladičev} = 60 \text{ novih mladičev}$. Skupaj vseh živali je: $11 + 60 = 71 \text{ prašičev}$.

3. leto: V izračunu upoštevamo: od prej je šest starih samic. Polovica novih mladičev, skotenih v drugem letu (60 živali), so samice, torej približno 30 novih samic. Skupaj je tako šest obstoječih samic in dodatnih 30 samic, kar pomeni približno 36 plodnih samic v tretjem letu. Teoretični izračun bi bil: $36 \times 2 \times 5 = 360 \text{ novih mladičev}$. Izračun je teoretičen. Upoštevati moramo smrtnost mladičev, nezadostno in omejeno hrano ter dejstvo, da vse samice ne kotijo vsako leto. Predpostavimo, da preživi 20 % mladičev. Rezultat je: $360 \times 0,2 = 72 \text{ novih prašičev}$. Od drugega leta je skupaj 71 prašičev. Seštevek drugega in tretjega leta je: $71 + 72 = 143 \text{ prašičev}$. Podatek je blizu realistični oceni novih prašičev (127) v tretjem letu od ene svinje. Če bi bile idealne razmere razmnoževanja, bi bila številčnost novih divjih prašičev veliko večja.

Razmnoževanje divjih prašičev ni linearna rast (npr. 1 do 10 in naprej do 20 itn.), ampak eksponentna (npr. 1, nato 5, nato 25 in naprej sledi 125 prašičev). Število se večja zato, ker se vsako leto množijo tudi potomci. Število 125 je čisti matematični izračun, 127 pa realnejša predpostavka, saj lahko preživi kakšen mladič več. Osnova je hitro razmnoževanje prašičev in zgodnja spolna zrelost samic.

Število novih prašičev v treh letih = ena samica v prvem letu in pet mladičev, kar v treh letih pomeni pet mladičev na tretjo potenco: $5 \times 5 \times 5 = 125$. Pri vsaki generaciji prašičev se število novih poveča približno 3–5 × na leto.

PRIHODNOST BO LESENA

Les je čudovit naraven material, ki ga imamo v naši deželi prav zares v izobilju. Nekdaj smo ga znali uporabljati za marsikaj in žal se je do danes izgubilo mnogo znanja. Nekoč so ljudje iz lesa izdelali malodane vse, v poplavi poceni izdelkov iz daljnih dežel pa je šlo znanje v pozabo. Les je še vedno nepogrešljiv za kurjavo, za izdelavo lesenih izdelkov, pohištva, v zadnjih letih ga vse več uporabljamo tudi za gradnjo. Znanost vse bolj in bolj ugotavlja, da bi bil v prihodnosti les lahko izjemno pomembna surovina tudi kot material v visokotehnoloških procesih. Si lahko zamislite lesena stekla v oknih, 3D-tisk z lesnim prahom ali pa baterije z vlakni iz lesa? To niso futuristične ideje nekoga, ki se je najedel halucinogenih gob, temveč povsem resnični sodobni načini uporabe lesa. Če dandanes običajni kmetje hlodovino iz svojega gozda ločijo na tisto slabšo, ki bo za drva, in tisto boljšo, ki bo za »rušt« ali mizarstvo, potem se bo v prihodnje tej popreproščeni razdelitvi pridružilo še marsikaj. Spoznajte, kakšna bo uporaba lesa v prihodnosti.

Leseno steklo

Verjamem, da o lesenih oknih verjetno ni treba izgubljeti besed; so izredno cenjena in v sodobni gradnji pomenijo že kar malce prestižen stavbni element. Les je naraven izolator, zato lesena okna dobro zadržujejo toploto in pomagajo zmanjševati stroške ogrevanja, učinkovito zmanjšujejo hrup iz okolice in ob dobrem vzdrževanju zadovoljnemu lastniku služijo več desetletij. Kaj pa leseno okno, ki ponuja pogled skozi leseno steklo? Si to lahko predstavljate?

Prvo leseno steklo je nastalo čisto po naključju v letu 1992. Nemški botanik **Siegfried Fink** je namreč želel natančno opazovati notranjo zgradbo lesa in zato je iz lesenega vzorca odstranil lignin; ostalo je belo ogrodje iz celuloznih vlaken, ki je bilo prosojno. Leseno steklo zdaj nastaja tako, da strokovnjaki s posebnimi kemijskimi postopki spremenijo naravno zgradbo lesa. Z določenimi postopki iz lesa odstranijo nekatere komponente (lignin), kar povzroči prosojnost materiala. Prosojnost,

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno s pomočjo umetne inteligence (UI)

Leseno steklo

V slovenskih gozdovih je lesa, ki je naše naravno bogastvo, v izobilju. S svojo vsestranskostjo, odličnimi lastnostmi in obnovljivostjo je les material z zelo velikim potencialom za uporabo v visokotehnoloških procesih.

Foto: Mateja Kišek Vovk

ki jo les doseže po postopkih, je lahko tudi več kot 85 %. Na tako obdelan material nanesejo različne polimere, da zapolnijo pore in dodajo trdnost materiala. Tako je leseno steklo veliko močnejše in hkrati lažje od pravega stekla, kar mu omogoča širok razpon uporabe v gradbeništvu in arhitekturi.

V primerjavi s pravim steklom leseno steklo prenese močnejše udarce in se ne razbije. Ob udarcu se lesena vlakna le upognejo in deformirajo. Prednost je tudi njegova toplotna učinkovitost, ki je do petkrat večja kot pri pravem steklu.

Najpogostejše drevesne vrste, iz katerih so raziskovalci poskušali narediti leseno steklo, so vrste, ki imajo porozno in lahko celično strukturo, ki omogoča lažjo razgradnjo lignina. Med najpogostejše omenjenimi vrstami so les balze, breze in

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno s pomočjo umne inteligence (UI)

Tiskanje s 3D-tiskalnikom z lesnim prahom

topola. Navkljub vsem pozitivnim lastnostim pa leseno steklo še ni na voljo na trgu. Raziskovalci se trudijo razrešiti dileme in ovire, ki stojijo na poti njegovi množični proizvodnji. Čeprav je les povsem naraven material, je pri proizvodnji stekla iz lesa potrebnih več različnih kemijskih procesov, pri katerih uporabijo veliko količino različnih kemikalij. To je vzrok,

zakaj je razgradljivost končnih produktov, navkljub obnovljivosti osnovnega materiala, lahko zelo problematična.

Tiskanje z lesnim prahom

3D-tiskanje je sicer tehnologija, ki se je začela razvijati že v osemdesetih letih, večjo dostopnost pa je doživela po letu 2010, ko so 3D-tiskalniki postali cenejši. Največkrat se pri 3D-tiskanju uporabljajo materiali, ki so narejeni na osnovi plastike, sodobna tehnologija pa gre v smeri izdelave 3D-predmetov iz mešanice, ki je sestavljena iz lesnega prahu in vezivnega materiala (polimeri). Pozitivna lastnost takšnih predmetov je, da so na otip zelo podobni lesu, pri njih pa se tudi ohranjajo naraven videz, tekstura in celo vonj lesa. Taka tehnologija omogoča izdelavo zelo zapletenih oblik, ki jih je z običajno obdelavo lesa težje ali celo nemogoče izdelati. Prednost tiskanja z lesnim prahom je tudi v tem, da se lahko na tak način koristno uporabijo lesni odpadki in stranski proizvodi lesnopredelovalne industrije. Tehnologija poteka v smeri razvoja izdelkov, ki so povsem biološko razgradljivi in tako pomembno prispevajo k učinkovitejši rabi naravnih virov.

Ena najzanimivejših novosti na področju 3D-tiskanja je hiša, narejena iz naravnih materialov (lesna vlakna, prah, smola ...). Takšna hiša je okolju prijaznejša in energetsko učinkovita. V prihodnosti bi tako lahko sodobne tehnologije 3D-tiskanja, ki vključujejo les, pomagale pri gradnji cenovno dostopnejših in okolju prijaznih hiš.

Baterija za telefon iz lesa

Da bi lahko v napravo vtaknili baterijo iz lesa, se nam zdi na prvi pogled povsem nemogoče. Kako bi vendarle nekaj lesa

Foto: Mateja Kišek Vovk

Raziskovalci iz lesa izdelujejo tanke, lahke in prožne materiale za shranjevanje energije. Pri tem ne uporabljajo celega lesa, ampak predvsem lignin – snov, ki lesu daje trdnost.

Foto: Mateja Kišek Vovk

Les in posledično tudi izdelki iz lesa bistveno vplivajo, kako ljudje doživljamo prostor okoli sebe. Povezujemo ga z naravo in toplino, pri ljudeh pa sproža umirjenost in sproščenost.

Zanimivosti

• Človek je tisočletja živel kot lovec in nabiralec. Tesno je bil povezan z živalmi in gozdom, ki mu je nudil vse, kar je potreboval za preživetje. Potreba po stiku človeka z naravo je še vedno ena temeljnih potreb. Zanj so znanstveniki skovali poseben izraz – biofilija. Notranja potreba, da smo v naravi, se preslikava tudi v naše notranje bivalno okolje, kjer si občutek toplote in domačnosti najlažje ustvarimo z lesom in rastlinami. Les je pravi simbol povezanosti z naravo in človeka na neki način vrača v prostor, v katerem je nekoč bival. Privlači nas, saj v njem prepoznavamo prvinskost in domačnost. Gozd nam je nekoč, ko smo bili še neločljiv del narave, dajal zavetje in to je tisto, po čemer hrepenimo. Biofilija je pri lovcih še posebno močno izražena, saj gozdove intenzivno čutimo in doživljamo. Nobeno naključje ni, da se lovci dobro počutimo v lesenih lovskih kočah, ki jih uporabljamo v času našega obiska v gozdu, pred lovom in po njem, ob druženjih, počitku in delu. Leseni objekti so v resnici nekakšno nadaljevanje naše globoke povezanosti z naravo, preprostost lesa pa nas vrača k bolj umirjenemu načinu bivanja.

Foto: Mateja Kišek Vovk

Ljudje si želimo v naravo in želimo odkrivati skrite rajske kotičke našega sveta, kjer se počutimo – preprosto povedano – dobro. Težimo k prvinskosti in domačnosti, ki nam jo pričara naravno okolje. Že samo pogled na drevesa ali pa prisotnost lesa v prostoru lahko zmanjša raven stresnih hormonov in pomaga pri sproščanju.

lahko poganjalo tisto nekaj, kar želimo z baterijo spraviti v pogon. Pa vendar se bo prav kmalu zgodilo tudi to! Les bo prej ali slej kot material vključen tudi v tehnološke procese v svetu elektronike.

Raziskovalci se veliko ukvarjajo, kako iz lesa narediti tanke, lahke in prožne materiale za shranjevanje energije. Za to ne uporabijo celega kosa lesa, ampak le lignin, torej tisto komponento v lesu, ki mu daje trdnost. Lignin je mogoče predelati v poseben material, ki ga odlikuje prevodnost in s tem možnost, da shranjuje energijo. Iz lignina izdelujejo tanke, lahke, upogljive dele baterij, ki bi jih nekoč morda lahko uporabljali v telefonih, pametnih urah in vseh drugih napravah, ki si jih bomo ljudje v želji po poenostavitvi življenja še izmislili in naj bi imele v sebi skrito »pamet«.

Psihologija lesa

Ob bok vsem futurističnim možnostim uporabe lesa v prihodnje pa je treba upoštevati še nekaj, kar je sicer na prvi pogled zelo domače – uporabo lesa za pohištvo in gradnjo. Ob poplavi poceni izdelkov iz tujine je pravzaprav že kar izziv najti res kakovostno izdelano masivno pohištvo in ga postaviti v svoje domovanje. Morda se ob vsem skupaj premalo zavedamo, kako les pozitivno vpliva na čutenje, vedenje in

doživljanje pri ljudeh. Ste se kdaj vprašali, zakaj se v leseni brunarici odlično počutite, medtem ko vas v kakšnem sterilnem belem domu obdajajo povsem drugi občutki? Les bistveno vpliva, kako ljudje doživljamo prostor okoli sebe; povezuje ga z naravo in toplino, pri ljudeh pa sproža umirjenost in sproščenost.

Pomemben vidik uporabe lesenih izdelkov tiči tudi v zmanjševanju ogljičnega odtisa. Drevesa namreč med svojo rastjo v lesu skladiščijo ogljikov dioksid in tako ogljik ostaja varno zaklenjen v lesenem izdelku vso njegovo življenjsko dobo. Les je torej naravno skladišče ogljika in v času, ko je shranjen v izdelkih, se ne vrača v atmosfero. Tudi to je eden izmed vzrokov, zakaj bo les med bolj cenjenimi materiali prihodnosti, čeprav je z njim delal človek že v pradavnini.

Nikoli zastarel material

Morda naša prihodnost v resnici ne tiči v nenehnem iskanju in izumljanju vedno novih umetnih materialov. Les je s svojo vsestranskostjo, odličnimi lastnostmi in obnovljivostjo material, ki ima izjemen potencial. Verjamem, da so časi, ko je les veljal kot zastarel material, že minili. Sodobna tehnologija in novi futuristični načini uporabe lesa bodo temu naravnemu materialu – našemu edinemu naravnemu

bogastvu – dodali vrednost. V prihodnosti nas bo les spremljal na različnih področjih in na različne načine. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da prihodnost morda ne bo pomenila zgolj nenehnega odmiikanja človeka od narave. Kjerkoli bo les vključen, bo vedno vez med človekom in naravo.

Dr. Mateja Kišek Vovk

Viri in literatura:

Wu Jiamin s sod., 2025. Sustainable transparent wood focusing on lignin decolorization methods, polymer impregnation techniques and applications in functional buildings: A review. *Biological Macromolecules*, 302.

Johan Ramaux s sod. 2024. 3D Printing of wood composites: State of the art and opportunities. *Polymers*. 16(19), 2827

Li Yuanyan s sod., 2018. Transparent wood for functional and structural applications. *Philosophical transactions of the Royal Society A*. 376 (2112)

https://innorenew.eu/sl/2019/02/ali-les-deluje-terapevtsko/?utm_source=chatgpt.com

https://www.architecturaldigest.com/story/umaine-3d-printed-from-bio-based-materials?utm_source=chatgpt.com

<https://www.dominvrt.si/dobro-je-vedeti/veste-kaj-je-to-biofilija.html>

MESTA, KDO VAS BO HLADIL?

Velikokrat se o drevesih v mestnem okolju pogovarjamo prav mačehovsko. Tistim, ki načrtujejo nove gradnje in zarisujejo linije nove podobe mesta, so drevesa mnogokrat v napoto. Opredelijo jih kot stare, nevarne in bolezni olesenele starce, ki naj bi s svojimi suhimi vejami prežali na nič hudega sluteče mimoidoče in jim stregli po življenju. Da se znebijo vsaj malo slabe vesti ob poseku starega mogočnega drevesa v mestu, skrbno načrtujejo sajenje številnih novih mladih dreves, ki obrobijo kakšno cesto ali ulico. Vse lepo in prav, toda mlada drevesca bodo v celoti nadomestila mogočnejše šele čez dolga desetletja. Mnogi še vedno ne razumejo, da so stara drevesa nujno potreben del mesta in da bo v prihodnje življenje brez njih postajalo vse bolj in bolj neznosno. Ne razumejo, da so drevesa nujen del mestne infrastrukture in ne le bežen nepotreben dodatek, ki po čisti nesreči stoji na mestu, kjer naj bi se šopirila kakšna nova, sodobna zgradba. V časih, ki prihajajo, je povsem razumljivih le malo dejstev in eno izmed njih je, da nam bo poleti vse bolj in bolj vroče ter da bodo vročinski valovi vse daljši in vse bolj neusmiljeni. V mestih bomo obupno iskali globoko drevesno senco, tako kot popotniki iščejo oazo v puščavi. Mesta, kdo vas bo v hladil, če ne bomo poskrbeli za stara drevesa? Upajmo, da bomo pravočasno spoznali, da je najučinkovitejša in najcenejša tista klimatska naprava, ki ima korenine in sposobnost, da raste!

Kot v kotlu

Ko se po vročem opoldanskem poletnem soncu sprehajamo po mestnih promenadah, se lahko brez velikega pretiravanja domislamo primerjave, da je vroče kot v kotlu. In kotel bo v resnici vsako leto bolj vroč in za človeka bolj nevaren. Na svetu umre zaradi vročine od 490.000 do 550.000 ljudi na leto, najbolj ogroženi pa so starejši, kronični bolniki in prebivalci mest.

Znanstveniki napovedujejo, da se bodo

že v prihodnjih dvajsetih letih povprečne temperature dvignile za 2 do 4 °C. Se vam ne zdi veliko? O, pa je! Za primerjavo naj bo podatek, da je bila med zadnjimi ledenimi dobami v osrednji Evropi povprečna globalna temperatura le za 4 do 5 °C nižja, kot je dandanes, pa je bil naš prelep košček sveta odet v debel zaledenel oklep. Po koncu zadnje ledene dobe se je temperatura počasi dvigovala več tisoč let, sedaj pa se Zemlja segreva s strahotno hitrostjo. Naš planet se je segrel za 4 do 5 °C v le nekaj silno kratkih stoletjih.

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno z umetno inteligenco (UI)

V vročih dneh drevesa lahko pomembno znižajo temperaturo ozračja in poskrbijo za senco v mestu.

V zadnjih stoletjih so bili dlje trajajoči vročinski valovi bolj ali manj redkost, ki se je zgodila vsakih nekaj let. Toda napovedi kažejo, da bomo imeli tudi po optimističnem scenariju, ki napoveduje podnebje prihodnjih desetletij, vsako leto najmanj en izredno močan vročinski val, ki bo enako usoden, kot je bil vročinski val v letu 2003.

Mnogi se spominjajo vročinskega vala pred dobrimi 20 leti, ki je bil najhujši vročinski val po letu 1540. Slednjega klimatologi opisujejo kot megasušo, saj je huda suša trajala skoraj enajst mesecev, presahnilo so tudi največje evropske reke (npr.: reke Ren, Labo in Seno so ljudje lahko prečkali peš) in presušili so vodnjaki. Divjali so požari in kronisti opisujejo, kako sta bila sonce in luna zaradi dima cela rdečkasta in medla. Propadli so vsi kmetijski pridelki in v takih apokaliptičnih razmerah je življenje izgubilo več kot 70.000 Evropejcev.

Je slišati dramatično? Gotovo je bilo in gotovo si ob tem želimo, da za časa našega življenja ne bi doživeli kaj podobnega ... V resnici pa je le malo verjetnosti, da se bomo izognili izredno močnim vročinskim

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno z umetno inteligenco (UI)

Velika drevesa se morajo vse večkrat umikati novogradnjam. Mnogi še vedno ne razumejo, da so drevesa nujen del mestne infrastrukture in ne le bežen nepotreben dodatek, ki po nesreči stoji na mestu, kjer naj bi kraljevala nova sodobna zgradba.

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno z umelno inteligenco (UI)

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno z umelno inteligenco (UI)

Meritve kažejo, da je v bližini dreves temperatura zraka od 5 do 15°C nižja kot na sosednjih neozelenjenih površinah.

Platane so zelo priljubljena mestna drevesa.

valovom. Napovedi kažejo, da bodo vročinski valovi vse pogostejši in vse močnejši. Najbolj bodo ogroženi prebivalci mest, ki v osrednjem delu Evrope predstavljajo približno 75 % populacije. Vprašanja, ki so povezana s temami pregrevanja mest in kakovosti zraka v mestih, so vse bolj aktualna. Skupaj z njimi pa so aktualna tudi vprašanja o pomenu dreves v urbanem okolju. Drevesa postajajo vse pomembnejši del infrastrukture mest in čas je, da se začne obdobje nekoliko bolj spoštljivega odnosa do njih.

Klimatska naprava s koreninami in listi

V sodobnem urbanizmu se vse bolj uveljavlja pojem zelene infrastrukture, ki vključuje zelene in vodne elemente v mestih. Med elemente zelene infrastrukture sodijo mestni parki, drevoredi, zelene strehe, urbani gozdovi, travniki in vodne površine v mestu. Ker postajajo mesta vse bolj izpostavljena vročinskim valovom in onesnaženemu zraku, je pomen zelene infrastrukture vse večji.

Funkcije zelene infrastrukture so večplastne in v vseh pogledih težijo k izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev mest. Dejstvo je, da drevesa in druge zelene površine delujejo kot naravni hladilni sistem mesta. Drevesa so torej izjemno dobra klimatska naprava, ki ohlaja ozračje, s svojo krošnjo nudijo prijazno senco, izboljšujejo kakovost zraka, zadržujejo padavinsko vodo in blažijo hrup. Meritve kažejo, da je v bližini dreves temperatura zraka od 5 do 15 °C nižja kot na sosednjih neozelenjenih površinah. Tudi mestni parki nižajo temperaturo okoliškega dela mesta za več stopinj. Raziskave kažejo, da lahko dobro premišljeno posajena drevesa

okoli hiš zmanjšajo stroške poletnega hlajenja stavbe za 20 do 30 %. Vredno razmisleka!

Zanimivo je dejstvo, da vsa drevesa niso enako učinkovita za hlajenje mest. Rastline se proti visoki vročini branijo tako, da zapirajo listne reže in tako zmanjšujejo izhlapevanje vode iz drevesa (transpiracijo). Platana takšnega mehanizma nima in listne reže čez dan pušča odprte. Na tak način v zrak oddaja zelo veliko vlage. Nedavna raziskava je pokazala, da lahko iz ene same odrasle velike platane v enem dnevu v visoki vročini izhlapi 37 kilogramov vode, kar omogoča izrazit

hladilni učinek v mestu. Ugotovili so, da med vročinskim valom platane uravnovešijo približno tretjino segrevanja urbanih površin zaradi sončnega segrevanja. Nič nenavadnega torej, da so ta čudovita drevesa nadvse priljubljena v mestih južne in srednje Evrope.

Skrb za mestno zelenilo

Poleg tega, da je v mestnem okolju nujno ohranjati drevesa, je treba tudi dobro poskrbeti za tista, ki jih sadimo na novo. V pozidanem mestnem okolju so razmere za rast dreves zahtevnejše

Foto: Mateja Kišek Vovk, ustvarjeno z umelno inteligenco (UI)

V gosto pozidanem mestnem okolju so razmere za rast dreves veliko zahtevnejše kot v njihovem naravnem gozdnem okolju.

Poleg tega, da so parki čudovit okras mesta, so v prvi vrsti naši zavezniki pri hlajenju mest in čiščenju zraka. Bistveno lahko pripomorejo h kakovosti življenja meščanov.

Urejen mestni park

kot v gozdu. Gozd je naravni prostor za rast dreves, kjer so tla primerno razvita, drevesne korenine pa se povezujejo s številnimi drugimi organizmi v tleh. V mestih so mikroklimatske razmere povsem drugačne: v vročih poletnih dneh so lahko temperature precej višje, zelo omejena je tudi razpoložljivost vode. Tla so bolj zbita in onesnažena. Prav zbitost tal pogosto botruje, da koreninam primanjkuje kisika in voda hitreje odteče, kar pa vodi v propad mestnih dreves. Zato je zelo pomembno, da je drevesom že vnaprej pripravljeno dovolj veliko koreninsko območje z zadostno količino kakovostne zemlje. Veliko odraslo drevo potrebuje več deset kubičnih metrov kakovostnih tal, kar pa v pozidanim mestnem svetu nikakor ni samoumevno. Zato se je treba še kako potruditi pri načrtovanju sajenja dreves v mestih, kar pa ni povezano le z dobro voljo investitorja, da se sploh odloči za sajenje, temveč predvsem z izjemno velikimi stroški priprave tal in sajenja dreves.

Izjemno pomembna je tudi izbira ustreznih drevesnih vrst. Da bomo dolgoročno ohranjali drevesa v mestnem okolju, moramo izbirati drevesne vrste, ki kažejo

veliko odpornost proti suši in visokim temperaturam ter niso pretirano občutljive za soli v tleh.

Ker bodo podnebne razmere vse bolj nepredvidljive, je pomembno tudi, da je v mestnem okolju čim večja pestrost različnih drevesnih vrst. V prihodnosti je namreč biotska pestrost edini ključ do naravnih ekosistemov, prav tako pa je ključ, ki bo omogočil zeleno mestno kuliso. Pri načrtovanju novih zasaditev v mestih urbanisti uporabljajo pravilo 30 - 20 - 10, kar pomeni, da je največ 30 % dreves iz ene družine, največ 20 % dreves iz enega rodu in da največ 10 % dreves posajenih dreves pripada eni drevesni vrsti. Tako je manjše tveganje, da bi bolezn, škodljivci ali stres zaradi spremenljivega podnebja uničili zeleno mestno infrastrukturo.

Pobegnimo iz betonske džungle

Kljub vsemu trudu in naporom, ki jih vlagamo v ohranjanje zelenih delov mest, pa je nekaj povsem jasno: človek kljub vsemu narave ne more nadomestiti z nekaj mestnimi drevoredi in parki. Človek potrebuje naravo v svoji neokrnjeni obliki. Pri tem imamo lovci prav poseben

privilegij. Tudi če smo prebivalci mest, nenehno odhajamo iz betonske džungle, stran od asfalta, mestnega hrupa in razgretih mestnih zgradb. Neustavljivo nas vabi gozd, kjer veter prijetno hladi naša, zaradi poletne vročine pregreta telesa.

Prav lovci dobro razumemo, kaj pomenijo drevesa in zelena kulisa v mestnem okolju. Pogost stik z gozdom omogoča globlje razumevanje ekološke in krajinske vloge dreves. Skrajni čas je, da bi glave staknili tudi vsi tisti, ki načrtujejo novo podobo mest. Vsak slehernik si mora prizadevati, da velika drevesa v mestnem okolju varujemo, ohranjamo in da vztrajno načrtujemo sajenje novih dreves. To je edini način, da bodo naša mesta prijetna in malce prijaznejša do nas tudi v vse bolj vročih časih, ki nas čakajo.

Dr. Mateja Kišek Vovk

Viri in literatura:

Christoph Bachofen. 2025. High transpirational cooling by urban trees despite extreme summer heatwaves. *Urban Forestry and Urban Greening*. 107, 128819.

Borut Sever Brglez. 2020. Odziv urbanega drevja na podnebne razmere v mestnem okolju. *Gozdarski vestnik*. 78 (7-8).

Oliver Wetter s sod., 2014. The year-long unprecedented European heat and drought of 1540 -a worst case investigated the severity of the 1540 drought by putting forward the argument of the known soil desiccation-temperature feedback. Based on more than 300 first-hand documentary. *Climatic Change*. 125: 349-363.

<https://www.arboretum.si/arboretum/drevesa-za-prihodnost/>

<https://www.dominvrt.si/okolje/platana-ohlajanje-zraka.html>

<https://www.zelenaslovenija.si/novice/tajvan-načrtuje-siritev-mestnih-gozdov-za-hlajenje-mest/>

<https://www.weforum.org/stories/2022/06/cities-urban-trees-climate-change/>

https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-heat-and-health?utm_source=chatgpt.com

Zanimivosti

- Betonska, pozidana in asfaltirana mesta niso okolje, kjer bi drevesa dobro rasla. Velikokrat je urbano okolje zanje preveč zahtevno in premalo prijazno za njihovo uspešno rast. Ker pa si v mestih vseeno želimo dreves, na Dunaju razvijajo aplikacijo z interaktivnim zemljevidom, ki bo na podlagi različnih podatkov o mestni infrastrukturi določil optimalna mesta za sajenje dreves. Načrtovanje sajenja bo tako bolj optimalno, kar pa bo povezano tudi z manjšimi stroški.

- Ena prvih raziskav, ki je pokazala, kako pomembna so drevesa za zdravje ljudi, ima svoje korenine že v letu 1984 in je bila od tedaj že nešteto krat potrjena na različne načine. Ugotovili so, da bolniki po operacijah hitreje okrevajo, če skozi bolnišnično okno gledajo drevesa in ne dolgočasnih opečnatih stavb. Bolniki, ki imajo privilegij, da vidijo zelene veje, potrebujejo manj protibolečinskih zdravil in pri njih se pojavlja manj zapletov pri zdravljenju. Okoljska psihologija tudi potrjuje, da zelene površine vplivajo na občutek varnosti in na socialno vedenje meščanov. Kjer je več zelenja, je manj nasilja in beležijo nižjo stopnjo kriminala.

7 MM BACKCOUNTRY, NABOJ Z JEKLENIM TULCEM PEAK ALLOY

V lovskem strelivu je **7 mm Backcountry** ena večjih novosti. Ključna novost ni sam nazivni kaliber, temveč tehnologija jeklenega tulca **Peak Alloy**, ki naboju omogoča delovanje pri tlaku kar 5500 barov (80.000 PSI). Tako naboj dosega magnumske hitrosti lovskih izstrelkov iz kratkih, lahkkih in z dušilcem opremljenih pušk. Naboj so razvili prav za potrebe lovcev, lova, tehnologija jeklenega tulca pa se hitro seli tudi na druge naboje in sisteme.

Kaj je Peak Alloy?

Leto 2025 je ameriško podjetje **Federal Premium Ammunition** (v nadaljevanju Federal) predstavilo povsem nov puškovni naboj **7 mm Backcountry** (7 mm BC). Gre za eno največjih tehnoloških novosti zadnjih desetletij v svetu lovskega streliva, saj je to prvi serijsko proizveden lovski naboj s takimi lastnostmi. Svojo zmogljivost gradi na patentirani tehnologiji **Peak Alloy** – na trdnem jeklenem tulcu, ki omogoča bistveno višje delovne tlake kot klasični medeninasti tulci. Glavni cilj razvoja ni bil zgolj povečanje hitrosti izstrelka, temveč omogočiti **magnumske zmogljivosti iz kratkih in lažjih lovskih pušk**. To je pomembno zlasti v obdobju, ko se vse več lovcev, tudi v ZDA, odloča za uporabo dušilcev poka in krajše cevi (**slika 1**).

Naboj **7 mm Backcountry** uporablja kroglo premera 7 mm (.284"), ki so znane po odličnem razmerju med maso, balističnim koeficientom in odsunom. Federal je ta premer izbral, ker je ocenil, da je prav krogla s premerom 7 mm (dejanski premer = 7,21 mm) idealna osnova za uporabo nove tehnologije **Peak Alloy**.

Naboj je dimenzijsko podoben naboju **.30-06 Springfield** in njegovim izpeljankam, zlasti **.280 Remington**, ki je naboj na osnovi tulca **.30-06**, a uporablja kroglo premera 7 mm. S tem je dimenzijsko podoben tudi nam bolj znanemu naboju **7 x 64**. Podjetje je **7 mm Backcountry** zasnovalo za uporabo dolgih, za kaliber težkih krogel 7 mm zaradi njihovih visokih balističnih koeficientov v povezavi z ustrežno maso krogle.

Slika 1: Strelivo, naboj 7 mm Backcountry

Tlaki in njihove meje

Pri sodobnih puškovnih nabojih je najpomembnejša omejitev prav **najvišji dovoljeni tlak** v ležišču naboja. Za nas Evropejce je smiselno poleg enote **PSI** (ang. pounds per square inch = funt na kvadratni palec) navajati tudi enoto **bar**, saj se v Evropi in pri standardih C.I.P.¹ uporablja predvsem enota bar, ki je metrična enota za merjenje tlaka. Kratica za enoto bar je preprosto – bar. Pretvorba: 1 PSI = 0,06895 bar.

Preglednica: Najvišje vrednosti tlaka glede na vrsto naboja

Vrsta kalibra	Največji tlak (PSI)	Največji tlak (bar)
.30-06 Springfield	60.000 PSI	4100 bar
.308 Winchester	62.000 PSI	4200 bar
6.5 Creedmoor	62.000 PSI	4350 bar
7 mm Remington Magnum	61.000 PSI	4300 bar
7 mm PRC	65.000 PSI	4400 bar
7 mm Backcountry	80.000 PSI	5500 bar

Naboj **7 mm Backcountry** s tlakom približno **5500 barov** presega tlak večine sodobnih lovskih nabojev za približno **25–35 %**. Razlika med **7 mm Backcountry** in **6,5 Creedmoor** je približno **1240 barov**, kar je več, kot znaša celoten delovni tlak nekaterih pištolskih nabojev. To je tudi glavni vzrok, da klasični medeninasti tulci pri takšnih tlakih niso več primerni. Zato je Federal razvil tehnologijo **Peak Alloy**, ki omogoča varno delovanje pri tlakih okoli **5500 barov (80.000 PSI)**.

Medeninast tulec

Za nas še vedno zelo uporaben medeninast tulec pokaže svoje meje, še preden te meje srečamo pri orožju. Medenina ima omejeno mehansko trdnost, ima svojo mejo tlaka. Pri previsokem tlaku lahko nastane pretirano raztezanje tulca, ki preseže meje svoje plastične deformacije. Posledice previsokega tlaka so tudi izpadanje netilke, tulec lahko počí ali se tako tesno naleže na ležišče naboja, da je

¹ Commission internationale permanente pour l'épreuve des armes à feu portatives (ang. Permanent International Commission for the Proof of Small Arms)

Slika 2: Tulci Peak Alloy

nemogoče odpreti zaklep. To so pri nekaterih nabojih magnum do določene mere rešili z debelejšimi ali ojačanimi tulci.

Meja okoli **4100–4400 barov** je bila desetletja praktično zgornja meja za večino lovskih nabojev z medeninastimi tulci. Federal je želel preseči to omejitev brez povečanja premera dna tulca in brez uporabe klasičnih magnumskih zaklepov in zaklepišč.

Tehnologija tulca Peak Alloy

Srce naboja oziroma celotnega »sistema« **7 mm Backcountry** je patentirani tulec. Gre za enodelni jeklen tulec, izdelan iz posebne visoko trdne zlitine s patentirano ponikljano površinsko zaščito, namenjen delovanju pri tlakih do 80.000 PSI (**slika 2**).

Federal navaja, da je tehnologija nastala na zahteve ameriške vojske, ki išče prihodnje generacije streliva. Uporabljen zlitina je sorodna materialom, ki se uporabljajo pri izdelavi trezorjev, jedrskih reaktorjev in drugih visoko obremenjenih konstrukcij. Jeklo ima višjo natezno trdnost, višjo mejo plastične deformacije in boljšo odpornost proti raztezanju. Posledično lahko tulec prenese bistveno višji tlak brez poškodb.

Pred nastankom **7 mm Backcountry** je podobno filozofijo uporabil naboj **.277 Fury** (6,8 × 51 mm), podjetja **SIG Sauer**, ki so ga razvili za ameriško vojsko. Za osnovo uporablja tulec **.308 Winchester**, a s krogli premera 0.277 (dejanski premer 7,06 mm). Tudi **.277 Fury** deluje pri približno 80.000 PSI, vendar uporablja večdelni hibridni tulec (**slika 3**). Federal pa je naredil še korak dlje z enodelnim jeklenim tulcem **Peak Alloy**.

Prednosti nove tehnologije

Prednosti so **magnumske hitrosti iz kratkih cevi**. Federal navaja, da 11 g krogla **7 mm Backcountry** dosega približno 915 m/s iz 51 cm cevi, 11,3 g krogla pa okoli 950 m/s iz 61 cm cevi. To so zmogljivosti, ki so primerljive ali celo boljše od visoko zmogljivih nabojev magnum, kot sta na primer naboj **7 mm Remington Magnum** in **7 mm PRC**. Prednost

Slika 3: Naboj s hibridnim tulcem, .277 Fury

je tudi **standardni zaklep**. Dno tulca je v standardnem premeru, kar omogoča uporabo obstoječih zaklepnih sistemov brez potrebe dražjega in večjega magnumskega zaklepa. Največja prednost tega naboja pa je boljša **učinkovitost v kratkih puškah**. Lovec lahko uporablja risanico s cevjo dolžine 46–51 cm, dušilec in s še vedno kompaktno puško ohrani kinetično energijo (hitrost izstrelka), ki jo sicer dosega puška magnum s 65 cm dolgo cevjo. Zaradi visoke začetne hitrosti je padec krogle manjši, manjši je vpliv bočnega vetra in zato večja uporabnost na dolgih razdaljah.

Pomanjkljivosti

Med »slabosti« bi lahko šteli povečan odsun, ceno naboja in nekoliko zahtevnejše ponovno polnjenje. Pojdimo po vrsti. Fizike ni mogoče premagati. Čeprav je tulec tehnološko napreden, večja hitrost pomeni več energije smodniških plinov na ustju in zato močnejši **odsun**. Le-ta (in pok na ustju) je menda primerljiv z močnejšimi magnumskimi naboji 7 mm. Pri lahkih puškah je odsun lahko precej neprijeten.

Tulci *Peak Alloy* so bistveno zahtevnejši za izdelavo kot medeninasti, kar se odraža v nekoliko **višji ceni** streliva in v dražjih tulcih za ponovno polnjenje. Federal sicer navaja, da bo predvidena cena praznih tulcev (in streliva) podobna tistim z medeninastim tulcem. Počakajmo, kaj bo pokazal čas.

Ponovno polnjenje

To je mogoče, vendar so potrebni drugačni postopki. Zaenkrat je priporočilo, da naj tulca ne bi uporabili več kot trikrat. Krajšanje, glajenje skrajšanega ustja tulca in nekateri postopki čiščenja, ki so po navadi v rabi pri ročnem polnjenju medeninastih tulcev, lahko poškodujejo ponikljano prevleko. Za zmanjšanje trenja pri kalibriranju so priporočljiva maziva z voskom, kot je **Redding Imperial Sizing Die Wax**. Priporočljivo je tudi rahlo razširiti ustje tulca, da se krogla ne poškoduje med vstavljanjem. Matrice za ponovno polnjenje podjetja **Lee** za ta naboj že vsebujejo

dodatno matrico za razširitev ustja. Federal pa na svoji spletni strani že nudi primerne podatke za ponovno polnjenje naboja 7 mm *Backcountry* z omenjenimi tulci.

Proizvajalec še poziva, naj bosta ležišče naboja in cev pred uporabo čista in suha, saj uporaba kateregakoli streliva, ne samo streliva s tulci *Peak Alloy*, v zelo naoljenih ceveh zaradi višjih tlakov lahko poškoduje cev. Vzrok je v tem, da se tulec *Peak Alloy* ne razteguje po dolžini, zato samo v primeru res zelo naoljenega ležišča naboja tulec ne zagrabi sten ležišča, kot bi lahko. Posledica je povečan pritisk dna tulca na čelo zaklepa.

Orožje v kalibru 7 mm Backcountry

Med prvimi proizvajalci pušk so **Weat-herby, Savage Arms, Christensen Arms, Fierce Firearms, Horizon Firearms** in **Geissele Automatics**. Večina proizvajalcev uporablja standardne zaklepne sisteme, ki so bili prilagojeni višjim tlakom, čeprav mogoče to ne bi bilo potrebno.

Strelivo

Federal trenutno ponuja tovarniško strelivo z odličnimi krogami **Terminal Ascent** (10 g, 11 g), **Fusion Tipped** (11,3 g), **Berger Elite Hunter** (12,6 g), **Barnes LRX** (10,9 g). Hitrosti so od 915 m/s do 1005 m/s, odvisno od mase krogle in dolžine cevi.

6,5 Creedmoor + Peak

Naboj 6,5 *Creedmoor* je eden najbolj priljubljenih sodobnih nabojev za lov in streljanje na dolge razdalje. Podjetje Federal je na podlagi nove tehnologije tulca pravkar razvilo nov naboj **6,5 Creedmoor + Peak**. Zelo zmogljiv naboj ima enake zunanje mere kot 6,5 *Creedmoor* in se lahko uporablja v običajnih puškah, izjeme so samo pri prelamačah podjetja **CVA**. Strelivo 6,5 *Creedmoor* + *Peak* dosega 90 m/s višje hitrosti v primerjavi s standardnim nabojem 6,5 *Creedmoor* in 30 m/s višje hitrosti v primerjavi s 6,5 *PRC*. Oba naboja sem že opisal (*Lovec*, 4/2021 in *Lovec*, 1/2023). Naboj 6,5 *Creedmoor* + *Peak* je dejansko magnumski naboj, po značilnostih padobno nam bolj znanemu **6,5 × 68**. Na ameriški trg bo predvidoma prišel to poletje.

Sporazum z ameriško vojsko

Podjetje Federal Ammunition je 27. maja 2026 objavilo tudi, da je ameriški vojski dovolilo uporabo tehnologije tulcev *Peak Alloy* za uporabo v več različnih nabojih in orožnih sistemih. Sporazum zajema dobavo 40 milijonov tulcev in vključuje več različnih nabojev, vključno s **.50 BMG** in manjšimi. Tehnologijo tulcev menda proučuje tudi več evropskih držav, članic zveze NATO.

Slovenija

Naboja 7 mm *Backcountry* doslej še ni registrirala in preizkusila organizacija za standardizacijo C.I.P., ki ureja varnost orožja in streliva v (predvsem evropskih) državah čla-

Slika 4: Strelivo 6,5 mm Creedmoor + Peak

cah. Dokler naboja in nazivnega kalibra 7 mm *Backcountry* ne bo uradno priznala C.I.P., bo na tej strani Atlantika ostal »nekonvencionalni« naboj. To pomeni, da ga pri nas še ne bomo videli tako kmalu. To mi je v pogovoru potrdil tudi predstavnik slovenskega podjetja **Artek**, ki je zastopnik za strelivo znamke Federal.

Zaključek

Z vsakim novim nabojem in nazivnim kalibrom se soočimo z vprašanjem, ali bo postal standard ali pa bo ostal »butična« ponudba, omejena s težko dostopnim ali dragim strelivom in risanicami. Ker pa se tehnologija *Peak Alloy* očitno prenaša na preostale nazivne kalibre in naboje, kot so 6,5 *Creedmoor*, lahko kmalu pričakujemo nove generacije tega visokotlačnega streliva (kot zanimivost: kmalu lahko pričakujemo .308 *Winchester* in .30-06 *Springfield*).

Nova tehnologija spreminja dosedanje predstave o zmogljivosti standardnih puškovnih nabojev in varno premika meje, kar pa je verjetno najpomembnejši dolgoročni vidik razvoja in nakazuje potencial. Federal je že pokazal, da tehnologija *Peak Alloy* ni namenjena le 7 mm *Backcountry*, ampak je osnova za mnoge prihodnje naboje. Pustimo se presenetiti in bodimo potrpežljivi. Res potrebujemo višjo hitrost? Da in ne. Naš plen pri dobrem zadetku v lovsko pravičnih razmerah s primerno lovsko kroglo ne bo opazil razlike. Po drugi strani pa gre razvoj naprej in po navadi prinaša pozitivne stvari.

Gregor Hodnik

Viri:

- American Rifleman – A Case for Strength: Federal's 7mm Backcountry Cartridge
- Federal Premium – 7mm Backcountry Technical Overview
- Gun Digest – Federal's 7mm Backcountry: Life at 80,000 PSI
- Guns.com – Federal's 7mm Backcountry and Peak Alloy
- North American Whitetail – Tested: Federal's New 7mm Backcountry
- RifleShooter Magazine – Federal 7mm Backcountry Ballistics
- SAAMI Public Introduction – 7mm Backcountry
- <https://www.federalpremium.com/65-creedmoor-plus-peak.html>
- <https://www.firearmsnews.com/editorial/federal-signs-agreement-army-highperformance-ammo>

KPL Celovec je prejel koroški deželni grb

njena čuda, kar klub vzorno opravlja že več kot šestdeset let. Obseg in vrednost njegovega delovanja zna pravilno ceniti, ker je tudi njegova žena lovka. Zelo ga je prevzela do-

Obdan s klubskim geslom *Strast z odgovornostjo - Leidenschaft mit Verantwortung* je 28. aprila 2026 **Klub prijateljev lova (KPL) Celovec**, stanovsko in strokovno zastopstvo slovenskih lovcev in lovcev na Koroškem oz. v Avstriji, prejel deželni grb, visoko deželno priznanje dežele Koroške. Predsedniku Kluba **Janezu Kaiserju** ga je ob prisotnosti slovenske generalne konzulke v Celovcu, **Maje Balant-Slobodjanac**, izročil novi deželni glavar, inž. **Daniel Fellner**.

Podelitev je potekala v okviru slovesnega akta in v navzočnosti številnih najvišjih predstavnikov lovstva avstrijske Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine, koroških slovenskih političnih, gospodarskih in kulturnih predstavnikov ter članic in članov kluba v Zelenem salonu gradu Mageregg, sedežu **Koroškega lovstva-Kärntner Jägerschaft**. Z odlično zapetimi pesmimi in lovskimi skladbami sta slovesnost glasbeno oplemenitila **Lovski pevski zbor Železna Kapla**, najstarejši koroški lovski zbor, ki ga vodi **Samuel Paulič**,

in s klubom srčno povezani **Notranjski rogisti**, ki jih vodi **Robi Ule**. Kapelški lovski zbor bo 19. septembra 2026 praznoval svojo 50-letnico.

KPL Celovec, ustanovljen leta 1964, je prejel deželni grb za zasluge kot združenje in stanovsko zastopstvo ter za strokovno izobraževanje slovenskih lovcev na avstrijskem Koroškem, za izvedbo edinstvenega evropskega čezmejnega lovskega projekta **Lov-Jagd**, za krepitev sožitja v deželi in za aktivno navezovanje, razvijanje in poglobljanje čezmejnih stikov ter sodelovanje med lovskimi organizacijami in lovci v alpsko-jadranskem prostoru.

Janez Kaiser, tretji predsednik KPL Celovec, je v svojem govoru in zahvali ob podelitvi grba poudaril, da se klub vse od svoje ustanovitve leta 1964 tudi v duhu skupnega slovenskega kulturnega prostora samoumevno in pokončno zavzema za stanovsko zastopstvo ter strokovno izobrazbo svojih članic in članov, za enakovredno in mirno sožitje v deželi in v alpsko-jadranskem prostoru prek vseh političnih, idejnih, jezikovnih in etničnih pregrad.

Poslanstvo in vizijo moč-

Foto: Franc Wakounig

Z leve: predsednik KPL Celovec Janez Kaiser in deželni glavar Daniel Fellner z deželnim grbom

nega subjekta ter aktivnega povezovalca sta klubu v zibel položila ustanovitelj in prvi predsednik, **Karel Prušnik - Gašper**, sloviti koroški partizan, borec proti nacizmu in za mir, ter njegov naslednik **Mirko Kumer - Črčej**, mojster povezovanja in graditelj čezmejnih vezi med lovci. Dokaz takega stremljenja so: trijezični lovski slovar **Lov v treh jezikih - Jagd in 3 Sprachen - Caccia in 3 lingue** in dvojezična učna pot na Obirskem pri Železni Kapli kot sad v celotni Evropski uniji doslej edinstvenega čezmejnega projekta kluba, medsebojno priznavanje lovskih kart/dovolilnic, članstvo kluba in njegovih članic ter članov v **Lovski zvezi Slovenije (LZS)**, skupni delovni načrti, sodelovanje v **Delovni skupnosti lovskih zvez jugovzhodnega alpskega prostora** (Arbeitsgemeinschaft der Jagdverbände des südöstlichen Alpenraumes – AGJSO) ter tesni stiki z **Društvom slovenskih lovcev Doberdob** iz Furlanije-Juljske krajine. Tako poslanstvo bo klub zanesljivo opravljal tudi v prihodnje, je poudaril Janez Kaiser.

Daniel Fellner, ki je v okviru funkcije deželnega glavarja prvič obiskal sedež koroškega lovstva, je poudaril pomen skrbi za soljudi in naravo ter

sledna in samoumevna dvojezična – slovensko-nemška – izvedba slovesne predaje grba.

Walter Brunner, koroški deželni lovski mojster in predsednik AGJSO, najstarejši evropske čezmejne strokovne lovske pobude, je z globokim spoštovanjem čestital klubu za deželni grb in za vse njegovo dragoceno povezovalno delo v prid lovstva, kar potrjujeta tudi kraj podelitve in udeležba deželnega glavarja. Posebno se je klubu zahvalil za ohranjanje in krepitev slovenske besede in identitete na Koroškem, kajti za povezovanje je znanje jezikov neprecenljivega pomena, kar ve tudi iz družinskih izkušanj. Dejal je še: »Čeprav slovenščine ne razumem, se med vami zmeraj dobro počutim. Da imamo koroško lovstvo,

Podelitve deželnega grba dežele Koroške Klubu prijateljev lova so se udeležili:

Daniel Fellner, koroški deželni glavar, Maja Balant-Slobodjanac, generalna konzulka RS, Walter Brunner, predsednik Koroškega lovstva, Mario Deutschmann, vodja uprave Koroškega lovstva, Alojz Kovšca, predsednik LZS, Miran Štrukelj, podpredsednik LZS, Franc Jožef Smrtnik, deželnozborski poslanec in zbornični svetnik SJK, Benjamin Wakounig, predsednik Slovenske gospodarske zveze (SGZ), Feliks Wieser, podpredsednik SGZ, Matjaž Ruštja, predsednik Društva slovenskih lovcev Doberdob iz Furlanije-Juljske krajine, Marinka Mader-Tschertou, predsednica Kmečke izobraževalne skupnosti (KIS), Ivica Kocjančič, predsednica Društva slovenskih lovcev (DSL), Marjan Čik, zbornični svetnik SJK, Bernhard Wadl, predsednik koroških lovskih čuvajev, Marko Kogelnik, predsednik Koroške LZ, Roman Kirnbauer, strokovnjak za lov in ekologijo in deželni pooblaščenec za volka, Florjan Wieser, poslovodja ZSO, Bernard Sadovnik, predsednik SKSS in župan.

Predsednik Janez Kaiser se je zahvalil in čestital štirim članom KPL: Mirku Kelihu, častnemu članu za njegovo 85-letnico in očetovsko mentorstvo, Aleksandru Maku, podpredsedniku in novemu vodji slovenskega oddelka ORF, Gigi Blajs, tajnici, za strokovno vodenje uprave KPL in Marjanu Šturmu, pobudniku podelitve grba.

Foto: Franc Wakounig

Skupinska fotografija z deželnim grbom. Z leve: Alojz Kovšca, predsednik LZS, Maja Balant-Slobodjanac, generalna konzulka RS, Janez Kaiser, predsednik KPL Celovec, Daniel Fellner, koroški deželni glavar, Walter Brunner, koroški deželni lovski mojster, Bernard Sadovnik, predsednik SKSS in župan, Franc Jožef Smrtnik, poslanec v koroškem deželnem zboru in zbornični svetnik SJK

Lovska zveza Slovenije in Klub prijateljev lova v svojih grbih gamsa, pa je viden dokaz, da

smo lovci gonilna sila sodelovanja preko vseh meja. Predsednik LZS Alojz Kov-

šca je poudaril, da je podelitev koroškega deželnega grba KPL Celovec spomenik civilizacij-

skemu dosežku, ki mu pravimo mir, spoštovanje, sodelovanje. Te vrednote je treba prenesti tudi na naše zanamce. Z mislijo »*Bolje je imeti dobrega sosedo kot slabega brata*,« je Kovšca sklenil svoj pozdrav. V niz čestitk so se vključili tudi generalna konzulka Republike Slovenije na Koroškem **Maja Balant-Slobodjanac**, predsednik Skupnosti koroških Slovenk in Slovencev (SKSS) župan **Bernard Sadovnik**, poslovodja Zveze slovenskih organizacij (ZSO) na Koroškem **Florjan Wieser**, zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov (SJK) v Koroški kmetijski zbornici **Marjan Čik** in deželnozborski poslanec ter član kapelskega lovskega zbora **Franc Jožef Smrtnik**. Pohvalili so pomembno delovanje kluba na področju lovstva, kulture in povezovanja.

Prireditve se je začela in sklenila s pesmijo in zvoki rogov.

Franc Wakounig

Aplikacija I-Trophy na lovskem in ribiškem sejmu v Salzburgu 2026

Na letošnjem lovskem in ribiškem sejmu *Die Hohe Jagd & Fischerei Salzburg 2026* smo predstavniki aplikacije **I-Trophy** prvič predstavili aplikacijo za ocenjevanje CIC-vrednosti trofej širši lovski javnosti zunaj Slovenije. Aplikacija je bila razvita leta 2021 po zamisli in s sredstvi **Uroša Pirca** ter ob strokovni lovski podpori **Huberta Potočnika**. Namenjena je točkovanju trofej glavnih srednjeevropskih vrst divjadi po CIC-sistemu s pomočjo sodobne informacijske tehnologije. Uporabnika vodi skozi postopek na preprost in vizualno pregleden način, na koncu pa prikaže okvirno

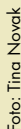
Foto: Tina Novak

Svoj razstavni prostor smo imeli v hali 8, kjer smo od četrтка, 19. februarja, do nedelje, 22. februarja 2026, obiskovalcem predstavljali uporabnost aplikacije v praksi.

oceno vrednosti trofej srnjaka, jelena, damjaka, merjasca, gamsa in muflona. Za uporabo aplikacije poleg osnovnih merilnih pripomočkov, kot sta merilni trak in tehtnica, potrebujemo le tablico ali pametni telefon.

Svoj razstavni prostor smo imeli v hali 8, kjer smo od četrтка, 19. februarja, do nedelje, 22. februarja 2026, obiskovalcem predstavljali uporabnost aplikacije v praksi. Prejeli smo številne odzive uporabnikov, ki so bili večinoma zelo pozitivni in usmerjeni v nadaljnji razvoj aplikacije ter širjenje kroga uporabnikov.

Glede na to, da je bila aplikacija razvita v Sloveniji, menimo, da bi bilo dobro, da

Gasilska slika

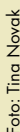
bi jo spoznalo in uporabljalo čim več lovcev pod okriljem **Lovske zveze Slovenije**. Na sejmu smo imeli priložnost aplikacijo predstaviti tudi zamajskim Slovencem iz Avstrije in Italije. Menili so, da je uporabna, zato so si jo z veseljem namestili na svoje telefone in jo tudi preizkusili.

Na sejmju so nas obiskali tudi lovci z **Gorenjskega lovsko-upravljaljskega območja**, med njimi člani naslednjih lovskih družin (LD): **LD Tuhinj, LD Sela pri Kamniku, LD Stahovica, LD Kamnik in LD**

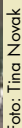
Bled. Obenem so si ogledali tudi druge razstavne prostore ponudnikov lovske opreme, vozil, oblačil, lovskih psov in lovnega turizma z različnih koncev sveta.

S prisotnostjo na sejmu smo uporabnost aplikacije predstavili tudi nemško in angleško govorečim lovcem, ki so v njej prepoznali praktično rešitev za hitro in enostavno ocenjevanje trofejev. Še posebno jih je presenetilo dejstvo, da je aplikacija brezplačna za namestitev in uporabo.

Aplikacija deluje na mobil-

Za uporabo aplikacije poleg osnovnih merilnih pripomočkov, kot sta merilni trak in tehlnica, potrebujemo le tablico ali pametni telefon.

Prejeli smo številne odzive uporabnikov, ki so bili večinoma zelo pozitivni in usmerjeni v nadaljnji razvoj aplikacije ter širjenje kroga uporabnikov.

nih telefonih z operacijskim sistemom *Android* in *iOS* ter je na voljo v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku. Namestitev je mogoča prek trgovin *Google Play* in *App Store* oziroma s pomočjo QR-kode, ki jo najdete na koncu prispevka. S pomočjo povezave v QR-kodi si jo lahko bralci revije *Lovec* brezplačno namestite in uporabljate.

Tadej Sluga

S pomočjo povezave v QR-kodi si lahko bralci revije Lovec brezplačno namestite in uporabljate aplikacijo I-Trophy.

Zaključene izbirne tekme za Češko in premierna Liga LZS

Pomladni meseci so v lovsko strelstvo prinesli obilo napetosti, izjemnih rezultatov in organizacijskih novosti. Komisija za lovsko strelstvo in lovsko orožje pri Lovski zvezi Slovenije (LZS) je uspešno končala velika projekta: premierno *Ligo LZS za veterane, superveterane in ženske* ter *izbirne tekme za sestavo državne reprezentance*. Strelišča širom Slovenije so pokala od športnega naboja, lovskega tovarištva in vrhunskih dosežkov.

V koledarju Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje pri LZS je bila letošnja velika novost izvedba *Lige LZS za veterane, superveterane in ženske*. Tekmovanje je v štirih kolih povežalo 40 strelcev in pet strelk, ki so se merili na štirih odlično pripravljenih streliščih. Letošnja osvežitev sta bila predvsem uvedba samostojne kategorije žensk in ekipno tekmovanje po območnih lovskih zvezah, kar se je izkazalo za zadetek v polno.

Kronika štirih kol: od Rdečega brega do Ilove gore

I. kolo (LD Podvelka)
Liga se je začela na strelišču *Rdeči breg*. Po slovenski himni, ki jo je na harmoniko zaigral **Anže Krevh**, so zbrane pozdravili starešina **Slavko Prah**, član komisije **LZS Marijan Krevh** in vodja tekmovanja **Nejc Garmut**. Nastopilo je 29 tekmovalcev. V ženski konkurenci je slavila **Kaja Šoštarič** (143 točk), med veterani **Marko Jelen** (192 točk), med superveterani **Bojan Urbančič** (195 točk), ekipno pa **Lovska zveza (LZ) Maribor** (559 točk).

II. kolo (LD Šentlambert)
Karavana se je soočila z mrzlim in oblačnim vremenom z nekaj dežja. Zbrane sta pozdravila starešina **Franci**

Foto: Arhiv Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS

Liga LZS za veterane, superveterane in ženske. Letošnja osvežitev sta bila predvsem uvedba samostojne kategorije žensk in ekipno tekmovanje po območnih lovskih zvezah, kar se je izkazalo za zadetek v polno.

Ostrožnik in strelski referent **Zdravko Molka**. Sodelovalo je 30 strelcev. Med ženskami je zmagala **Andreja Martinčič** (187 točk), med veterani **Franci Vidmar** (198 točk), med superveterani pa je ponovno dominiral **Bojan Urbančič** (196 točk).

III. kolo (LD Vinica/LD Sinji Vrh, Bela krajina)
Tretje kolo je potekalo na urejenem strelišču na skrajnem jugu Slovenije. Dobrodošlico je izrekel starešina LD Vinica **Branko Flajnik**, pravila pa je predstavil vodja tekmovanja **Vili Tomažič**. **Anton Weiss** je skrbel za vodenje rezultatov. Med čakanjem so izvedli sproščeno tekmovanje v razstreljevanju »na tri življenja« (zmagal je **Darjan Vesenj**), ob koncu pa je zbrane pozdravil še predsednik Zveze lovskih družin (ZLD) **Bela krajina Miroslav Hudek**. Najboljši so bili **Andreja Martinčič** (165 točk), **Marijan Krevh**

(190 točk) in **Bojan Urbančič** (195 točk).

IV. kolo (LD Grosuplje, Ilova gora)

Veliki finale je potekal v osrednji Sloveniji, kjer sta strelce pozdravila dosedanja starešina LD Grosuplje **Marko Avšič** in predsednik Komisije za lovsko strelstvo pri ZLD Ljubljana **Jani Krivec**. Za večjo nepristranskost so uvedli žrebanje startnih števil. Pod vodstvom sodnika **Milka Verbinca** in ob računalniški obdelavi Antona Weissa so padli odlični rezultati. Za piko na i je poskrbela ekipa pod vodstvom **Matije Janca** z dobrotami z žara. V kolu so zmagali **Nena Kerševan** (172 točk), **Marijan Krevh** (197 točk) in **Stanislav Francelj** (198 točk).

Skupni rezultati Lige LZS (seštevek vseh štirih kol)

Po končanem streljanju na Ilovi gori so najboljši v skupnem seštevku po posameznih

disciplinah in v skupni kombinaciji prejeli nagrade.

Glinasti golobi:

– ženske: 1. **Alenka Ule**, 2. **Kaja Šoštarič**, 3. **Andreja Martinčič**

– veterani: 1. **Darjan Vesenj**, 2. **Marijan Krevh**, 3. **Simon Skobir**

– superveterani: 1. **Bojan Urbančič**, 2. **Stanislav Francelj**, 3. **Janez Škrli**

Malokalibrska puška (MK):
– ženske: 1. **Alenka Ule**, 2. **Kaja Šoštarič**, 3. **Andreja Martinčič**

– veterani: 1. **Marijan Krevh**, 2. **Silvo Horvat**, 3. **Simon Skobir**

– superveterani: 1. **Stanislav Francelj**, 2. **Slavko Prah**, 3. **Vladimir Hace**

Skupna kombinacija (končni vrstni red):

– ženske: 1. **Alenka Ule** (611 točk), 2. **Kaja Šoštarič** (582 točk), 3. **Andreja Martinčič** (352 točk, udeležba na dveh kolih)

– veterani: 1. Marijan Krevh (751 točk), 2. Darjan Vesenjaj (735 točk), 3. Simon Skobir (715 točk)

– superveterani: 1. Bojan Urbančič (780 točk), 2. Stanislav Francelj (753 točk), 3. Janez Škrli (745 točk)

Ekipni zmagovalci Lige LZS:

1. LZ Maribor (2266 točk),
2. ZLD KOČEVJE (2170 točk), 3. LZ KOROŠKE (2078 točk)

Boj za Češko: nov točkovni sistem prinesel dramo na Pragerskem

Vzporedno z ligaškim tekmovanjem je utripalo tudi reprezentančno dogajanje. Strelišče Gaj na Pragerskem je uspešno gostilo tri izbirne tekme, kjer so se najboljši slovenski lovski strelci in strelke pomerili za mesta, ki so vodila na letošnje prvenstvo na Češkem. Letošnja velika novost je bila uvedba točkovanja glede na uvrstitev na posamezni tekmi (od 100 točk za zmago navzdol), namesto zgolj tradicionalnega seštevanja glinastih golobov in krogel. To je v tekmovanje vneslo ogromno napetosti in mešalo karte vse do zadnjega strela.

Na prvi tekmi (12. aprila) je zablestel Miha Finkšt s 380 točkami, medtem ko je Dejan Kozole pri krogli zbral neverjetnih 197 točk, Miha Travnar pa 192 točk pri glinastih golobih. Na drugi tekmi (26. aprila) je vodstvo s konstantnima drugima mestoma prevzel Maks Garmut, tesno pa mu je sledil Franci Vidmar. Finalni obračun (10. maja) je dokončno izoblikoval vrh lestvice, kjer sta zanesljivo dominirala Garmut in Vidmar.

Po koncu tekmovalnega dela je bila največje presenečenje odpoved Mihe Travnarja, ki so mu odhod na Češko kljub vrhunski formi in skupnemu tretjemu mestu preprečile osebne zadeve. Seznam potnikov se je zato spremenil, kar je odprlo vrata strelcem iz ozadja. O potnikih v moški konkurenci so odločale ma-

Foto: Arhiv Komisije za lovsko strelstvo in lovsko orožje LZS

Strelišče Gaj na Pragerskem je uspešno gostilo tri izbirne tekme, kjer so se najboljši slovenski lovski strelci in strelke pomerili za mesta, ki so vodila na letošnje prvenstvo na Češkem. Trdo delo na izbirnih tekmah se je obrestovalo in vodilo v izjemen uspeh naših strelcev na Grand Prix Češke.

lenkosti, izjemno zbranost in jeklene živce pa so na koncu pokazali Boštjan Sadek, Evgen Makuc, Leon Sadek in Marko Fujan, ki so si z borbenostjo zagotovili mesta v ekipi.

V ženski konkurenci ni bilo dvomov o potnicah. Andreja Martinčič (ki je že na prvi tekmi navdušila s 303 točkami) in Alenka Ule sta si vozovnici zagotovili že predčasno, izbirne tekme pa izkoristili predvsem za piljenje forme. V mladinski kategoriji sta si mesto v ekipi suvereno pristreljala Jan Garmut in Žan Finkšt.

Končna postava reprezentance LZS za Češko:

- člani: Maks Garmut, Franci Vidmar, Miha Finkšt, Dejan Kozole, Boštjan Sadek, Marjan Sadek, Dušan Urankar, Evgen Makuc, Leon Sadek in Marko Fujan
- mladinci: Jan Garmut in Žan Finkšt
- ženske: Andreja Martinčič in Alenka Ule

Na Češko je kljub odsotnosti Travnarja odpotovala izjemno močna in izenačena zasedba, ki je bila glede na prikazano na Pragerskem resen tekmeč za najvišja mesta.

Zaveza za naprej in lovski tovariški duh

Vsa štiri kola lige in tri izbirne tekme so minili brez kakršnih koli zapletov ali

nesporazumov. Lovske družine organizatorke (LD Podvelka, LD Šentlambert, LD Vinica in LD Grosuplje) in upravljavci strelišča Gaj na Pragerskem so tekme izvedli na vrhunskem nivoju. Sezona je dokazala, da sta z dobro voljo, predanim delom organizatorjev in pravi lovsko-tovariškim duhom zagotovljena uspeh ter odlično vzdušje na streliščih.

Vsem nastopajočim smo iskreno čestitali, reprezentanci pa smo zaželeli mirno roko in bister pogled na prvenstvu na Češkem.

Izjemen uspeh naših strelcev na Grand Prix Češke

Konec tedna, 23. in 24. maja 2026, je v češkem mestu Pisek potekal prestižni **Grand Prix v kombinacijskem streljanju**. Strelska reprezentanca LZS je znova zablestela v polnem sijaju in dokazala, da sodi v sam evropski vrh. Naši tekmovalci so v izjemno močni mednarodni konkurenci posegli po najvišjih mestih in domov prinesli bogat izkupiček odličij.

Vrhunski uspeh ni naključje, ampak je neposreden rezultat visoke ravni pripravljenosti, ki so jo naši strelci stopnjevali skozi domače izbirne tekme. Prav ostri boji in močna konkurenca na domačih streliščih so izklesali formo, s katero so naši reprezentanti pometli s tekmečji na Češkem.

Pregled vrhunskih uvrstitev naših tekmovalcev:

– mladinska konkurenca: Jan Garmut – 1. mesto, Žan Finkšt – 3. mesto

– superveterani: Dušan Urankar – 2. mesto

veterani: Franci Vidmar – 3. mesto

– kombinacija OPEN: Boštjan Sadek – 2. mesto, Jan Garmut – 3. mesto (izjemen uspeh mladincev tudi v najmočnejši članski konkurenci!)

Skupna razvrstitev – kategorija OPEN

V najmočnejši, odprti konkurenci so naši strelci in strelke zasedli naslednja mesta: Boštjan Sadek – 2. mesto, Jan Garmut – 3. mesto, Leon Sadek – 13. mesto, Miha Finkšt – 15. mesto, Franci Vidmar – 18. mesto, Marijan Sadek – 20. mesto, Dušan Urankar – 21. mesto, Dejan Kozole – 22. mesto, Maks Garmut – 39. mesto, Marko Fujan – 44. mesto, Dušan Žehelj – 48. mesto, Žan Finkšt – 53. mesto, Evgen Makuc – 62. mesto, Andreja Martinčič – 76. mesto, Alenka Ule – 78. mesto.

Iskrena zahvala našim sponzorjem in podpornikom

Vrhunski rezultati na mednarodnem nivoju terjajo več kot le talent in trdo delo. Brez zanesljive podpore naših zvestih sponzorjev in partnerjev LZS, ki našim strelcem omogočajo nemotene razmere za treninge, vrhunsko opremo in logistiko za odhod na tekmovanja v tujino, takšni uspehi ne bi bili mogoči.

Iskrena hvala vsem, ki verjamete v naše strelce in stojite ob strani slovenskemu lovskemu strelstvu na poti do zmagovalavij.

Vsem tekmovalcem in tekmovalkam iskreno čestitamo za borbenost, izjemne rezultate in vzorno zastopanje LZS na mednarodnem prizorišču.

Matija Janc,
predsednik Komisije
za lovsko strelstvo in
lovsko orožje pri LZS in
selektor strelske ekipe LZS

DR. MATEJA KIŠEK VOVK ŠE K LESKI SKOČIM ...

Leske so grmiči, ki cvetijo med prvimi v letu. Ko v gozdu še prav nič ne diši po pomladi, se z leskovih vej že spustijo dolge viseče mačice (moška socvetja), polne cvetnega prahu, ki ga zimski veter brezbrizno nosi sem ter tja in ga z nekaj sreče spusti prav na drobcene, komaj vidne rdečkaste pestiče. Tisti, ki imajo alergije na cvetni prah, zelo hitro vedo, kdaj imajo leske svoj čas. Čeprav je cvetenje lesk tako zgodnje, pa njihovi plodovi zorijo šele proti koncu poletja. Čeprav

lahko že spomladi na vejicah vidimo lupinice lešnikov, je v resnici odločilen čas, ki vpliva na to, ali se bodo veje šibile pod težo zrelih lešnikov ali ne, v juniju in juliju. Ob cvetenju namreč nastaneta oprashitev in oploditev, nato pa razvoj lešnikovih jedrc miruje do zgodnjega poletja. Če je tedaj vreme slabo, hladno in deževno, potem je letina slaba, če pa je vreme toplo in sončno, se lahko veselimo polnih shramb; ne le ljudje, lešnikov so nadvse veseli tudi številne ptice, veverice in polhi.

LEŠNIKOVA KAREMELA

Lešniki pridejo še posebno do izraza v sladkih jedeh. Nič nenavadnega torej, da kar 90 % vseh pridelanih lešnikov v umetnih nasadih po svetu odkupi slaščičarska industrija. Doma si lahko pripravite preprosto lešnikovo karamelo, ki je božanskega okusa. Praženi lešniki razvijejo globok, slahek okus. Ko jih zmeljemo in jim dodamo karameliziran sladkor, se karamelne spojine raztopijo v maščobah lešnikov. Dobimo lešnikovo karamelo s toplim in žametnim, že skoraj maslenim okusom.

Praženje lešnikov naj bo vedno hitro – dobrih 5 minut na 160 °C – nato odstranimo rjave kožice z lupin. Pražene lešnike skupaj z rjavim sladkorjem stresemo v multipraktik. Lešnike »miksamo« tako dolgo, da nastane kremast in tekoč namaz. Na koncu dodamo še javorjev sirup in malce soli. Po drugi varianti recepta pa lahko lešnike najprej namočimo v karameliziran sladkor in počakamo, da se karamela strdi in posuši. Nato lešnike v posušeni sladki obleki stresemo v multipraktik in mešamo toliko časa, da iz njih nastane kremast namaz. Se vam že cedijo sline? Le brž skočite na gozdni rob k leskam in ugotovite, ali je letos njihovo plodno leto.

Sestavine:

- ❖ 300 g lešnikov
- ❖ 1 velika žlica javorjevega sirupa
- ❖ 1 velika žlica rjavega sladkorja
- ❖ ščepec soli

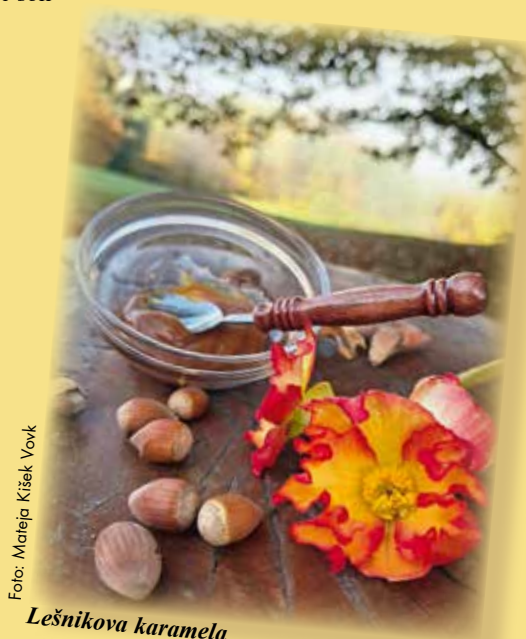

Foto: Mateja Kišek Vovk

Lešnikova karamela

PRAŽENE Gobe Z LEŠNIKI

Čeprav so lešniki nezamenljiva sestavina v slaščičarskih receptih, je prav neverjetno, kako zelo spregledani, zapostavljeni in prezrti so v slanih jedeh. Lešniki niso le mlet posip ali dekoracija na krožnikih, ampak so zaradi velike vsebnosti maščob glavni nosilec okusa na krožniku. Če je avgust radodaren s plohami in nalivi in gozdni svet ni povsem izsušen, iz listja kukajo poletni gobani. O, kakšno veselje so za obiskovalce gozda, ki radi oprezajo za njimi! Gobe romajo v kuhinjo in pogosta ter skrajno enostavna samostojna jed, ki nastane iz njih, so pražene gobe. Poskusite, kako neverjetno ujemajoče se k njim na krožnik podajo lešniki. Na maslu sprazimo drobno narezano čebulo in gobe. Posolimo in pustimo nekaj minut, da gobe spustijo vodo. Dodamo nasekljan česen in svež peteršilj, ki je še pred nekaj minutami rasel na vrtu. Tik pred koncem v ponev stresemo še kraljevski dodatek – lešnike, ki smo jih na grobo nasekljali z nožem. Vse skupaj dobro pomešamo, da se lešniki povežejo z maslom. Naslednji korak je le še uživanje v bogatem okusu gob in lešnikov. Da je vse skupaj resnično pregrešno, pa si poleg lahko privoščimo konkreten kos še toplega, sveže pečene kruha.

Sestavine: (za 2 osebi)

- ❖ 400 g svežih gob
- ❖ 60 g lešnikov
- ❖ 2 žlici masla
- ❖ pol stroka česna
- ❖ vejica svežega peteršilja
- ❖ sol

Foto: Mateja Kišek Vovk

Pražene
gobe
z lešniki

Naša najmanjša domorodna vrsta polha se imenuje podlessek – ker se rad zadržuje na leskah in pod njimi pušča značilne izdolbene lupinice lešnikov, ki jih je pojedel.

Leska je nezahtevna, pionirska grmovna vrsta. Za svojo rast potrebuje zadostno količino sončnih žarkov, ki jih prestreže predvsem na gozdnih robovih in v svetlih listnatih gozdovih, ob potočkih in zaraščajočih se površinah. Je pogosta vrsta v naših gozdovih in tudi v vsakdanjem življenju ljudi.

Lešniki torej zorijo proti koncu avgusta. Biti moramo precej pozorni, da ujamemo pravi čas zorenja, saj zreli lešniki na drevesu ne počakajo dolgo. Nanje preži cela četa lačnih prebivalcev gozda,

ki jih osmukajo z drevesa takoj, ko povsem dozori. Lešnikova jedra so – podobno kot orehova – skrita v trdi lupini, ki jo je treba streti, kar nam vzame kar nekaj časa. Še preden so jedra povsem pripravljena za kulinarčne umetnine, jim moramo olupiti tanko rjavo lupino. Ta postopek je najhitrejši, če lešnike prepražimo in jih nato z drgnjenjem med sabo rešimo rjavega ovoja, ki bi v jedi puščal grenak priokus. Nabor jedi, ki jih Slovenci znano narediti iz lešnikov, je skoraj brezmejen. Ta grmovna vrsta ne bi mogla biti bolj naša. Lešniki so zvesti spremljevalci naših prazničnih miz in pri ustvarjanju novih jedi je lahko meja le nebo.

DR. MATEJA KIŠEK VOVK OD DREVEŠA, KI LOVI PTICE

Proti koncu poletja se na jerebikah pojavijo viseča soplodja tako intenzivnih in žarečih rdečih barv, da jih ne moremo spregledati niti v največji

bo naš nasmeh, ko bomo jedli jerebikine jedi, bolj grenak. Dokler plodovi ne zmrznejo, so namreč tako zelo grenki, da niso primerni za prehrano. Zaradi kislin delujejo

ČATNI IZ JEREBIK

Jerebika s svojimi plodovi ponudi izjemno prilogo k srnjemu, jelenjemu ali fazanjemu mesu. Čatni je nekaj med marmelado in začimbno omako, na krožnik pa jo dodamo predvsem zato, ker glavni jedi lepo poudari okus. Pri pripravi čatnijev naša domišljija nima meja. Lahko se igramo in dodajamo začimbe, ki so nam všeč ter ustvarjamo vedno nove in nove okuse. Čatni ima lahko pikantne, zeliščne ali tople jesenske note – odvisno od našega okusa. Priprava je skrajno preprosta. V veliki posodi prepražimo čebulo, dodamo vse sestavine, začimbe in dodatke ter pridno mešamo in kuhamo do primerne gostote (do dve uri). Se sprašujete, kaj je primerna gostota? Ko s kuhalnico povlečete po dnu posode, se njena sled nekaj časa obdrži, preden tekočina steče nazaj. Tedaj veste, da je čatni pripravljen in lahko ga z veliko mero ljubezni zaprete v sterilizirane kozarce in shranite za tiste posebne dni, ko bo na krožniku divjačina.

Sestavine:

- ❖ 400 g jerebikinih plodov
- ❖ ena drobno sesekljana čebula
- ❖ 2 stroka česna
- ❖ 2 drobno narezani jabolki
- ❖ 3 žlice sladkorja
- ❖ ena žlica molase
- ❖ sol
- ❖ začimbe po okusu (ingver, janež, cimet, poper, piment, kardamom, rožmarin ...)

Čatni iz jerebik

goščavi. Ko si kričeča soplodja ogledamo natančneje, opazimo, da so sestavljena iz številnih zelo drobcenih, komaj en centimeter debelih jabolčkov. Z vej visijo že kar malce ošabno in trdno prepričano, da jih v poletnem času v gozdu nič ne bo pojedlo. In veste kaj – še kako prav imajo! Jerebikinih plodov se živali v gozdu ne dotikajo, vse dokler jih v svoj objem ne vzame mraz. Leden mraz. Izjema so le neuki na dveh nogah, ki se jim mudi jerebiko prehitro spravljati v kozarce. Če smo pri jerebiki neučakani, potem

tudi zelo odvajalno. Ptice to dobro vedo, zato jerebiko pustijo pri miru in jo hranijo za mrzle zimske dni, ko je drugo hrano težje najti.

V katere jedi pa lahko vključimo v nebo vpijoče rdečkaste plodove? Že na daleč se namreč spogledujejo z nami in vabijo, da jih naberejo v košarico in iz njih pripravimo kaj gozdnega, divjega inokusnega. Za jerebikine plodove je značilno, da v shrankih poskrbijo za gostoto – želirajo. Vsebujejo veliko antibakterijskih in protivirusnih snovi in so zato skorajda neuničljivi.

Vse foto: Mateja Kišek Vovk

Bogata jerebikina soplodja karminasto rdeče barve

JEREBIKINE KARMELICE

Iz jerebikinih plodov si lahko pripravimo okusne gozdne karmelice, ki so nad vse primerne za jesensko razvajanje. V veliki ponvi stopimo maslo, med, rjavi sladkor in smetano. Počasi segrevamo in mešamo, da zmes začne karamelizirati. Dodamo jerebikine plodove in vaniljev sladkor. Kuhamo na nizkem ognju, dokler ne spremeni barve. Pri karameli moramo biti pazljivi, da je ne zažgemo, ker dobi neprijeten grenak priokus. Zmes nato vlijemo v pekač, ki je obložen s peki papirjem. Ko se strdi, karmelice narežemo na kocke ali na trakove. V hladnih jesenskih dneh, ko nam narava ne nudi toplega zavetja, nas gozdne karmelice prav prijetno razvajajo. Kelti so podobne slaščice pripravljali v času, ko jesen podaja roko zimi, na samhain (31. oktober). Star obredni praznik je prednik zdajšnjega krščanskega praznika vseh svetih in bolj komercialne noči čarovnic (halloweena).

Sestavine:

- ❖ 150 g jerebikinih plodov
- ❖ 110 g masla
- ❖ 340 g medu
- ❖ 240 g smetane
- ❖ 100 g rjavega sladkorja
- ❖ 10 g vanilijevega sladkorja

Jerebikine karmelice

Na kratko iz tujih medijev ...

Nemčija: V Nemčiji prostoživeče živali vse pogostejše povzročajo nenavadne prometne zaplete. V Brandenburgu so zaradi ponavljajoče se škode, ki so jo na travnati vzletno-pristajalni stezi povzročali divji prašiči, po skoraj 30 letih zaprli letališče Segeletz. Stroški sanacije so bili preveliki, zaprtje letališča pa je bila edina trajna rešitev. Težave v mestu je povzročila tudi lisica. S podkopavanjem železniškega nasipa pod progo Velten–Kremmen je ogrozila stabilnost tirov, zato so morali promet ustaviti in uvesti nadomestne avtobuse. Nasip bodo obnovili, lisičji brlog pa odstranili. V Hamburgu je več gosi na tirih med postajama Hochkamp in Klein Flottbek začasno ustavilo promet na progi primestnega vlaka (S-Bahn). Zaradi varnosti so morali zapreti odsek proge in izklopiti električno napajanje, ptice pa so predali reševalni službi Hamburg Swan Rescue.

Vir: www.pirsch.de

ZDA: V okrožju Siskiyou v Kaliforniji so prostoživeče živali že začele uporabljati 20-milijonski most za prečkanje avtoceste Route 97, ki velja za prvi večji prehod za prostoživeče živali čez glavno cesto v državi. Fotopasti so nedavno zabeležile tri mulaste jelene (*Odocoileus hemionus californicus*), ki so prečkali še nedokončan most. Projekt, ki ga vodi kalifornijski oddelek za promet, je namenjen zmanjšanju trkov med vozili in prostoživečimi živalmi ter izboljšanju varnosti voznikov. Poleg jelenov naj bi prehod uporabljala tudi druga divjad. V prihodnje Kalifornija načrtuje še več podobnih prehodov, vključno z enim največjih na svetu.

Vir: www.theguardian.com

Japonska: Japonska se že dolgo ukvarja z vedno večjo težavo z medvedi, leta 2025 pa je doživela rekordno število medvedjih napadov. Odstreljenih ali ujetih medvedov je bilo kar 12.000, kar je prav tako nov rekord. Podobno statistiko pričakujejo tudi za leto 2026. Zaradi napadov so bile razglašene nacionalne izredne razmere, zaradi česar so oblasti na najbolj prizadeta območja poslale vojaške enote, mednarodne vlade pa so izdale potovalna opozorila za Japonsko. Mesto Asahikawa na Hokkaidu je uvedlo poseben program usposabljanja za uporabo strelnega orožja. Strelski trening je namenjen članom lokalne lovske družine. Usposabljanje je zasnovano tako, da lovce naučijo varnega ravnanja z

Foto: Pixabay

orožjem in izboljšajo njihove strelske spretnosti, saj je društvo trenutno odgovorno za nadzorovanje populacije medvedov na območju. Japonsko mesto Utsunomiya, severno od Tokia, pa je po več opažanjih medveda zaprlo skoraj sto šol. Lovci, policisti in drugi uradniki so iskali medveda, prebivalcem pa svetovali, naj ostanejo doma. Po več dnevih patroliranja so žival našli in jo uspešno ujeli.

Vir: www.pirsch.de

Indonezija: Nove raziskave kažejo, da so ekstremne padavine in zemeljski plazovi, povezani s podnebnimi spremembami, v Indoneziji povzročili veliko zmanjšanje populacije kritično ogroženega tapanulskega orangutana (*Pongo tapanuliensis*). V novembrskem neurju leta 2025 v provinci Severna Sumatra je v nekaj dneh padlo več kot 1000 mm dežja, kar je sprožilo velike zemeljske plazove. Po podatkih študije je poginilo 58 od približno 800 preostalih osebkov, kar je okoli 7 % celotne svetovne populacije te vrste. Poleg neposrednih izgub je bilo poškodovanih tudi več kot 8000 hektarjev gozda, ključnega življenjskega prostora vrste. Znanstveniki opozarjajo, da so podnebne spremembe okrepile intenzivnost padavin, kar povečuje tveganje za podobne katastrofe v prihodnosti. Indonezijska vlada je začasno ustavila vse večje industrijske dejavnosti, da bi znanstvenikom dala priložnost, da raziščejo, kako najbolje zagotoviti dolgoročno preživetje orangutana.

Vir: www.theguardian.com

Kanada: Na otoku Sable v vzhodni Kanadi so znanstveniki po desetletjih raziskav razkrili vzrok skrivnostnih smrti mladičev sivih tjulnjevi (*Halichoerus grypus*), ki so jih vsako leto našli z značilnimi spiralnimi ranami. Pojav je bil prvič dokumentiran v 80. letih, vsako leto pa je zaradi poškodb poginilo več sto mladičev. Dolgo so kot morebitne povzročitelje navedli ladijske propelerje in morske pse, vendar se je izkazalo, da so napade povzročili odrasli samci sivih tjulnjevi. Raziskava potrjuje, da gre za znotrajvrstne napade, pri katerih odrasli samci napadajo mladiče. Raziskovalci menijo, da samci morda iščejo vire visokoenergijske maščobe v času paritvene sezone. Čeprav je poginov veliko, populacija sivih tjulnjevi na Sable Islandu ostaja stabilna, zato strokovnjaki za zdaj ne predlagajo ukrepov za poseganje v naravni proces.

Vir: www.science.org

Škotska: Mladi mrož, poimenovan Magnus, je postal lokalna znamenitost na severovzhodni obali Škotske, potem ko je aprila priplaval na Orkneyjske otoke in nato več tednov potoval vzdolž obale. Opazili so ga v več pristaniščih, kjer je počival na pomolih, se sončil in privabljal množice radovednežev. Ker mroži po navadi živijo na arktičnem ledu, so strokovnjaki njegovo potovanje, dolgo več sto kilometrov, označili za redek pojav in šele tretjič so v zadnjem desetletju opazili mroža na Orkneyjskih otokih. Po

približno dveh tednih na Škotskem je Magnus prečkal Severno morje in so ga opazili na Norveškem, kjer je počival na plavajočem pomolu. Strokovnjaki ocenjujejo, da gre za mlado žival, najstnika, ki je verjetno zašel iz svojega siceršnjega arktičnega območja, kar bi bilo lahko povezano tudi s spremembami v njegovem habitatu.

Vir: www.theguardian.com

Švedska: Doktorski študent Univerze za kmetijske znanosti na Švedskem (SLU) je v sodelovanju s Švedskim veterinarskim inštitutom ugotovil, da se pri divjih prašičih hitreje razvije bolezen afriške prašičje kuge (APK) kot pri domačih prašičih. Primerjalna študija je pokazala, da se pri divjih prašičih virus razmnožuje hitreje, simptomi pa se pojavijo prej, kar povzroči hitrejši razpad tkiv. To nakazuje, da so divji prašiči proti okužbi manj odporni kot domače živali. Raziskava je temeljila na zbranih podatkih in vzorcih iz izbruhov na Švedskem, kjer so znanstveniki v naravnih razmerah lahko analizirali okužene živali in primerjali rezultate s prejšnjimi študijami z Madžarske. Avtor poudarja, da je bila to redka priložnost za opazovanje poteka bolezni v naravi. Ugotovitve kažejo, da bi morali pri razvoju cepiv in strategij za obvladovanje bolezni vključiti tudi divje prašiče, ne pa zgolj domačih. Še posebno zato, ker so divji prašiči v zadnjih desetletjih imeli osrednjo vlogo pri širjenju APK v Evropi in Aziji.

Vir: www.svenskjakt.se

Črni vitez

Minilo je več »postnih« let. Zaradi osebnih stvari nisem šel na fotolov, pa tudi vremenske razmere niso bile prave. Tudi letos je kazalo slabo, a tik pred koncem dvorjenja vitezov v črnem in belem oblačilu se je le pokazala možnost za njihov obisk.

Prišel je ta tako zaželen dan. Skrbno sem pregledal vso opremo za fotolov, da ja ne bi česa pozabil. Vse je bilo pripravljeno, a kakih trideset kilometrov od doma mi šine v glavo: »A sem vzel še dodatno pomnilniško kartico, saj nikoli ne veš?«

Ustavim avto in hitro v nahrbtnik preverim, ali sem jo vzel. Ni je, nikjer. Kaj sedaj? Nekaj časa razmišljam, ampak mi izkušnja ne da miru. Vem – če je ne grem iskat, se bom zagotovo kesal. Obrnem avto in spet proti domu. Doma pa kartice ne najdem. Malo se umirim, ker sem bil že jezen sam nase. Po krajšem premisleku mi analiza zadnjih fotolovov vseeno priključ v moj zrahljani spomin, kje naj bi jo iskal. In prav tam me je čakala.

Vse foto: Oton Naglost

Tako se že drugič vozim po istem odseku ceste proti svojemu cilju. Vožnja je dokaj enolična, saj sem jo prevozil že večkrat. Misli mi begajo in se sprašujem, kaj pomeni tak začetek. Mogoče pa – če je že začetek malo neroden, upam, da bo vsaj konec uspešnejši ...

Ko prispem na izhodišče, se malo spočijem in okrepčam, saj nameravam takoj

iti na kraj dogajanja, da si tam uredim prostor in odnesem nekaj opreme na kraj, kjer bom čakal že v zgodnjih urah.

Naslednji dan, še v popolni temi, otovorjen z vso opremo korak za korakom počasi hitim svojemu cilju naproti. Kako bo? Ali so ruševci še aktivni? Ali sem že malo zamudil? Vem, da sem sedaj tu in ne morem ničesar spremeniti.

Že kako uro pred svitom sem tam, kjer naj bi se dogajalo svatovsko razkazovanje, pa tudi kakšen prepir med ženini. Čas čakanja je kar dolg. Čepim sredi ničesar, v popolni temi, čim bolj prikrit in neslišen. To pomeni: nič premikanja. Ta čas je kot večnost, ki mu ni konca.

No, vseeno napočí tako pričakovani trenutek! Še v poltemi so prispeli prvi fantje. Oddahnem si. Ni še konec, nisem zamudil dogajanja, je pa verjetno zadnje dejanje letos. Fantje so prispeli pred svitom. Vidim le njihove obrise. Se že šopirijo in razkazujejo svoje pernate mišice.

Naenkrat se z moje desne mimo mene potuhnjeno priplazi lisjak in se približuje

A kaj, ko se črni svat na moji glavi kar noče spustiti na plesišče in me zadržuje v popolni negibnosti. Končno *sfrči* ali bolje pade kot štruca na zemljo, blizu mene, dol v polmrak. Oddahnem si. Mogoče bo pa še kaj iz tega dneva. Dan se počasi poraja. Stvari se umirijo. Priletijo še drugi svatje, tako da postaja kar zanimivo. Moje delo je zdaj še intenzivnejše. No, med svati vidim tudi prikupno mladenko, ki se urno in spretno ziblje med fanti.

Kar naenkrat pa z leve zagledam vsiljivca, jazbeca. Kaj pa ta išče tu, mi bo morda pokvaril dan? Začuda pa jazbec sploh ni vedel, kam je prišel. Ko je prispel na plesišče, se je on bolj ustrašil črnih vitezov kot oni njega, saj je urnih nog zbežal, od koder je prišel. No, končno, si mislim, za danes je dovolj presenečenj in naj moji fantje pokažejo, kaj znajo in zmorejo. Od tistega trenutka je bilo tako, kot bi napisal

enemu od svatov. Hm, to ne bo dobro! Kaj se bo zgodilo? Bo svat opazil, da ga nekdo opazuje in mu grozi življenjska nevarnost? Tik preden bi ga tat oropal življenja, se izstreli kot iz topa in *sfrči* v temo. Nato se, potuhnjenec, približuje drugemu, ki pa se hitro odpravi na varno. Ostane še eden. Ali bo lisjak poskušal srečo še pri tem? In res. A tudi ta že ve za vsiljivca in se požene ravno proti meni.

Že prejšnji dan sem si pod majhno smrečico napravil skrivališče. *Prifrči* nanjo, jaz pa tik pod njim okamenim. Vem, da moram ostati negiben, še dihati si ne upam. Ves trd čakam, kaj se bo zgodilo, saj je moj vitez tako blizu, da ga čutim, kot bi ga imel na glavi. Čas teče. No, končno pa le *prifrči* še eden in začne klicati prijatelje, naj pridejo; »plesišče« je spet mirno. V tem času se je svetloba že toliko izboljšala, da bi bilo že mogoče narediti posnetek.

scenarij za film, igralci pa bi pridno upoštevali vsa navodila in izpeljali predstavo do konca brez napak. Tako da sem jaz kot režiser izpolnil vsa svoja večletna pričakovanja. Tudi rezervna pomnilniška kartica mi je še kako prav prišla.

Med tem ko sem fotografiral, se je sonce že dvignilo nad obzorjem. Vsi na plesišču so kar pridno obračali pete. Moji prsti na sprožilcu fotoaparata zato niso imeli časa počivati. Tudi opisane aktivnosti pa so se z dnevom začele počasi umirjati in strasti fantov so se polegale. Le moje veselje je bilo na višku. Rekel sem si: »Mogoče je bila sreča, da se je prikradel tat in dogajanje na plesišču malo zamaknil v boljše svetlobne razmere.«

Ko sem se vozil proti domu, sem v mislih premleval, da sem dočakal dan, ko je po več letih »posta« le padla žlica v med ...

Kanja

Visoko na nebu, na stebru zraka
 kroži kanja, igra se, prevrača.
 Pridružita se dva ji kajuha,
 ne pusti se, za ljubezen je gluha.

Ko igre je konec, je popustila,
 najvztrajnejšemu se prepustila.
 Na visoki smreki gnezdo gradita,
 da v domu tem svoj zarod vzredita.

Čez poletje sta za trojčke skrbela.
 Gože, slepce, kebre, piščance – kar sta ujela,

prinašala sta svojim mladičem,
 živahnim in zdravim goličem.

Hladen je veter čez planine zavel,
 vzleteti vsak mladi kajuh je želel.
 Razpeli so krila, ujeli so veter,
 drug za drugim kajuhič je vzletel.

Družina visoko na nebu se v vetru igra.
 Vzpodbujata v letu jih starša oba.
 Žvižg kanje se sliši z višave,
 zareže v dolino in temne goščave.

Narisol: Igor Pičulin

Svetišče

Stopam tja, v moje svetišče,
med bore, praproti, mahove,
v katedralo miru.

Stopam proti mogočni bukvi.
Kakor oltar zaokroža gozdno
čistino.

Z vejami se dotika sanj,
s koreninami se oklepa življenja.

Mogočna in trdna,
nežna in pomirjajoča.

Pobožam njeno gladko skorjo –
starka brez gub.

Stojim pod njo in srkam
njene modrosti.

Prepustim se ji.

Poslušajmo moje molitev.

Nežno zatrepeta z listi.

Vse bo še dobro.

Narisal: Igor Pičulin

Gozd me kliče domov

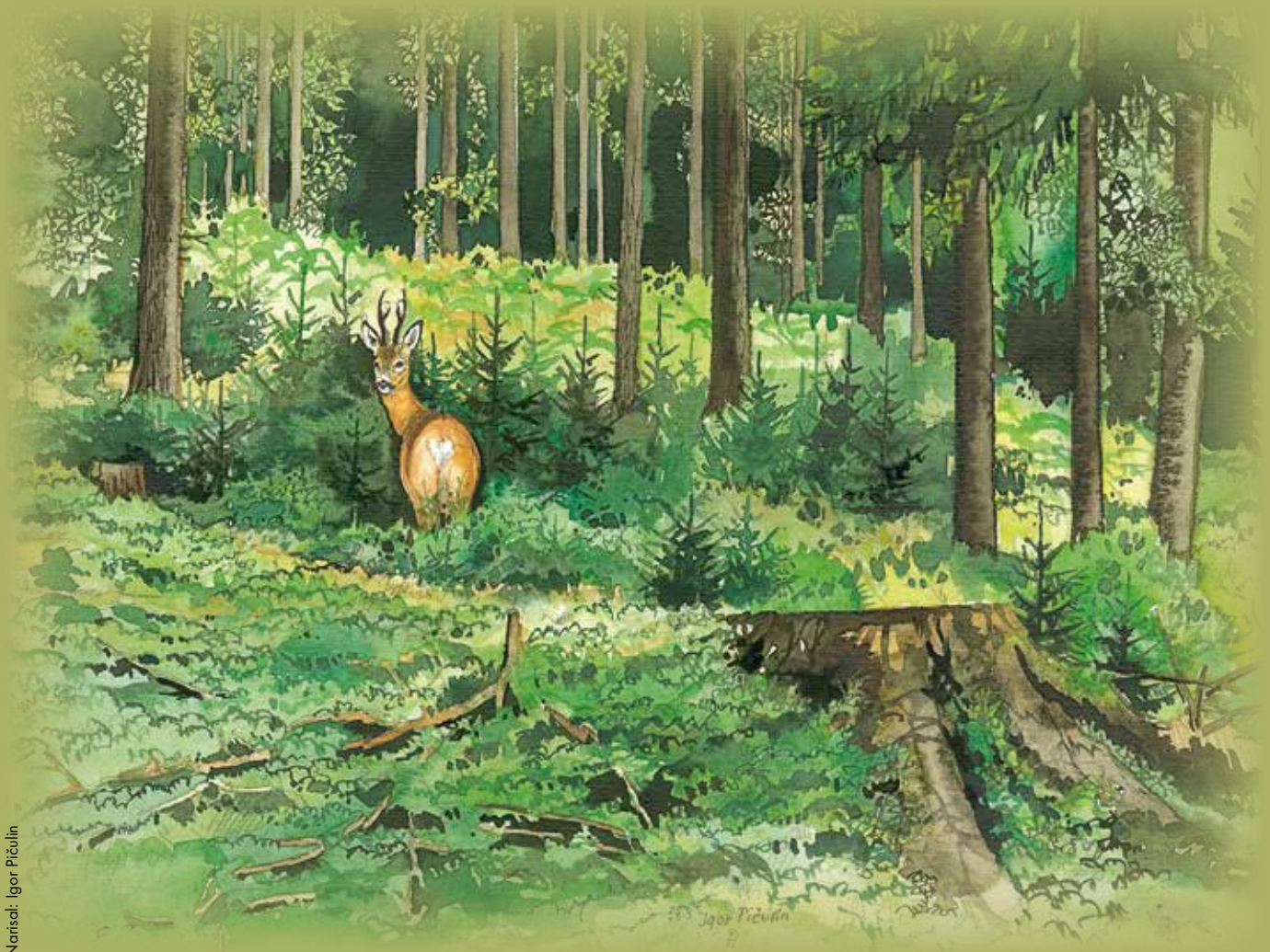
TANJA POLANC

Po strmi vlaki potihoma grem,
pobočje razpira zeleni objem.
Med drevjem prastari glas šepeta:
»Nikdar nisi sam, rad te imam.«

V mehkem blatu sled počasi blede
kot tih opomin sredi divjih poti.
Od daleč odmeva lajež srnjaka,
z mojih ramen zdrsne senca mraka.

Vidim skok gamsa s police pečine
in dih mi zastane od čiste miline.
Med kamenjem droben avrikelj cveti:
»Poglej me, sem upanje, ki v skalah živi.«

Žarek večera mi boža obraz,
nežna dlan vetra razume brez fraz.
K tebi se vračam, k miru nemir,
v tvojem šepetu najdem svoj vir.

Narisal: Igor Pičulin

Začetni tečaj za lovske čuvaje na ZLD Novo mesto

V skladu s sklepom **Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije (LZS)** je od 3. do 28. marca 2026 potekal začetni tečaj za lovske čuvaje v soorganizaciji **Komisije za lovskočuvajsko službo pri LZS in Zveze lovskih družin (ZLD) Novo mesto**. Tečaj je potekal ob torkih, petkih in sobotah v Velikih Brusnicah. Do roka se je na tečaj prijavilo 57 kandidatov, dejansko jih je na predavanja hodilo 50, na koncu pa je izpit – zaključni izpit – opravljalo 49 kandidatov. Izpit je potekal na sedežu LZS v Ljubljani v dveh terminih, in sicer v petek, 24. aprila 2026, in v soboto, 25. aprila 2026. To je bil prvi izpitni rok za kandidate s tečaja Novo mesto. Na izpitni rok je bilo povabljenih še sedem kandidatov, ki so bili neuspešni ali odsotni na prejšnjih izpitnih rokih z območja Maribora, Kočevja in Ptuja. Od slednjih sta izpit opravljala le dva kandidata.

Na obeh izpitnih rokih je bila **Komisija za opravljanje lovskočuvajskih izpitov** popolna, kar pomeni, da so bili navzoči predstavniki vseh institucij iz zadnjega sklepa **Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)** o imenovanju članov te komisije.

V prvem terminu (24. aprila 2026) je izpit opravljalo 27 kandidatov, od katerih jih je bilo devet neuspešnih z različnim številom popravnih izpitov. Naslednji dan (25. aprila 2026) je izpit opravljalo 24 kandidatov, od katerih so bili trije neuspešni. Od 52 kandidatov jih je bilo 12 (23,5 %) neuspešnih. Za neuspešne kandidate sta predvidena še dva izpitna roka, eden letos, drugi pa v naslednjem letu, ko bodo izpiti nove generacije.

Kandidati so bili neuspešni pri

naslednjih vsebinskih sklopih: pooblastila lovskega čuvaja, zakon o prekrških, lovska zakonodaja, bolezni divjadi, načrtovanje, veterinarska zakonodaja in ekologija.

Anketa

Za evalvacijo izvedbe izobraževanja in izpitov smo pripravili anketo z orodjem *1KA*, ki so jo kandidati izpolnjevali po razglasitvi rezultatov oziroma po seznanitvi z uspešnostjo. Za ta namen smo pripravili spletno

povezavo in tudi QR-kodo, ki je bila dostopna v prostorih LZS. Pri analizi rezultatov (običajna opisna statistika) smo ugotovili naslednje: anketo je pravilno izpolnilo 42 tečajnikov, kar je 78,8 %, torej več kot dve tretjini. Na tej podlagi lahko sprejmemo rezultate kot verodostojne in na tej podlagi delamo zanesljive zaključke. Večina, razen dveh, so bili tečajniki moškega spola, največ jih je bilo v starostni skupini od 35 do 44 let (39 %), sledi starostna

Foto: Osební arhiv Srečka Felixa Kropeta

Na naši spletni strani <https://www.lovska-zveza.si/informacijsko-sredisce/kako-postati-aktiven-lovski-cuvaj/> je skrbno opisan postopek podajanja predloga, imenovanja lovskega čuvaja in vsega potrebnega na področju lovskočuvajske službe, vključno s potrebnimi obrazci za izpolnjevanje in pošiljanje na pristojne naslove.

skupina 25 do 34 let (20 %), nato še starostna skupina 45 do 54 let (17 %). V starostni skupini 18 in 24 let je bilo 12 % kandidatov.

Največ (63 %) tečajnikov je imelo dokončano poklicno ali srednjo izobrazbo, 15 % jih je bilo z visoko izobrazbo, 12 % pa z univerzitetno izobrazbo oziroma magisterijem. Kandidata s samo dokončano osnovno šolo ni bilo med tečajniki. Udeleženci so bili iz različnih krajev, največ ali 66 % iz lovskih družin z območja ZLD Novo mesto. Drugi so bili še iz ZLD Gorenjske, ZLD Kočevje, ZLD Ljubljane, Lovske zveze Maribor, ZLD Posavja, ZLD Zasavje, ZLD Ptuj - Ormož in Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje.

Od 57 prijavljenih je bilo sedem kandidatov samoplačnikov, za druge so poravnale strošek lovske družine.

V anketi smo jih spraševali o splošnem zadovoljstvu, oceni predavateljev, oddaljenosti in ustreznosti prostorov. Povprašali smo jih tudi po njihovih pripombah, kaj je bilo slabo in kaj je bilo posebno dobro. Splošna ocena zadovoljstva je razvidna iz **preglednice**, iz katere izhaja, da je bila najnižja ocena 4 po Likertovi petstopenjski lestvici,

kjer pomeni 1 zelo slabo, 5 pa zelo zadovoljen.

Na postavljeno vprašanje oz. trditev glede zadovoljstva oziroma ocene predavateljev na tečaju, kjer smo prav tako uporabili Likertovo petstopenjsko lestvico, so bile ocene od 4,4 do 4,9. Ocene so bile skoraj identične pri ocenitvi članov izpitne komisije, kjer so jih kandidati ocenjevali enako kot izpraševalce.

Glede težavnosti izpita za lovskega čuvaja so bile različne ocene. Večina (37 %) je izpit ocenilo kot težaven, 34 % jih je ocenilo kot zelo zahteven in 24 % kot srednje težaven. Da je izpit lahek, ni ocenil nihče.

Zanimalo nas je tudi mnenje tečajnikov o opravljanju izpita v primerjavi z opravljanjem izpitov na fakultetah, torej da opravljajo izpit po posameznih vsebinskih sklopih takoj po predavanju in da izpit ne bi potekal en dan kot doslej. Večina (59 %) meni, da bi bilo bolje opravljati posamezni vsebinski sklop po določenem času po istem predavanju, 22 % temu nasprotuje, 20 % udeleženec pa je vseeno, kdaj in kako bi opravljali izpit.

Glede časa tečaja in opravljanja izpitov pa je večina menila, da bi jih opravljali od januarja do marca. Manjši odstotek je za

preostale mesece v letu. Glede časa predavanj pa večina meni, da naj bi se predavanja začela po 16. ali 17. uri (manjši odstotek). Večina ali 46 % je za trikratno predavanje na teden, 32 % jih je za dvakrat na teden, 17 % pa celo za večkrat na teden.

Tečajnike smo vprašali tudi za primernost prostora, kjer je potekalo predavanje. Pripomb na oddaljenost kraja ni bilo. Glede samega prostora pa jih je 46 % menilo, da je bil prostor primeren, 29 % pa jih je menilo, da prostor ni bil primeren. V opisnih ocenah so prostor ocenjevali kot slab zaradi njegove velikosti, zaradi gneče v predavalnici.

Glede lokacije izvedbe izpita, ki je potekal na sedežu LZS, je bilo samo 13 % tistih, ki so menili, da bi morali izpiti potekati na matični območni zvezi, torej tam, kjer so potekala predavanja. Preostali so menili, da je prav, da izpiti potekajo na sedežu LZS. Med njimi je bilo kar 28 % tistih, ki so navedli, da zdaj vsaj vedo, kje je sedež LZS in kakšna je notranost sedeža LZS.

Komisija za lovskočuvajsko službo bo rezultate ankete in ugotovitve pri opravljanju izpitov proučila in ugotovitve upoštevala pri naslednjih izobraževanjih.

Pomembni napotki

V nadaljevanju članka bi radi opozorili na nekatere segmente, ki se v praksi kažejo v povezavi z opravljanjem lovskočuvajskega izpita in nadaljnjih postopkov za imenovanje aktivnega lovskega čuvaja. Gre za nepoznavanje postopkov in s tem negotovanje članov ter njihovih matičnih lovskih družin. Do negotovanja in »ne ravno prijaznih« klicev prihaja na LZS zaradi čakanja na izkaznico in znak predlaganega lovskega čuvaja.

Na naši spletni strani <https://www.lovska-zveza.si/informacij->

sko-sredisce/kako-postati-aktiven-lovski-cuvaj/- je skrbno opisan postopek podajanja predloga, imenovanja lovskega čuvaja in vsega potrebnega na področju lovskočuvajske službe, vključno s potrebnimi obrazci za izpolnjevanje in pošiljanje na pristojne naslove. Iz vsebine izhaja, da je v praksi zaradi potrebnih postopkov nemogoče opraviti imenovanje za lovskega čuvaja v enem tednu. Tudi ko resorno ministrstvo izda lovskemu čuvaju sklep o imenovanju, je skladno s pravnim podukom treba čakati 30 dni do pravnomočnosti sklepa in obvestila MKGP s seznamom lovskih čuvajev za izdelavo službenega znaka in izkaznice lovskega čuvaja.

LZS skladno z javnim pooblastilom to lahko stori šele po prejemu takega obvestila in ne na poziv lovskega čuvaja ali njegove lovske družine. Težave, ki nastanejo, so prvenstveno zaradi nepravočasnosti vložitve vloge za prvotno imenovanje in še zlasti podaljšanje statusa aktivnega lovskega čuvaja. Očitno v lovskih družinah nismo dovolj pozorni na bližajoči potek petletnega obdobja lovskega čuvaja. Lovske družine to največkrat ugotovijo šele, ko jim to sporoči lovski inšpektor. Nekako je »upravljanje s človeškimi viri« v lovskih družinah naša slaba stran.

Obnovitveno usposabljanje za lovske čuvaje je bilo letos izpeljano v spomladanskem delu v Mariboru, v jesenskem delu pa je načrtovano še na Gorenjskem in Dolenjskem. Kje bodo organizirana obnovitvena usposabljanja v letu 2027, pa je odvisno od prijave usposobljenih članic na razpisu LZS, ki bo izdan konec leta.

Dr. Srečko Felix Krobe in Marko Jonozovič,
Komisija za lovskočuvajsko službo pri LZS

Preglednica: Zadovoljstvo o končanem izobraževanju

Trditve	Povprečje	Standardni odklon
Cilji učenja so bili jasno postavljeni.	4,2	0,80
Z različnimi metodami učenja je bilo poskrbljeno, da smo bili aktivni.	4,0	0,84
Predavatelji so vzpostavljali in skrbeli za dober stik z nami.	4,5	0,84
Poskrbljeno je bilo za učna gradiva.	4,3	0,88
Predavatelji so ilustrirali in pojasnjevali za naše delo pomembne ključne točke.	4,4	0,67
Predavatelji so bili strokovno korektno pripravljeni.	4,6	0,80
Predavatelji so upoštevali naše želje in predloge.	4,4	0,63
Pridobljeno znanje bom lahko uporabil pri vsakdanjem delu v lovstvu.	4,6	0,83

Pripravi: Srečko Felix Krobe

Triindvajseta podelitev lovskih spričeval v Koroški LZ

Letošnja že 23. generacija novih koroških lov in lovcev naj bi lovsko spričevala in izkaznice prejela pri idiličnem lovskem domu koroške **Lovske družine (LD) Jamnica - Prevalje** na Suhem vrhu nad Prevaljami. A je morala letošnja lovsko družina gostiteljica zaradi majskega muhastega, tudi zasneženega vremena ta lovski dogodek izpeljati v **veliki dvo-**

rani Prostovoljnega gasilskega društva Prevalje.

Že 23 let tamkajšnja območna **Koroška lovsko zveza (LZ)** vedno znova piše svojo nadvse uspešno zgodbo tudi na področju samostojnega lovskega izobraževanja. Kar 16 let jo je vodil **Dušan Leskovec**, član LD Slovenj Gradec, zadnjih osem let pa **Janez Švab**, član LD Bistra. Od letošnjih volitev ji predseduje **Marko Kogelnik**, starešina LD Libeliče. Veliko zaslug za koroško lovsko izobraževanje ima zagotovo **Komisija za izobraževanje,**

kulturo, odlikovanja in stike z javnostjo (IKOM), ki jo je zadnjih osem let uspešno vodil **Jure Skobir**, član LD Mislinja. Veliko zaslug imajo tudi člani koroškega predavateljskega aktiva, v katerem so sami stari in izkušeni koroški lovski pedagogi in strokovnjaki. Nad koroškim lovskim izobraževanjem sta v tem mandatu bdela novi predsednik komisije IKOM **Uroš Vrčkovnik**, član LD Peca - Mežica, ki se žal svoje prve »službene« svečane podelitve spričeval ni mogel udeležiti, ter neutrudna strokovna tajnica in

vodja tečaja za lovske pripravničke **Urška Dvornik**, članica LD Prežihovo - Kotlje.

Brez zadrege in pohvalno lahko zapišemo, da so se lovci in lovke prevajalske »jage« na dan podelitve 17. maja 2026 izkazali kot dobri organizatorji in gostitelji. Njihovo gostoljubnost in iznajdljivost so kmalu prepoznali vsi prisotni. V prvi vrsti je bil to predsednik Koroške LZ Marko Kogelnik, ki je v pozdravnem nagovoru potkal na lovsko vest novim koroškim lovkom in lovcem. Dobro organizacijo, povezovanje in učni uspeh

Nove lovke in lovci Koroške LZ

letošnje 23. generacije sta pohvalila tudi predsednik Komisije za lovsko izobraževanje pri Lovski zvezi Slovenije **Ivan Žizek** in predsednik izpitne komisije Dušan Leskovec. Nad sproščenim druženjem so bili navdušeni tudi lovski pedagogi, starešine, mentorji in predstavnika Kluba prijateljev lova Celovec.

Starešina **Rok Gostenčnik** je o LD Jamnica - Prevalje povedal, da njihova lovska družina šteje 80 članov, od katerih so tri lovke, povprečna starost članstva pa je 58 let. Njihovo lovišče je sicer veliko 5850 hektarjev, lovne površine pa imajo 5502 hektarja. Na leto odstrelijo okrog 180 osebkov srnjadi in od osem do deset gamsov. Nekoč je bilo njihovo lovišče bogato tudi s kar nekaj rastišči divjega petelina, zdaj sta dejavni samo še dve.

Uvod v letošnji slovesen lovski dogodek, ki je bil v celoti posvečen 23. generaciji novih lovcev na Koroškem, so začeli **Lovski rogisti Kulturnoumetniškega društva Muta**. S prebranimi lovskimi pesmimi je dogodek polepšal koroški lovski pesnik **Stanislav Grč**. Urška Dvornik se je s prijetnim in slikovitim vodenjem izkazala kot »profesionalna« voditeljica.

Najuspešnejši tečajnik Jernej Košir (drugi z leve) v družbi predstavnikov Koroške LZ

Urška Dvornik je kot vodja tečaja o lovskih pripravnikih povedala: »Letos je 27 pripravnikov iz trinajstih lovskih družin s teoretičnim delom lovskega izpita pričelo 9. januarja, dva tedna prej kot običajno. Predavanja in izpiti so potekali v prostorih Koroške LZ, v Puškarskem centru Skobir. Predavanja so bila razdeljena na 20 različnih tem,

razporejena na 11 petkov, skozi obdobje treh mesecev. Prisotnost na tečaju je bila kar 86,30 %, kar sedem pripravnikov je bilo prisotnih na vseh predavanjih. Izpiti so opravljali ustno in pisno. Zaključni teoretični del lovskega izpita so tečajniki opravili pred državno izpitno komisijo, ki ji že vseh 23 let predseduje Dušan Leskovec, člana pa sta bila predavatelja **Blaž Štumpfl**, član LD Podgorje, in **Miha Mrakič**, član

smo najeli računalniško učilnico na Kmetijski šoli Grm, kar je bil za nas dodaten strošek. Postopek je tehnično potekal brez zapletov. Komisijo pa tudi nekatere pripravnike je zmotilo, da so bili nekateri pravilno označeni odgovori ocenjeni kot nepravilni. Z

LD Orlica. Slušatelji so dosegli povprečno oceno opravljenih izpitov 4,1. Odličen uspeh je letos doseglo devet pripravnikov: **Tone Roženičnik** iz LD Pogorevc z oceno 4,95, **Tjaša Dobnik** iz LD Orlica z oceno 4,9, **Tanja Tomažič** iz LD Jamnica z oceno 4,7, **Boštjan Gregor** iz LD Libeliče z oceno 4,7, **Martin Vitrih** iz LD Muta z oceno 4,7, **Blaž Herman** iz LD Prežihovo z oceno 4,6, **Blaž Grabner** iz LD Pogorevc z oceno 4,5 in **Janez Mrak** iz LD Muta z oceno 4,5. Med njimi je letos opravil izpit s povprečno oceno 5 samo **Jernej Košir** iz LD Orlica.«

Čeprav je tudi koroška generacija 2026 prvič v zgodovini slovenskega lovskega izobraževanja pisni del lovskega izpisa opravila na daljavo, prek računalnikov in pametnih telefonov, ni imela težav. Za pozitivno oceno so tečajniki morali pravilno odgovoriti na 27 vprašanj od skupno 45. Najboljši koroški pripravek je bil **Martin Vitrih**, saj je pravilno odgovoril na kar 43 vprašanj.

Vrhunec prireditve je bila podelitev lovskih spričeval in lovskih izkaznic. Vsem bo ostal v lepem spominu podpis **Zaprisege slovenskega lovca**, ki jo je prebrala predsednica razreda **Tanja Tomažič**, za njo pa so besedilo v en glas ponavljali vsi novi lovci in lovke.

Komisija za strelstvo pri Koroški LZ, na čelu katere je **Simon Skobir**, je tudi za generacijo 2026 že septembra lani na strelišču LD Slovenj Gradec v Zančanih pripravila streljanje z lovsko puško risanico, s kratkocevnim orožjem in s šibrenico na glinaste golobe. Medalje za prvo lovsko streljanje sta v odsotnosti predsednika strelske komisije Skobirja razdelila predsednik Marko Kogelnik in strelski pedagog **Franč Pečovnik**.

Sledila je samo še tradicionalna izročitev lovskih kap, na katerih sta logotip Koroške LZ in napis **Generacija 2026**. Čisto na koncu sta sledila še spominsko fotografiranje generacije 2026 in obilno lovsko kosilo. Z žarom in postrežbo so se izkazali prevaljski člani zelene bratovščine.

Franč Rotar

Nova – 80. generacija dolenjskih lovcev

Zveza lovskih družin (ZLD) Novo mesto je konec aprila 2026 uspešno zaključila izobraževanje lovskih pripravnikov. Izobraževanje je potekalo v skla-

du z urnikom in po smernicah **Lovske zveze Slovenije (LZS)** z visokim strokovnim znanjem predavateljev v prostorih ZLD Novo mesto na Seidlovi cesti 6 v Novem mestu, kjer imamo vse potrebne učne pripomočke in dovolj prostora za udeležence.

Skupno se je izobraževanja za lovski izpit udeležilo 21 kandidatov, ki so vsi uspešno – nekateri v prvem, drugi v drugem roku – opravili izpiti iz posameznih tem. Letos smo kot novost prvič v digitalni obliki opravili pisni del lovskega izpita. Za to priložnost

smo najeli računalniško učilnico na Kmetijski šoli Grm, kar je bil za nas dodaten strošek. Postopek je tehnično potekal brez zapletov. Komisijo pa tudi nekatere pripravnike je zmotilo, da so bili nekateri pravilno označeni odgovori ocenjeni kot nepravilni. Z

Nova generacija dolenjskih lovcev in veselje ob zaključku lovskih izpitov

dopisom, naslovljenim na LZS, smo zaprosili za podatek, kdo je vprašanja pripravil, da bi ga na to opozorili, žal nismo dobili odgovora. Rezultati so bili kljub temu zelo dobri.

Veseli nas tudi sodelovanje s sosednjimi zvezami. Med tečajniki je bilo poleg štirinajstih naših pripravnikov tudi pet iz **ZLD Bele krajine** in dva iz **ZLD Ljubljana**. Na tak način si med seboj priskočimo na pomoč v dobro nas vseh. Odprti smo tudi za vsa druga izobraževanja, ki jih razpisujemo. Zaključni ustni izpit so opravili vsi tečajniki. Znanje je bilo vsaj pri polovici pripravnikov nadpovprečno. Z nadpovprečnim znanjem je še posebno izstopal **Goran Oven Kotnik**, član Lovske družine Velika Loka, za kar je prejel knjižno darilo s posvetilom. Spričevala smo podelili na obnovljeni kmetiji zapuščene kočevske vasi Kleč, ki nam jo je velikodušno ponudil lastnik

Nagovor predsednika ZLD Novo mesto Franca Jarca

Milan Ivanetič iz Semiča, čigar sin je bil tudi udeleženec izobraževanja. Hvala jim in naj se lovška zgodba v družini nadaljuje v prihodnje rodove.

Ob podelitvi so se slovesnosti udeležili predavatelji, predsednik ZLD Novo mesto in izpitne

komisije **Franc Jarc**, član izpitne komisije **Marjan Jenko**, mag. **Darja Gros**, **Žarko Krese**, **Matjaž Cizelj** in vodja izobraževanj strokovni tajnik **Stane Gabrijel**. Zbrane je nagovoril predsednik ZLD Novo mesto in jim dal napotke za pošteno in

pravično udejstvovanje na lovu, ki naj bo vsem sprostitelj in ne izživiljanje s streljanjem. Opozoril je na varno uporabo orožja in tovariške odnose do svojih tovarišev v lovskih družinah, pa tudi do vseh lastnikov in uporabnikov prostora.

Vsem novim lovcem smo poleg spričeval in lovskih izkaznic podarili tudi knjižna darila. Zaprisege, ki so jih prejeli, pa naj po našem prepričanju podelijo v matičnih družinah, kjer opravijo to svečanost pred svojim članstvom. Kot se spodobi v naših krajih, so bogato obložene mize z dolenjskim posebnim cvičkom in be-

lokranjsko kapljico zaključile slovesen dogodek. Vsem novim lovcem želimo dolgo članstvo v lovskih družinah ter pravično in varno uporabo orožja. Dober pogled!

Stane Gabrijel,
lovski mojster

Podelitev spričeval novim lovkam in lovcem Postojnsko-Bistriške ZLD in ZLD Notranjske

V prostorih **Dina Pivka** – centra o velikih zvereh je 27. maja 2026 potekala svečana podelitev spričeval za opravljen lovski izpit 30 novim lovkam in lovcem iz **Postojnsko-Bistriške zveze lovskih družin (ZLD)** in **ZLD Notranjske**, ki so podpisale tudi *Zaprisego slovenskega lovca*.

Slavnostni dogodek so z nastopom obogatili **Lovska vokalna skupina Javorniki** in **Notranjski rogisti**. Prireditve so se udeležili

V letošnji generaciji so štiri nove lovke.

predavatelji, predsedniki oziroma starešine lovskih družin in mentorji, iz katerih prihajajo nove lovke

in lovci. Slavnostni govornik je bil **Božidar Štemberger**, predsednik Postojnsko-Bistriške ZLD.

Lovka z najvišjo doseženo izpitno oceno letošnje generacije **Helena Ivančič Mele** iz Notranjske ZLD je v imenu vseh novih lov in lovcev prebrala *Zaprisego slovenskega lovca*. Veseli nas, da so v letošnji generaciji štiri nove lovke.

Ob slovesnem dogodku velja zahvala predavateljskemu aktivu in strokovni službi Postojnsko-Bistriške ZLD ter izpitni komisiji za profesionalno in visoko strokovno izobraževanje nove generacije slovenskih lov in lovcev.

Mag. Aleš Klemenc,
podpredsednik Postojnsko-Bistriške ZLD in predsednik Komisije za izobraževanje Postojnsko-Bistriške ZLD

Sedmi volilni Občni zbor Koroške LZ

Na robu mesta Slovenj Gradec v Žančanih je v lepo urejenih prostorih strelišča **Lovske družine (LD) Slovenj Gradec** 24. marca 2026 potekal sedmi **volilni Občni zbor Koroške lov-ske zveze (KLZ)**. Le-ta že 23 let zgledno skrbi za delovanje in po-vezovanje vseh 19 tamkajšnjih lovskih družin.

Letošnjega volilnega zbora, ki je na Koroškem vedno poseben dogodek, se je poleg dosedanjega ožjega vodstva Koroške LZ **Janeza Švaba, Jožeta Meha in Urške Dvornik** – predsednika, podpredsednika in strokovne tajnice – udeležilo vseh 19 predstavnikov lovskih družin, z velikim zanimanjem pa tudi nekateri častni gostje: dr. **Peter Pungartnik**, podžupan Občine Slovenj Gradec, **Johan Kaiser**, predsednik Kluba prijateljev lova Celovec, **Jože Temnikar**, predsednik Območnega združenja slovenskih častnikov Občine Dravograd, **Franc Praznik**, sekretar Območnega združenja veteranov vojne za Slovenije Dravograd, **Dušan Leskovec**, predsednik Nadzornega odbora

Foto: Franc Rotar

Štefan Podjaveršek, legenda LD Dolič, dobitnik prve zlate plakete Koroške LZ

Lovske zveze Slovenije (LZS), **Franc Pečovnik**, novi predsednik Lovsko-kinološkega društva Koroške, ter **Jure Skobir** in **Samo Vončina**, oba člana Upravnega odbora LZS.

Pozdravni nagovor je imel predsednik Janez Švab. V kratkem kulturnem programu je dve lovski pesmi zapel **Lovski oktet Prežihovo** pod taktirko mag. **Aleksandra Kotnika**. Delovno predsedstvo je sproščeno vodil Jože Meh. Druženja v Žančanih se bo zagotovo rad spominjal 89-letni

ni bilo pričakovati široke in pester razprave o poročilih. K besedi pa se je prijavil **Gregor Vrabič**, starešina LD Koprivna - Topla. Zanimalo ga je, kako se delijo denarna sredstva, ki na račune območnih lovskih zvez prihajajo z LZS. Najbolj ga moti, da **Lovskogojitveni bazen (LGB) Črna** za delo z mladimi lani z LZS ni prejel finančne pomoči, nato pa tudi ne od Koroške LZ. »Naš LGB Črna že devet let organizira dvodnevne taborne mladitve. Organizirali jih bomo tudi v prihodnje, četudi ne bo pobude za pridobitev finančne podpore s strani LZS in KLZ. Zavedamo se namreč, da so naši bodoči novi

Foto: Franc Rotar

Novi člani Upravnega odbora Koroške LZ z novim predsednikom Markom Kogelnikom (sedi tretji z leve) v družbi strokovne tajnice Urške Dvornik. Na fotografiji ni Gregorja Vrabiča in mag. Janeza Zakeršnika.

Novi predsednik Koroške LZ **Marko Kogelnik** je za **Lovca** izdal svojo življenjsko izkaznico: »Rodil sem se 28. marca 1962. V Podklancu pri Dravogradu živim s svojo družino, ki je skoraj vsa lov-ska. ‚Jagri‘ so oče **Jože**, stric **Martin**, brat **Andrej**, sinova **Miha** in **Peter**, nečak **Gregor Senica** in bratranca **Ivan** in **Beno**. Imam peto stopnjo izobrazbe in sem upokojeni kmet. Član **LD Libeliče** sem od leta 1983, od leta 2005 pa sem starešina. Ves čas aktivno delujem tudi v **LGB Dravograd**, ki sem ga en mandat tudi vodil. Dva mandata sem bil član **UO Koroške LZ**. Nekajkrat sem bil kot predstavnik Koroške LZ delegat na centralnem **Občnem zboru LZS**. Sem zvest podpornik lov-ske kulture. V čast si štejem, da sem lahko povezoval državno prvenstvo v oponašanje jelenjega rukanja v Črni. Tudi kinologija mi ni tuja. Z očetom sva bila ustanovna člana **LKD Koroške**. Še vedno sem vzreditelj in vodnik lov-skega psa in imam registrirano zaščiteno psarno. Dejaven sem tudi zunaj lovstva. V poklicnem življenju sem bil lastnik in gospodar turistične kmetije **Klančnik**, v okviru katere so tudi manjša obora za gojeno divjad, biotehnična učilnica in bogata lov-ska zbirka. Ves čas sem tudi ljubiteljski igralec. Dokaj aktiven sem tudi na področju kmetijske in lokalne politike. Tri mandate sem bil član **Občinskega sveta Občine Dravograd**, trenutno sem že tretji mandat predsednik **Krajevne skupnosti Črneče**. Nekaj mandatov sem bil podpredsednik in strokovni član **Združenja rejcev divjadi v oborah**, pa tudi član **Upravnega odbora področne kmetijske zadruga Dravograd**. Z veseljem sem pooblaščenec za sklepanje zakonskih zvez pri **Upravnih enoti Dravograd**.«

Foto: Franc Rotar

Štefan Podjaveršek, ki je od leta 1969 član LD Dolič. Njegov prispevek koroškemu in slovenskemu lovstvu je res velik. Več mandatov je bil namreč starešina in dolgoletni koroški lovski funkcionar, je nosilec znaka za lovske zasluge ter prejemnik reda I., II. in III. stopnje pa tudi jubilejnega znaka za 50 let članstva v lovski organizaciji. Letos je prejel prvo zlato plaketo, najvišje odlikovanje Koroške LZ. Srebrno plaketo Koroške LZ pa bi moral prevzeti **Bojan Borovnik**, župan Občine Mislinja, a je svojo prisotnost opravičil. Janez Švab je ob koncu svojega osemletnega mandata vsem dosedanjim članom Upravnega odbora Koroške LZ izročil priložnostna darila, posebni zahvali Koroške LZ pa tudi našima lovskima rojakoma Johanu Kaiserju in **Franzu Hirmu**. Lepega spominskega darila je bil za uspešno vodenje Koroške LZ deležen tudi Janez Švab.

Tudi za letošnji volilni zbor so delegati pravočasno prejeli pisna letna poročila komisij. Vzorno jih je uredila neutrudna Urška Dvornik. Imeli so dovolj časa za temeljito analizo, zato tudi tokrat

mladi lovci v zametkih taborov mladih,« je bil konkreten Gregor Vrabič.

Franc Kos, predsednik kandidacijske in volilne komisije za izvedbo letošnjih volitev, sicer član LD Bistra, je predstavil kandidatno listo in podal pobudo za novega predsednika Koroške LZ, novi Upravni odbor (UO), Nadzorni odbor (NO) in Disciplinsko razsodišče Koroške LZ. Dogovorili so se, da bodo volitve javne. Za predsednika Koroške LZ je bil soglasno izvoljen **Marko Kogelnik**, dolgoletni starešina LD Libeliče. Za podpredsednika pa je bil imenovan dosedanjí predsednik Koroške LZ Janez Švab. Izvolili so tudi člane v nov UO Koroške LZ: Janez Švab iz LD Bistra, **Boštjan Vrhovnik** iz LD Bukovje - Otiški vrh, **Leopold Lesičnik** iz LD Dravograd, mag. **Janez Zakeršnik** iz LD Golavabuka, **Franc Pečovnik** iz LD Gradišče, **Jurij Pavše** in Gregor Vrabič iz LD Koprivna - Topla, **Aleš Zajamšek** iz LD Mislinja, **Tomaž Pinter** iz LD Orlica, **Uroš Vrčkovnik** iz LD Peca - Mežica, **Simon Skobir** iz LD Podgorje

in **Miha Vačovnik** iz LD Zeleni vrh - Vuzenica. V NO Koroške LZ so bili izvoljeni **Miki Mirko** iz LD Libeliče, **Branko Pešl** iz LD Muta, **Anton Knez ml.** iz LD Slovenj Gradec in **Franc Rotar**, ki ga bo vodil. V častno razsodišče pa so bili poleg predsednika Dušana Leskovca izvoljeni še: **Mihael Pepevnik**, **Zdenko**

Založnik, Igor Švajger, Janez Ratovnik in Matjaž Karničnik. Na konstitutivnih sejah komisij so bili imenovani tudi predsedniki komisij: komisijo za materialno in finančno poslovanje bo vodil mag. Janez Zakeršnik, komisijo za delo z mladimi Tomaž Pinter, komisijo za lovsko kinologijo Boštjan Vrhovnik, komisijo za

lovsko strelstvo Jure Skobir, komisijo za pravno-organizacijska vprašanja Aleš Zajamšek, komisijo za izobraževanje, kulturo in stike z javnostjo Uroš Vrčkovnik ter komisijo za upravljanje z divjadjo in informatiko pa Gregor Vrabič.

Nedvomno bo Koroška LZ z novimi izvoljenimi organi tudi v

prihodnje še uspešnejša na področju lovske kulture, izobraževanja, strelstva in kinologije, zlasti pa pri utrjevanju lovskega tovarištva. Da novi predsednik Marko Kogelnik misli resno, je svoj program dela za nov štiriletni mandat o lovske dejavnosti zapisal na petih straneh.

Franc Rotar

Usposabljanje v oponašanju jelenjega rukanja v Postojnsko-Bistriški ZLD

Postojnsko-Bistriška zveza lovske družine (ZLD) je 19. maja 2026 v Ilirski Bistrici na podlagi razpisa **Lovske zveze Slovenije** za sofinanciranje usposabljanj v letu 2026 izvedla **usposabljanje v oponašanju jelenjega rukanja**.

Predavatelj **Pavel Nared** je na slikovit način in z bogatimi izkušnjami predstavil predpisane vsebine praktičnega in teoretičnega dela usposabljanja (zgodovina jelenjadi na Slovenskem, seznanitev s **Pravilnikom o dejavnosti jelenjega rukanja in prostoživečih živali** ter z določili tekmovanja, prikaz različnih vrst rukal – instrumentov, prikaz

Foto: Božidar Štemberger

Predavatelj Pavel Nared je udeležencem usposabljanja na slikovit način in z bogatimi izkušnjami predstavil predpisane vsebine.

učjenja in pridobivanja zvokov iz različnih rukal, učenje v oponašanju različnih načinov jelenjega rukanja v paritvenem obdobju v naravi).

Predavalnica je bila ustrezno

velika in opremljena za teoretični in praktični del izvedbe usposabljanja. Le-to je bilo napovedano že v okviru regijske prireditve **Klic na lov**, ki jo je 7. maja 2026

organizirala **Komisija za izobraževanje Postojnsko-Bistriške ZLD** skupaj z **Notranjskim muzejem Postojna** in na kateri so se predstavili tudi **Lovska vokalna skupina Javorniki**, **Brkinsko-Kraški rogisti**, **LD Črna jama** z lovskim ropotom, **Gregor Češarek** s predstavitev šeg in običajev ter **Pavel Nared** kot oponašalec jelenjega rukanja.

Usposabljanje je bilo pomemben prispevek k ohranjanju in poudarjanju zavedanja o pomenu nesnovne kulturne dediščine slovenskega lovstva ter pomembnem delu slovenske identitete. Udeleženo število slušateljev je omogočalo individualni pristop k praktični izvedbi predvidenih tem.

Mag. Aleš Klemenec, predsednik Komisije za izobraževanje in podpredsednik Postojnsko-Bistriške ZLD

Osemdeset let LD Videm ob Ščavnici in razvitje novega prapora

Začetki **Lovske družine (LD)** **Sveti Jurij ob Ščavnici** segajo v 15. december 1945, ko so se lovci povezali in ustanovili svojo lovsko družino. Za prvega predsednika je bil izvoljen **Ivan**

Klemenčič iz Stanetincev, tajnik je postal **Franc Žajdela** iz Sovjaka, gospodar pa **Martin Markovič** iz Sovjaka. Poleg njih so v ustanovni odbor sodili še **Alojz Kocbek**, **Jakob Čuš**, **Jakob Kreft**, **Franc Plohl**, **Anton Vrzal** in **Drago Kocmut**.

Do konca leta 1945 je v Sloveniji delovalo že 14 lovske družine, povezanih v **Zvezo lovske družine Slovenije**. Leta

Vir: Arhiv LD Videm ob Ščavnici (Foto Bračko, s. p.)

Slovesnosti ob praznovanju 80-letnice in razvitju novega prapora so se udeležili številni člani, prijatelji lovstva, predstavniki sosednjih lovske družine in ZLD Prlekije ter občani Občine Sveti Jurij ob Ščavnici.

Člani LD Videm ob Ščavnici ob 80-letnici

1952 je nastala reorganizacija in takratna LD Sv. Jurij ob Ščavnici je dobila novo ime – **LD Videm ob Ščavnici**. Poimenovanje se navezuje na kraj Videm, ki je v zgodovinskih virih omenjen že v 17. stoletju. Beseda Videm izhaja iz fevdalnega obdobja in pomeni cerkveno posest. Pozneje je bil kraj še večkrat preimenovan. Leta

1953 je po njem ime dobil krajevni urad s pošto in šolo, leta 1997 pa je nastala sprememba, ko so Videm ob Ščavnici uradno preimenovali v **Sveti Jurij ob Ščavnici**. Tako so kraj uskladjili z imenom župnije in njenega zavetnika.

V povojnih letih je bila LD Videm ob Ščavnici vključena v

različne večje lovske zveze. Sprva je delovala v okviru **Okrajne lovske zveze Ljutomer**, nato v **Zvezi Murska Sobota**, pozneje pa se je območje ponovno odcepilo in ustanovljena je bila samostojna **Lovska zveza Gornja Radgona**, ki se je pozneje preoblikovala v **Zvezo lovskih druženj (ZLD) Prlekije**, v katero je vključena tudi LD Videm ob Ščavnici.

Zdaj člani nadaljujejo tradicijo svojih predhodnikov, skrbijo za divjad in lovišča, ohranjajo naravo ter se aktivno vključujejo v lokalno skupnost. Društvo ima bogato zgodovino, ki priča o povezanosti lovcev, spremembah skozi čas in trdni pripadnosti kraju ob Ščavnici. Lovsko družino sestavlja 44 članov, med njimi štiri članice. Lovišče, s katerim upravlja lovska družina, obsega 4186,61 ha površine, od tega je 3918,31 ha lovne površine. Lovišče se razteza v ravninskem delu ob reki Ščavnici, kjer meji na naslednje lovske družine: **LD Mala Nedelja**, **LD Križevci pri Ljutomeru**, **LD Radenci** in **LD Negova**. Gričevnat del lovišča leži južno od reke in meji na **LD Juršinci**, **LD Vitomarci** in **LD Dobrava**.

Razvitje novega prapora

Vsaka lovska družina nosi v sebi bogato zgodovino, ki jo člani negujejo in prenašajo na mlajše rodove. Med najpomembnejše simbole lovske organiziranosti sodi prapor, ki predstavlja znak pripadnosti, enotnosti in spoštovanja do tradicije. Ideja o novem praporu je med člani zorela že dlje

Novi prapor LD Videm ob Ščavnici

časa. Stari prapor, ki so ga slovesno razvili 8. septembra 1974, je s ponosom spremljal številne svečanosti, žalne sprevede in prireditve, vendar je čas pokazal, da potrebuje prenovu.

Slovesnost ob praznovanju 80-letnice in razvitiu novega prapora je potekala 30. avgusta 2025 v prisotnosti številnih članov, prijateljev lovstva, predstavnikov sosednjih lovskih druženj in ZLD Prlekije ter občanov Občine Sveti Jurij ob Ščavnici. Prireditev se je začela ob 11. uri v šotoru za lovskim domom. Povezovalka programa **Monika Hamler** je prireditev začela s pozdravom vseh navzočih. Po odigrani slovenski himni je **Godba na pihala Sveti Jurij ob Ščavnici** z melodijo pospremila praporščake ob prihodu na prizorišče. Sledila je Hubertova maša.

Slavnostni del proslave ob 80-letnici se je po maši nadaljeval z nagovorom starešine LD Videm ob Ščavnici **Dominika Holca**. V govoru je pozdravil vse goste in poudaril, da je dogodek praznik dediščine, tradicije, sobivanja z naravo ter spoštovanja dela in vrednot vseh, ki so soustvarjali zgodbo lovske družine. Udeležence so nagovorili tudi predsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) **Alojz Kovšca**, predsednik ZLD Prlekije **Branko Žnidarič** in župan Občine Sveti Jurij ob Ščavnici **Andrej Vrzel**. V svojih nagovorih so izpostavili pomen prenašanja lovskega znanja na mlajše rodove, opozorili na aktualno podobo lovcev v Sloveniji, spregovorili o vplivu medijev ter poudarili pomembnost sodelovanja z ljudmi in sokrajani, kar je ključnega

pomena za uspešno in družbeno odgovorno lovstvo.

Sledila je simbolna menjava prapora, ki je bila osrednji trenutek slovesnosti. Najprej so zvili stari prapor, ki je odslužil svojemu namenu, in ga predali v hrambo kot dragocen spomin na pretekla leta. Na oder ga je prinesel nekdanji praporščak **Franc Rožman** v spremstvu **Ivana Weindorferja** in **Rudija Domajnka**. Nato je starešina prapor previdno odpel z droga, spremljevalca pa sta ga zložila in odnesla. To dejanje je simboliziralo spoštovanje do tradicije in nadaljevanje vrednot, ki jih prinaša novi prapor.

Med igranjem **Prleških rogostov** so nekdanji praporščak in spremljevalca na oder prinesli novi prapor in ga predali predsedniku LZS **Alojzu Kovšci**, ki je odstranil trak in ga izročil starešini, le-ta pa ga je nato slovesno razvil. Po uradnem nagovoru in simbolnih besedah ob prevzemu je starešina prapor predal novi praporščakinji **Ines Topolnik**. Sledil je še blagoslov prapora, ki ga je opravil farni župnik **Boštjan Ošlaj**. Poseben trenutek slovesnosti je bilo pripenjanje spominskih trakov, ki so jih darovali botri prapora in drugi darovalci, kar je simboliziralo podporo ter povezanost skupnosti.

Slovesnost se je končala s podelitvijo zahval, predsednik ZLD Prlekije **Branko Žnidarič** pa je slovesno podelil tudi plakete na ravni zveze. Po koncu prireditve je za vse prisotne sledilo druženje ob pijači, bograču in glasbi.

Ines Topolnik

Osemdeset let LD Lenart

Pri lovskem domu v Lenartu je bilo 30. avgusta 2025 praznično zborovanje lovcev in krajanov ob 80-letnici ustanovitve in delovanja **Lovske družine (LD) Lenart**, ki je med najstarejšimi slovenskimi lovskimi družinami, saj je bila ustanovljena poleti 1945. Lenarški lovci se sicer lahko pohvalijo z mnogo starejšo zgodovino organiziranega delovanja. Takoj po ustanovitvi podružnice **Slovenskega lovskega društva v Mariboru**, leta 1921, je le-ta namreč ustanovila svoj odsek za lenarški sodni okraj s sedežem v Lenartu. Odsek je deloval do aprila 1941, ko so Nemci prepovedali njegovo delovanje.

Slovesnosti ob 80. obletnici ustanovitve zdajšnje LD Lenart so se poleg domačih lovcev

Lovci LD Lenart ob 80-letnici

udeležili tudi predstavniki vseh lovskih družin iz lenarškega lovskogojitvenega bazena s prapori, predstavniki pobratene **LD Boč na Kozjaku**, predsednik Lovski zveze (LZ) Maribor **Marjan Gselman** in lenarški župan mag. **Janez Kramberger**. Lovce, goste in vse obiskovalce je v imenu jubilaritov pozdravil starešina **Drago Korošec** in predstavil bogato zgodovino 30-članskega kolektiva zelene bratovščine iz središča Slovenskih goric.

Lovce je nagovoril tudi predsednik LZ Maribor **Marjan Gselman** in se jim zahvalil za njihov prispevek pri utrjevanju vloge in ugleda slovenskega lovstva ter opozoril na nekatere aktualne naloge lovske organizacije. Lenarški župan mag. **Janez Kramberger** je izpostavil veliko skrb, odreka-

Foto: Marjan Toš

Mogočen dom LD Lenart

nje in prostovoljno delo lovcev za ohranitev narave, divjadi in njenega življenjskega okolja. Lovci so nepogrešljiv del v verigi

varstvenikov narave in tudi sicer imajo pomembno vlogo v družbi, je še menil župan **Kramberger**. Ob jubileju je lenarškim lovcem

čestital starešina pobratene LD Boč na Kozjaku **Boris Mušič** in zaželel dobro sodelovanje tudi v prihodnje. V kulturnem programu so nastopili rogisti LZ Maribor, je o praznovanju povedal **Mladen Puž**, tajnik LD Lenart.

LD Lenart upravlja z loviščem, ki meri 3538 ha, od katerih je 3240 ha lovni površini. V lovišču je najštevilčnejša divjad srnjad, upravljajo pa tudi s fazani, zajci, raco mlakarico in drugo malo divjadjo. V njihovih lovskih revirjih so tudi lisice, jazbeci, ujeđe, bobri in vidra. Silhueta vidre je tudi v njihovem logotipu. Njihov lovski dom je eden najlepših in največjih lovskih domov daleč naokoli, sprejme lahko 150 gostov.

Marjan Toš

Osem desetletij LD Jakob

V Jakobskem Dolu v Slovenskih goricah je bila slovesnost v počastitev 80. obletnice ustanovitve **Lovske družine (LD) Jakob**. Jakobski lovci so previharili mnoge viharje in z odločnimi krmarji vselej potrdili, da so zupanja vredni in trdni člen v verigi slovenske zelene bratovščine.

Danijel Valentan, starešina tega 22-članskega kolektiva zelene bratovščine, je povedal, da je zdajšnja lovska družina nastala jeseni leta 1945 iz **Lovske zadruge Jakob**. Njeni ustanovitelji so bili **Viktor Purgaj, Franc Šantl, Ivan Jaušnik, Anton Šantl, Jožef Ketiš, Franc Trojner, Franc Poš, Milan Šnuderl, Ivan Pihler, Franjo Polančič, Ferdo Lorber, Mirko Senčič, Ivan Peklar, Jožef Šrumf, Jože Purgaj, Anton Petrič, Ivan Ribič, Franc Petrič, Franc Hare,**

Matija Šnofl, Franc Ferk, Fric Ferk, Aleks Samoljenko, Franc Samoljenko, Alojz Bračko, Ivan Črnčič, Rudolf Škofič, Libert Brus, Slavko Haring, Anton Roškar in Franjo Žmavec. Lovska zadruga Jakob se je leta 1946 preimenovala v **Lovsko družino Jakobski Dol**, kar potrjuje odločba **Okrajnega ljudskega odbora Maribor – levi breg** z dne 9. december 1946, s katero je potrdil ustanovitev LD Jakobski Dol s 17 člani in z loviščem, ki je merilo 2790 ha. LD Jakob je po ustanovitvi doživela več organizacijskih sprememb in združitve ter razdružitve s sosednjimi lovskimi družinami. Na občnem zboru 28. marca 1971 je bila vnovič in dokončno ustanovljena samostojna LD Jakob z loviščem v izmeri 1750 ha. Tako je bila odprta pot učinkovitejšemu delovanju lovske družine vse do danes, ko uspešno upravlja z 2166 ha velikim nižinskim loviščem, v katerem je

Vir: Arhiv LD Jakob

Kolektiv LD Jakob ob 80-letnici

poglavitna vrsta divjadi srnjad, je še dejal starešina **Danijel Valentan**.

Slovesnosti ob 80-letnici, ki so ji dali svečan ton **rogisti Lovski zveze Maribor**, so se udeležili predstavniki in praporščaki **LD Velka, LD Šentilj, LD Paloma Sladki Vrh, LD Pesnica – Jarenina, LD Pernica, LD Sv. Jurij v Slovenskih goricah in LD Mala Nedelja**. Slavnostni govornik je bil podpredsednik LZS in predsednik LZ Maribor **Marjan Gselman**. Med drugim je dejal, da so jakobski lovci v osemdesetih letih častno opravili plemenito poslanstvo varuhov divjadi in njenih habitatov: »Znali ste poiskati skupni jezik z ljudmi v lokalnem okolju, z mnogimi društvi in organizacijami ter z upravnimi organi. Ni vam bilo vselej lahko, a bremena ste zmogli in postali ste trden člen v verigi slovenskih lovskih organizacij, ki vse po vrsti nenehno krepijo naravovarstveno funkcijo slovenskega lovstva in

sledijo temeljnim izročilom lovske organizacije iz leta 1907.« Dejaj je še, da se časi spreminjajo in lovci z njimi: »Če bomo znali stopati v korak z njim, ne vidim bojazni, da svojega pomembnega družbenega poslanstva ne bi mogli odgovorno izpolnjevati. Z znanjem, s strpnim sodelovanjem z drugimi deležniki v okolju in s popolnim uveljavljanjem lovsko-etičnih načel in trajnih vrednot sodobnega lova bomo kos vsem izzivom,« je še poudaril.

Jakobskim lovcem se je za predano in požrtvovalno delo zahvalil tudi pesniški župan mag. **Gregor Žmak**. Podobno kot je ocenil na svečani akademiji ob 80-letnici LD Pernica, je tudi v Jakobskem Dolu izpostavil prostovoljno delo lovcev, sodelovanje z lokalnim okoljem, s kmeti in drugimi lastniki zemljišč ter tudi odmevno vključevanje članov zelene bratovščine in naravovarstvene in čistilne akcije v lokalnem okolju.

Vir: Arhiv LD Jakob

Bogato zgodovino LD Jakob je predstavil starešina Danijel Valentan.

Med gosti odmevne slovesnosti so bili tudi duhovnik Župnije sv. Jakob v Slovenskih goricah **Marko Veršič**, ravnateljica domače osnovne šole **Zdenka Ekselenski** in predsednik Krajevne skupnosti Jakobski Dol **Marko Šnajder**. V kulturnem programu so poleg rogistov LZ Maribor nastopili **Mladinski pevski zbor OŠ Jakobski Dol**, **Nika Matečko** in **Aleš Partlič** ter **trio Šerbinek**. Vsi nastopajoči, razen rogistov, so bili iz domačega kraja, v katerem lovci izjemno dobro sodelujejo z vsemi društvi. Praznični dogodek jih je vnovič povezal in jakobskim lovcom so se poleg številnih domačinov s čestitka-

Vir: Arhiv LD Jakob

Ob jubileju se je lovcom za opravljeno delo zahvalil tudi župan Občine Pesnica mag. Gregor Žmak.

mi ob visokem jubileju pridružili predstavniki **Prostovoljnega gasilskega društva Jakobski Dol**, **Društva upokojencev Jakobski Dol**, **Društva kmečkih žena**, **Turistično-vinogradniškega društva Jakob** in **Enduro kluba Jakob**.

Ob okroglem jubileju je lovska družina izdala zbornik, ki je nadvse dragocen prispevek v zakladnico slovenskega lovskega zgodovinarstva in je vsebinsko izredno bogat. Uredil ga je **Peter Mulec**, nekdanji dolgoletni starešina LD Jakob, lektorirala in grafično oblikovala pa dr. **Ana Koritnik**.

Marjan Toš

Štirje okrogli jubileji LD Šentilj

Kolektiv **Lovske družine (LD) Šentilj**, ki šteje 32 članov, je 25. aprila 2026 pripravil odmeven lovski praznik, s katerim so počastili kar štiri okrogle obletnice naenkrat. V en sam venček odlično pripravljene slovesnosti na **turistični kmetiji Skupek** sredi vinorodnih gričev so spletli 70-letnico ustanovitve in uspešnega delovanja lovske družine, 50-letnico razvitja prvega lovskega prapora, 50-letnico pobratenja z **LD Podgorje pri Slovenj Gradcu** in 40-letnico začetka gradnje lovskega doma. Domiselno zasnovan in izveden dogodek v lepem sončnem vremenu je poleg množice članov zelene bratovščine pospremlilo tudi veliko domačinov in prijateljev zelene bratovščine.

Kot je povedal starešina LD Šentilj **Marjan Vernik**, so se za drugačno praznovanje okroglih obletnic odločili zato, ker so želeli praznovati skupaj z domačini, kmeti in drugim lastniki kmetijskih ter gozdnih zemljišč, s katerimi jih družijo prizade-

Vir: Arhiv LD Šentilj

Šentiljski lovci in lovka pred lovskim domom

vanja za varstvo narave, divjadi in njenega življenjskega okolja. Pri turistični kmetiji Skupek so najprej pripravili slovesen sprejem gostov, lovcev iz vseh sosednjih družin, njihovih praporščakov in domačinov ter med mogočnim zvenom lovskih rogov v izvedbi **rogistov Lovske zveze Maribor** nazdravili s penino in domačo slovensko potico. To je bila res posebna dobrodošlica, saj je zven lovskih rogov odmeval daleč naokoli po Slovenskih goricah.

Po sprejemu je bil v veliki dvorani svečan 70. občni zbor. Na njem je lovce in goste nagovoril ter pozdravil starešina LD Šentilj **Marjan Vernik**. Lovcem se je zahvalil za opravljeno delo in za negovanje lovske tradicije. O zgodovini lovskega kolektiva je spregovoril dolgoletni starešina LD Šentilj **Rudi Majer** in predstavil njihovo prehojeno pot. Izpostavil je pomembnej-

še prelomnice in dogodke, ki so zaznamovali bogato zgodovino šentiljskih lovcev.

Njihovo lovišče meri 2233 ha, od tega je 2009 ha lovni površin. Gospodarsko najpomembnejša vrsta divjadi je srnjad, pojavljajo se divji prašiči in šakali, male divjadi pa je žal zaradi vse slabših naravnih razmer vedno manj. Od 32 članov je tudi ena predstavnica nežnega spola. Povprečna starost članstva je 66 let, kar kliče po pomlajevanju lovskih vrst. Na svečanem občnem zboru so lovce pozdravili še podpredsednik Lovske zveze Slovenije in predsednik Lovske zveze Maribor **Marjan Gselman**, šentiljski župan **Štefan Žvab**, starešina pobratene LD Podgorje pri Slovenj Gradcu **Simon Skobir** in domači dekan **Igor Ignacij Novak**. Vsi so se jim zahvalili za veliko skrb pri varstvu narave in divjadi ter za vključevanje v živ-

ljenje lokalne skupnosti. Lovska družina zelo dobro sodeluje z vsemi društvi in organizacijami v kraju in v **Občini Šentilj**, z osnovno šolo, naravovarstveniki in vsemi občani.

Ob jubilejih so za častnega člana LD Šentilj razglasili njihovega dolgoletnega simpatizerja, velikega podpornika in naravovarstvenika **Benjamina Lorenčiča**, ki ni lovec, je pa z lovci tesno povezan. Podelili so še zahvalna priznanja in listine, pripravili krajši kulturni program in se po občnem zboru zadržali na krajšem skupnem druženju ter obujanju spominov. Šentiljski lovci so z drugačno obliko praznovanja dokazali, da so stare preživete oblike stereotipi, s katerimi je treba počasi prenehati tudi v lovstvu. Njihov praznični »venček« je bil izjemno domiselna oblika popolnega odprtja lovske organizacije navzven.

Marjan Toš

Zaslužna za izgradnjo lovskega doma

Na svečanem občnem zboru ob 70-letnici LD Šentilj se je starešina **Marjan Vernik** posebej zahvalil pobudnikoma in organizatorjema gradnje lovskega doma v Dobrenju. To sta bila tedanji starešina **Bojan Belna** in gospodar **Leopold Lorber**. Lovski dom, ki je na lepi lokaciji v Dobrenju, so začeli graditi leta 1986, dokončali in odprli pa so ga leta 1991.

Osemdešet let LD Bogojina

Lovska družina (LD) **Bogojina** je 11. aprila 2026 obeležila 80-letnico delovanja oziroma opravljanja svojega lovskega poslanstva. Starešina LD Bogojina **Benjamin Ošlaj** je v uvodnem nagovoru pozdravil vse prisotne, posebno pozornost pa namenil predsedniku Lovske zveze Slovenije (LZS) **Alojzu Kovšci**, predsedniku Zveze lovskih družin (ZLD) Prekmurje dr. **Arpadu Kövešu**, podžupanu Občine Moravske Toplice **Sašu Koci**, Pevskemu društvu ZLD Prekmurje, Kulturno-umetniškemu društvu (KUD) Prekmurški rogisti pod vodstvom **Stanka Peterke** ter domačemu KUD-u **Jožef Košič s folklorno skupino**.

V nagovoru je predstavil pot od ustanovitve društva in voljo ter entuziazem, ki sta bila potrebna za prehojeno pot od davnega leta 1946 pa vse do danes. Nato so sledili pozdravni govori. Kot prvi je pri-

Dogodek je članom LD Bogojina in gostom gotovo ostal v lepem spominu.

LD Bogojina je prejela spominsko plaketo ZLD Prekmurje.

Z leve: starešina LD Bogojina Benjamin Ošlaj, predsednik ZLD Prekmurje Arpad Köveš, član LD Bogojina z najdaljšim lovskim stažem Jožef Maučec in predsednik LZS Alojz Kovšca

sotne nagovoril podžupan Občine Moravske Toplice **Sašo Koca**, ki je pohvalil dobro organiziranost lovske družine. Izpostavil je zgledno povezovanje med društvi, kraji in občinami ter skrb za ohranjanje zdravega okolja.

Predsednik LZS Alojz Kovšca je v čustvenem nagovoru pozdravil vse prisotne in izrazil čast ter zahvalo, da lahko sodeluje na slovesnosti, ki šteje osemdešet pomladi v srcu Prekmurja, kjer ima številne prijatelje in kamor se vedno rad vrača. V govoru je izpostavil prednosti arhaične pokrajine, ki ji sam zavida mimo življenje. Po njegovih besedah so tod doma urejenost, skrb za živali in naravo, ki ustvarjajo čudovito podobo harmonije zdravega življenja ter se odražajo v iskrenem odnosu do lovstva, živali in družbe.

Naslednji govornik je bil dr. Arpad Köveš, ki je med drugim povedal: »Delovanje in obstoj neke organizacije ali društva, kjer se združujejo ljudje s podobnimi interesi, se med drugim meri tudi s časom. Trajanje obstoja neke organizacije nam pove, kako in koliko je organizacija oziroma združba skupnih interesov uspešna in kaj je morala narediti za to, da lahko danes praznuje častitljivi jubilej. V tem obdobju pa vse do danes ste uspešno sledili osnovnim načelom varstva narave in spremljanja razvoja populacij.« Govoril je tudi o pomenu lovske dejavnosti in varovanja ravnovesja v ravninsko-gričevnatem delu Prekmurja, ki

ga vestno izvaja LD Bogojina na približno 2000 ha površin.

Ob tej priložnosti je dr. Arpad Köveš LD Bogojina podelil spominsko plaketo, Alojz Kovšca pa priznanje LZS. Za 15 let članstva sta priznanje prejela **Jožef Horvat** in **Tadej Pušnik**, za 35 let članstva pa **Zvonko Černi**. Zlati znak za lovske zasluge so prejeli: **Alojz Benkovič**, **Martin Cipot**, **Jože Horvat**, **Luka Kosaber**, **Branko Medved**, **Jože Petric**, **Ambrož Pušnik**, **Marjan Rituper** in **Jožef Sakovič**. Red za lovske zasluge III. stopnje pa so prejeli **Vladimir Kolman**, **Josip Luthar** in **Jožef Maučec**.

Posebno izstopa 82-letni **Jožef Maučec** z najdaljšim lovskim stažem, saj je član društva od leta 1972, čeprav ima stalno prebivališče na Ptuj. Z ljubeznijo do lovstva in Bogojine se vrača v rodno vas svojega prezgodaj umrlega očeta, profesorja Maučeca, po katerem je podedoval lovsko puško in z enako predanostjo nadaljeval družinsko lovsko tradicijo. V zahvali je ganljivo opisal svojo življenjsko pot, povezanost z lovsko družino in Plečnikovo belo golobico – znamenito cerkvijo, ki krasi veduto vasi.

Udeleženci dogodka so lahko uživali v odličnem bograču, pevci in lovski rogisti so poskrbeli za prijetno vzdušje, domača folklorna skupina KUD Jožef Košič pa se je predstavila s posebnimi plesi. Tako se je slavnostna akademija ob prijetnem druženju nadaljevala pozno v noč.

Peter Novak

Osemdeset let LD Mlajtinci

V Mlajtincih, idilični obrobni vasici pri Murski Soboti, sta 23. maja 2026 potekali jubilejna slovesnost in veselica ob 80-letnici **Lovske družine (LD) Mlajtinci**. Dogodek je bil namenjen praznovanju pomembnega mejnika društva, ki že osem desetletij povezuje lovce, ljubitelje narave in vse, ki se zavzemajo za varstvo divjadi ter ohranjanje naravnega okolja.

Prireditve je potekala v enkratnem ambientu pod »katedralo« vitkih hrastov in borovcev v čudovitem pomladnem, že skoraj poletnem vremenu.

Zvrstili so se številni govorniki. Predsednik LD Mlajtinci **Aleksander Lepoša** je predstavil zgodovino lovske družine. Povedal je, da je bilo leta 1946 ob ustanovitvi LD Mlajtinci tamkajšnje okolje drugačno: »Bilo

je več gmajn in travnikov, njive so bile manjše v nasprotju z današnjimi velikimi parcelami, kar je pomenilo tudi več habitatov za raznolikost divjadi, ki je bilo za vsakim grmom na pretek. Potem je prišel čas melioracij, izsuševanja mokrišč in kopanja kanalov, kar je negativno vplivalo na habitat ter življenjski prostor nizke in visoke divjadi.«

Franc Krivec, predsednik Komisije za odlikovanja pri Lovski zvezi Slovenije (LZS), je prebral poslanico predsednika LZS **Alojza Kovšce** z iskrenimi čestitkami ob jubileju in lepimi željami za prihodnost. Predsednik Zveze lovskih družin (ZLD) Prekmurje dr. **Arpad Kövesh** je pozdravil vse prisotne, čestital domačinom za jubilej ter povedal nekaj globokih misli: »Delovanje in obstoj organizacije ali društva, kjer se združujejo ljudje s sorodnimi interesi, se med drugim meri tudi s časom, ki neusmiljeno trka na

Foto: Peter Novak

Pevci ZLD Prekmurje

vrata posameznika ne glede na zaupano mu nalogo, funkcijo ali poslanstvo. Trajanje obstoja organizacije nam pove, kako in koliko je organizacija skupnih interesov uspešna ter kaj je morala storiti za to, da lahko danes praznuje ta častitljivi jubilej.« Dejal je še, da so v LD Mlajtinci v času svoje obstoja vselej uspešno sledili osnovnim načelom trajnostnega odnosa do narave, upravljanja z divjadjo in varstva narave ter poudaril, da je pomemben tudi njihov doprinos na drugih področjih lovske dejavnosti, kot so lovska kultura, športno strelstvo in kinologija.

Prisotne je pozdravil tudi podžupan Občine Moravske Toplice **Sašo Koca**, ki je pohvalil lovsko družino in njeno organiziranost. Občina Moravske Toplice je posebno ponosna, da na njenem območju delujejo kar tri lovske družine.

Sledila je podelitev spominskih

plaket lovske družini. V imenu LZS in ZLD Prekmurje sta jih podelila Franc Krivec in dr. Arpad Kövesh. LD Mlajtinci je praznanja za dolgoletno požrtvovalno delo v društvu podelila zaslužnim posameznikom. Posebna zahvala je bila namenjena tudi darovalcem, ki so omogočili izvedbo prireditve v čudovitem majskem popoldnevu pod bori in hrasti sredi prekmurske ravnice.

Prireditve so popestrili kulturniki, rogisti in pevci ZLD Prekmurje. Nastopil je tudi šolski pevski zbor z lovske skladbami ob spremljavi **Silva Celeca**. Popoldne je minilo v znamenju okusnega lovskega bograča, glasbe domače glasbene skupine in ob dobri štajerski kapljici. Ponovno so se srečali stari prijatelji in znanci, obujali spomine na minule čase ter se spominjali tistih, ki jih žal ni več med njimi.

Peter Novak

Foto: Peter Novak

Prejemniki priznanj

Osemdeset let LD Starše in Hubertova maša

Ob jubileju 80-letnice **Lovske družine (LD) Starše** so se lovci, člani lovske družine in številni gostje 10. maja 2026 zbrali pod šotorom pred lovskim domom v Staršah. O lovske pravice na območju zdajšnjega lovišča LD Starše pričajo zapisi iz leta 1677. Takrat so se kmetje z območja zdajšnje **Občine Starše** uprli vurborskemu graščaku zaradi omejevanja lovske pravice na območju ob reki Dravi in na Dravskem polju. Upor je potekal 31. maja 1677 v Rošnji ob Dravi.

Začetki zdajšnje LD Starše segajo v čas neposredno po drugi svetovni vojni. Ustanovni občni zbor je bil 1. avgusta 1946 po direktivi **Okrajnega lovskega sveta**

Vse foto: Feliks Furek

Prejemniki zahval, listin in plaket

Ptuj. Pobudnika ustanovitve sta bila učitelj **Milan Kolšek** in kmet **Ivan Kirbiš** iz Prepolj. Takrat

sta bili ustanovljeni **LD Starše** in **LD Marjeta**. Leta 1950 sta se združili v **LD Gornje Polje**,

ki se je pozneje preimenovala v LD Starše.

Ob ustanovitvi so gospodarili na skupni površini 2935 hektarjev, leta 2016 pa je lovišče obsegalo 3281 hektarjev, od tega 3043 hektarjev lovnih površin. Razvoj naselij, prometne infrastrukture in drugih posegov v prostor je skozi desetletja zelo vplival na zmanjševanje kakovosti življenjskega prostora za divjad.

V zgodovini lovske družine je pomemben mejnik izgradnja lovskega doma, ki so ga odprli leta 1971. V obdobju od leta 2020 do 2026 so ga temeljito prenovili in zdaj predstavlja sodoben lovski dom z dodatnimi prostori za druženje lovcev po skupnih lovih ter novo hladilnico in zbiralnico divjadi. Letos so dokončno uredili tudi veliko sejno sobo in sobi za goste, okolico doma, posadili

plodonosna drevesa in postavili drogeve za zastave.

Lovci LD Starše že vse od ustanovitve skrbijo za trajnostno upravljanje z divjadjo. V letih po drugi svetovni vojni se je številčnost divjadi povečevala, predvsem srnjadi, poljskega zajca, fazana in jerebice. Zdaj pa spremljajo izrazito zmanjšanje številčnosti male divjadi in v zadnjem obdobju tudi zmanjševanje številčnosti srnjadi, povečuje pa se prisotnost lisice in predvsem šakala.

V zadnjih desetih letih so se lovci soočili s številnimi spremembami, med drugim z novo zakonodajo, pravilniki in sistemom koncesijskega upravljanja lovišč. Na stanje v lovišču vse bolj vplivajo sodobni načini kmetovanja, širjenje naselij, gradnja avtocest in drugi posegi v prostor.

LD Starše spada pod okrilje **Lovske zveze (LZ) Maribor** in **Lovske zveze Slovenije (LZS)** ter aktivno sodeluje v obeh organizacijah. **Marjan Malek** opravlja funkcijo podpredsednika Častnega razsodišča LZS in je član Komisije za statutarne in pravna vprašanja LZ Maribor, **Uroš Lepej** je član Upravnega odbora LZ Maribor, **Boris Novak** pa član Nadzornega odbora LZ Maribor.

V letu 2026 je v LD Starše včlanjenih 37 lovcev. Med njimi sta dva lovška čuvaja, en lovski mojster in dva lovška preglednika. Častna člana lovske družine sta **Aleksander Ekart** in **Drago Krepfl**. Lovsko družino vodi upravni odbor. Starešina je Uroš Lepej, tajnik in namestnik starešine Marjan Malek, blagajnik **Robert Vodušek**, pri delu pa sodelujejo tudi člani upravnega odbora po posameznih področjih lovstva.

LD Starše dobro sodeluje z lokalno skupnostjo, kmetovalci in drugimi uporabniki prostora ter neguje prijateljske vezi s pobratenimi in prijateljskimi lovskimi družinami doma in v tujini.

LD Starše dobro sodeluje z lokalno skupnostjo, kmetovalci in drugimi uporabniki prostora ter neguje prijateljske vezi s pobratenimi in prijateljskimi lovskimi družinami doma in v tujini.

Slovesnost

Jubilejna slovesnost se je začela s prihodom praporščakov in rogistov LZ Maribor. Dekan **Marijan Fesl** je daroval prvo Hubertovo mašo, po kateri se mu je starešina zahvalil s spominsko plaketo. V nadaljevanju so sledili nagovori gostov. Zbrane je najprej pozdravil starešina LD Starše Uroš Lepej. Med dru-

gim je poudaril, da je dandanes narava v primežu številnih sprememb: »Lovci smo prvi, ki opazimo rane v naravi. V zadnjih desetletjih se je podoba našega lovišča bliskovito spreminjala. Dravsko polje, ki je nekoč dihalo z naravnimi ritmi, so presekale avtoceste, prekrili novi objekti in industrijske cone. Intenzivno kmetijstvo in globalni trendi močno posegajo v prostor. Sponosom se spominjamo časov, ko je bilo naše lovišče polno poljskih zajcev, fazanov in jerebic. Danes pa spremljamo njihov upad, pa tudi zmanjševanje številčnosti srnjadi. Pojavili so se novi izzivi – šakal se je naselil v naš prostor, povečuje se tudi število lisic. Prav zato moramo delovati še bolj strokovno in odgovorno.«

Ob koncu nagovora se je zahvalil vsem članom za njihov trud, predanost in ljubezen do zelene bratovščine.

Predsednik LZS **Alojz Kovšca** je ob jubileju poudaril: »Ob tej častitljivi obletnici vsem članom LD Starše iskreno čestitam za 80 let uspešnega delovanja. Vaša zgodovina je bogata, vaša sedanjost trdna, vaša prihodnost pa ob pravilnem ravnanju obetavna. Naj bo tudi v prihodnje vaše temeljno vodilo spoštovanje narave, lovske etike in tradicije, hkrati pa odprtost do novih znanj in izzivov sodobnega časa.«

Navzoče sta nagovorila tudi predsednik LZ Maribor **Marjan**

Gselman in župan Občine Starše **Stanislav Greifoner**. Oba sta čestitala LD ob visokem jubileju ter se lovcem zahvalila za njihovo skrb za divjad, naravo in urejenost lovišča. Na slovesnosti je LD Starše podelila naziv častnega člana lovcu Dragu Krepflu, predsednik LZS pa mu je podelil listino LZS. Posamezni člani so prejeli zahvale za svoje delo. V kulturnem programu so nastopili rogistri LZ Maribor, z recitalom o Zlatorogu pa se je predstavil **Rudi Mayer**.

Ob zaključku prireditve je voditelj protokola in tajnik LD Starše **Marjan Malek** dejal: »Javnost ni vedno naklonjena lovcem in lovskim družinam, vendar je pomembno poudariti, da nismo zgolj ljudje, ki izvajamo odstrel divjadi. Smo tudi varuhi narave, skrbniki pristoživečih živali in pomemben del lokalne skupnosti. Lovci smo ekologi, čuvaji gozdov, podrasti in polj ter ljudje, ki soustvarjamo in bogatimo prostor, v katerem živimo.«

Na koncu je izrazil željo, da bi bile misli govornikov temelj nadaljnjega delovanja lovske družine ter skupnih prizadevanj za ohranjanje narave in divjadi v sodelovanju z lokalno skupnostjo, kmetovalci in drugimi uporabniki prostora na Dravskem polju.

Marjan Malek,
tajnik LD Starše

Na slovesnosti je LD Starše podelila naziv častnega člana lovcu Dragu Krepflu (levo), predsednik LZS Alojz Kovšca pa mu je podelil listino LZS.

LD Moravče – 80 let predanosti lovu in ohranjanju narave

Za Lovsko družino (LD) Moravče je bil 23. maj 2026 posebno slavnosten dan. Na njihovem društvenem prostoru pri lovski koči so se zbrali njihovi člani vseh generacij, lovski tovariši sosednjih lovskih družin, praporščaki, predstavniki lokalne skupnosti, prijatelji, podporniki in lastniki zemljišč v lovišču Moravče, ki obsega skoraj pet tisoč hektarjev površin, celotno Moravško dolino.

Ob zvokih lovskih rogov domačih rogistov so se s slavnostnim prihodom praporščakov poklonili dolgoletni tradiciji, lovskemu tovarištvu in generacijam članov, ki so s svojim delom, predanostjo ter odgovornostjo soustvarjale zgodbo moravske lovske družine. To je v svojem slavnostnem nagovoru poudaril tudi starešina **Franc Levičnik**.

LD Moravče je bila ustanovljena leta 1946. Njeni začetki so bili skromni, zaznamovani z veliko predanostjo in prostovoljnim delom članov. Skozi desetletja se je društvo razvijalo, pridobilo lastne prostore, lovski dom, sodobno zbiralnico divjadi, strelišče in druge objekte ter uvedlo številne izboljšave na področju oskrbe divjadi. Zdaj velik poudarek namenjajo sodobnemu upravljanju lovišča, ki temelji na številnih ukrepih za izboljšanje življenjskega okolja, kot so krmljenje divjadi, ohranjanje habitatov, postavljanje gnezdišč in skrb za ravnovesje živalskih populacij.

Ob svoji 80-letnici je LD Moravče izdala zbornik z naslovom **80 let predanosti lovu in ohranjanju narave**, ki na 72 straneh razkriva celovit pregled razvoja in delovanja lovstva na območju Moravske doline. Razbija mit, da je lovstvo zgolj lov in poudarja sonaravno upravljanje z divjadjo, varstvo narave ter ohranjanje tradicije in kulturne dediščine. Zbornik

V programu je sodeloval LPZ Zasavje - Trbovlje, ki deluje že od leta 1978 in redno nastopa na srečanjih lovskih pevskih zborov, jubilejih lovskih družin ter številnih kulturnih prireditvah.

Prireditev je potekala na prostoru pri lovski koči LD Moravče. Prišli so člani vseh generacij, lovski tovariši sosednjih lovskih družin, praporščaki, predstavniki lokalne skupnosti, prijatelji, podporniki in lastniki zemljišč.

Z leve: Slavnostno prireditev sta povezovala lovska pripravnica Lana Avbelj in tajnik lovske družine Rok Ravnikar. Na odru se jima je pridružil starešina Franc Levičnik. Prireditev so popestrili zvoki lovskih rogov domačih rogistov.

Vse foto: Simon Burja

Praporščaki so poskrbeli za posebno slovesen in dostojanstven del prireditve. Njihov prihod in postroj sta bila izraz spoštovanja do bogate zgodovine LD Moravče ter vseh generacij lovcev, ki so v osmih desetletjih soustvarjale njeno poslanstvo.

opisuje značilnosti moravskega lovišča, se posveča pomembnim zgodovinskim trenutkom lovske družine, sodelovanju in prenosu znanja med generacijami. Naštevata številne aktivnosti, ki jih povezuje skrb za naravo, tradicijo in skupnost. Pomemben del vsebine pa je posvečen lovski tradiciji, kulturi, lovskemu blagru in opisuje običaje, ki so sooblikovali prvih 80 let.

Slavnostno prireditev sta povezovala tajnik lovske družine **Rok Ravnikar** in lovka pripravnica **Lana Avbelj**. V programu je sodeloval **Lovski pevski zbor Zasavje - Trbovlje**, ki deluje že od

leta 1978 in redno nastopa na srečanjih lovskih pevskih zborov, ob jubilejih lovskih družin ter na številnih kulturnih prireditvah. Ob vsakem jubileju posebno mesto pripada mladim, zato je na prireditvi imel pomembno vlogo tudi **Otroški pevski zbor Osnovne šole Jurija Vege Moravče**. Učenci prvega razreda so v spremstvu učiteljice in zborovodkinje **Barbare Fale**, ki jih je spremljala na harmoniki, zapeli tri lovske pesmi, med njimi tudi pesem **Lovska**, ki je bila napisana posebej za jubilej LD Moravče.

Praporščaki so pod budnim

Znak za lovske zasluge je prejelo 15 članov: Janez Avbelj, Jožef Babnik, Franc Bizilj, Franci Bizilj, Ivan Janez Kaplja, Metod Keršič, Nejc Lavrinc, Franc Lipovec, Pavel Merela, Franci Mrčun, Franc Peterka, Matjaž Peterka, Peter Peterka, Janez Urankar in Ciril Vehovec.

Zlati znak za lovske zasluge so prejeli: Roman Capuder, Vincencij Kos, Justin Lavrinc, Andrej Lazar, Mojmir Mazovec in Andrej Mrčun.

Bronasti red za lovske zasluge III. stopnje je prejel Leopold Babnik.

očesom **Staneta Stenka** poskrbeli za posebno slovesen in dostojanstven del prireditve. S svojo prisotnostjo, urejenostjo in spoštljivim nastopom so poudarili pomen tradicije in časti, kar simbolizirajo lovski prapori. Njihov prihod in postroj sta bila izraz spoštovanja do bogate zgodovine LD Moravče ter vseh generacij lovcev, ki so v osmih desetletjih soustvarjale njeno poslanstvo.

Slavnostni pozdrav gostom so izrekli župan Občine Moravče dr. **Milan Balažic**, predsednik Zveze lovskih družin Zasavje **Tomaž Trotovec** in predsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) **Alojz Kovšca**, ki je skupaj s

starešino LD Moravče Francem Levičnikom podelil priznanja LZS ter zahvale LD Moravče.

Nobena nagrada ne odtehta tega, kar nam vrne narava

Predsednik LZS **Alojz Kovšca** je v slavnostnem nagovoru ob 80-letnici LD Moravče hudo-mušno pripomnil, da so glede na povprečno življenjsko dobo in častljiv jubilej moravški lovci že skoraj v »lovskem raju«. Poudaril je, da je 80 let sicer kratek trenutek v življenju narave in človeštva, vendar je prispevek lovcev k ohranjanju narave in ravnovesja v okolju izjemno pomemben.

Izpostavil je, da lovci niso le

varuhi narave, temveč tudi varuhi ljudi in njihovega premoženja. Spomnil je na ustanovitev **Slovenskega lovskega društva**, ki je med svoje temeljne vrednote zapisalo enakost vseh lovcev ne glede na starost, izobrazbo, premoženje ali družbeni položaj. Te vrednote ostajajo del lovske etike še dandanes. Po njegovih besedah lovstvo ni šport ali prostočasna dejavnost, temveč način življenja v naravi, z naravo in za naravo. Lovci nosijo veliko odgovornost, saj morajo pri svojem delu ravnati preudarno, pošteno in v dobro narave. Ob tem je poudaril, da so slovenski lovci pomembno prispevali k ohranjanju živalskih

vrst in naravne dediščine za prihodnje rodove.

Ob zaključku je moravskim lovcem zaželel, da bi njihova lovska pesem odmevala še naslednje stoletje, da bi ohranili tovarštvo, enotnost in predanost svojemu poslanstvu ter uspešno premagovali vse izzive, ki jih prinašata narava in sodobni čas. Zaželel jim je dober pogled, ravne »rore«, nikoli prazne kozarce in obilo lovskega plena.

Po končani slavnostni prireditvi je sledilo druženje ob lovskem golažu, ki se je ob glasbi lovskega **Tria bratov Mrčun** nadaljevalo v pozne popoldanske ure.

Albina Močilnikar

LD Ljutomer obeležila visoko in častljivo 80-letnico obstoja in delovanja

Pred 80 leti je bila ustanovljena **Lovska družina (LD) Ljutomer**, ki ima v svojih vrstah 52 aktivnih članov lovske družine. Med ključnimi nalogami LD Ljutomer je projekt **Revitalizacija male divjadi**, katerega glavni cilj je povečati številčnost fazana in poljskega zajca ter ustvariti boljše razmere za razmnoževanje. V LD Ljutomer se zavedajo pomena ohranjanja ravnovesja med človekom in naravo, kar je za lovce velik izziv in odgovornost. Lovišče se razteza na severnem ravninskem predelu proti reki Muri in južnem predelu Prlekije oziroma Slovenskih goric. Lovska

družina tesno sodeluje z **Občino Ljutomer**, saj se lovci vsako leto na **Prleškem sejmu** predstavijo na Glavnem trgu v mestu Ljutomer, ko obiskovalcem ponudijo lovski bograč. Z **Župnijo Ljutomer** pa pripravljajo Hubertovo mašo.

Slavnostna akademija v počastitev 80-letnice obstoja in delovanja LD Ljutomer je bila 24. maja 2025 v dvorani **Kulturnega doma v Ljutomeru**. Na praznovanje so s svojimi prapori prišli lovci in lovke iz lovske družine, ki so povezani in združeni v **Zvezo lovskih družin (ZLD) Prlekija**. Ob tej priložnosti je zbrane lovce, lovke in goste nagovoril starešina LD Ljutomer **Robert Pregrad**: »Danes smo se z veseljem zbrali, da proslavimo pomemben mejnik – 80 let naše dragocene lovske družine. To ni le praznovanje naše organizacije, temveč tudi

Lovcem LD Ljutomer je čestital predsednik LZS Alojz Kovšca.

poklon bogati lovski tradiciji, ki je oblikovala kulturno in okoljsko krajino Ljutomera in naše prelepe

Slovenije.« Dejal je, da bo lovski duh v Ljutomeru vztrajal, ostal od-poren pred izzivi in poln upanja za pozitivne spremembe, če se bodo ljutomerski lovci znali združiti, okrepiti svojo odločnost in delati z občutkom za skupni cilj. »Danes praznujemo svojo preteklost, se veselimo svetlejši prihodnosti in prenašamo dediščino gospodarjenja z naravo v naslednje poglavje naše zgodbe. Spoštovani lovski tovariši, iskreno se vam zahvaljujem za vašo neomajno podporo, strast in predanost. Skupaj lahko zagotovimo, da naša tradicija ne le preživi, temveč bo cvetela tudi v prihodnjih generacijah,« je še spodbudno dejal.

Županja Občine Ljutomer mag. **Olga Kabra** je lovski družini v znamenje dobrega sodelovanja podelila priznanje **Občine Ljutomer**. Slavnostni govornik je bil predsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) **Alojz Kovšca**, ki je poudaril pomen delovanja lovske družine v osmih desetletjih obstoja. Lovcem se je zahvalil za opravljeno delo in jim čestital ob visoki ter častljivi

Lovci LD Ljutomer pri svojem lovskem domu

Vse foto: Jože Žerdin

Slovesnost je potekala v Kulturnem domu v Ljutomeru.

obletnici. Podelil je tudi odlikovanja LZS. Znak za lovske zasluge so prejeli **Franc Gregorinčič, Franc Horvat, Drago Melin in Rok Pregrad**, zlati znak za lovske zasluge pa **Simon Budna, Jože Štefanec, Stanko Kozar in Jožko Quiteza Spheht**. Red za lovske zasluge III. stopnje je dobil **Janko Senčar**.

Ob tej priložnosti je LD Ljutomer podelila priznanja in zahvale posameznikom, organizacijam in drugim institucijam za zasluge pri uresničevanju nalog z vseh področij delovanja LD Ljutomer. Priznanja so prejeli: član LD Ljutomer **Franc Šefman**, Občina **Ljutomer, Kulturno društvo Križevski rogisti, ZLD Prlekija,**

Nastopilo je Kulturno društvo Križevski rogisti.

LD Apače, LD Gornja Radgona, LD Križevci pri Ljutomeru, LD Mala Nedelja, LD Negova, LD Radenci in LD Videm ob Ščavnici.

Ob koncu slovesnosti je LD Ljutomer čestital še predsednik ZLD Prlekija **Branko Žnidarič**, ki ji je podelil priznanje. Slovesno praznovanje sta v kulturnem pro-

gramu obogatila **Oktet Arion in Kulturno društvo Križevski rogisti**. Po slovesnosti so se še vsi skupaj zbrali v galeriji Kulturnega doma na lovskem druženju. Z rujno vinsko kapljico in s prleškimi dobrotami so nazdravili 80-letnici delovanja LD Ljutomer.

Jože Žerdin

Osemdeset let LD Veliki Podlog

Člani **Lovske družine (LD) Veliki Podlog** in povabljeni gostje smo se 28. junija 2025 zbrali pri lovskem domu na Globelem, kjer smo proslavili 80 let od ustanovitve LD Veliki Podlog. Slavnostni nagovor je imel starešina naše lovske družine **Dejan Turšič**, prireditev pa je povezoval tajnik **Gašper Dvojmoč**.

Ustanovitev LD Veliki Podlog sega v leto 1945, takoj po koncu druge svetovne vojne. Kljub težkim časom so se domačini, ki jih je gnala ljubezen do lova, že avgusta zbrali, da bi oblikovali lovsko družino. Za formalno ustanovitev je bilo potrebnih najmanj dvanajst članov. **Avgust Longo** je že v prvi polovici septembra ob sebi zbral somišljenike in tako neformalno ustanovil LD Veliki Podlog, katere člani so že istega leta začeli z lovom. Glede na arhivsko gradivo so bili ustanovni člani: Avgust Longo, **Alojz Bučar, Anton Felician st., Anton Felician ml., Jože Felician, Franc Felician, Rudi Longo, Franc Pacek, Miha Pacek, Alojz Pacek, Janez Pirc in Alojz Rihelj**.

Lovišče LD Veliki Podlog obsega 2871 hektarjev, od tega je 2520 hektarjev lovnih površin. Lovišče meji na sosednje LD

Člani LD Veliki Podlog ob 80-letnici

Krško, LD Cerklje ob Krki, LD Podbočje, LD Kostanjevica in LD Raka. Zadnjih dvajset let se površina ni spreminjala. V prvih desetletjih po ustanovitvi so spremembe lovišča nastajale zaradi dodeljevanja površin sosednjim lovskim družinam, urbanizacije in agromelioracijskih posegov, kar je vplivalo na zmanjšanje števila male divjadi.

Zdaj naše društvo šteje 46 rednih članov in dva častna člana. Člani aktivno sodelujejo tudi v gasilstvu, drugih društvih in lokalnih organih, kar dokazuje tesno povezanost lovske družine z okoljem. Za nadzor lovišča skrbita lovska čuvaja s sklenjeno pogodbo, skupno pa ima opravljen izpit za lovskega čuvaja devet članov naše lovske družine. Poleg čuva-

jev v lovski družini delujejo tudi usposobljeni mentorji za praktično usposabljanje pripravnikov, sodniki za strelstvo in večji kinologi, usposobljene osebe za pregled uplenjene divjadi ter drugi, kar zagotavlja kakovostno delo in vzgojo novih generacij lovcev.

V LD Veliki Podlog skrbimo za lovske naprave, visoke preže, krmišča za malo in parkljusto divjad,

solnice in zasaditev remiz. Veliko pozornosti namenjamo tudi zimski krmi, rednemu vzdrževanju lovskih objektov in trajnostnemu upravljanju z divjadjo. V preteklih desetletjih se je številčnost male divjadi spreminjala, populacija parkljaste divjadi, predvsem srnjadi, pa se zmanjšuje. V zadnjih letih se povečujeta odstrel in tudi številčnost divjih prašičev.

Lovski dom na pristavi pri Leskovcu je osrednje zbirališče članov. Ob praznovanju 60-letnice je bil temeljito obnoven in opremljen s sodobnim centralnim ogrevanjem. V zadnjih desetih letih je bil dom dobro vzdrževan, asfaltirana je bila tudi pot iz naselja Veliko Mraševo do lovskega doma, kar je omogočilo boljše dostopnost in večjo uporabnost lovskega doma tudi za lokalno skupnost. Rov za pse jamarje je v neposredni bližini lovskega doma in je tudi prizorišče vsakoletnih preizkušenj naravnih zasnov za pse jamarje. Z **Lovsko-kinološkim društvom (LKD) Posavje** že dolga leta sodelujemo pri organizaciji te prireditve, kar potrjuje tesno povezavo našega društva z regijskim lovskim oko-

ljem. Omeniti velja tudi, da smo lani na kinološkem področju v naši lovski družini v sodelovanju z LKD Posavje in **Klubom ljubiteljev psov jamarjev** uspešno izpeljali mednarodno vsestransko uporabnostno preizkušnjo za jazbečarje s podelitvijo CACIT ter mednarodno vsestransko uporabnostno preizkušnjo za pritlikave in kunče jazbečarje s podelitvijo CACIT.

Lani smo v LD Veliki Podlog uspešno končali tudi projekt izgradnje hladilnice za uplenjeno divjad. Ob veliki podpori darovalcev, ki so s svojimi materialnimi in finančnimi prispevki pomembno pomagali pri gradnji, pa tudi z našim precejšnjim finančnim vložkom in z vsem, kar so podarili člani LD Veliki Podlog, nam je uspelo doseči cilj. Iskrena zahvala velja tudi tistim članom društva, ki so po svojih najboljših močeh sodelovali pri delovnih akcijah in opravili ogromno delovnih ur. S pomočjo vseh smo pridobili novo, sodobno hladilnico, ki zagotavlja visoke higienske standarde za obdelavo uplenjene divjadi in je res nekaj, na kar smo lahko ponosni, obenem pa je tudi pokazatelj, da

gredo razvoj, vodenje in vizija naše lovske družine v pravi smeri.

Slavnostna prireditev

V okviru slavnostne prireditve nam je v imenu **Zveze lovskih družin (ZLD) Posavja** čestital in nam podelil plaketo **Slavko Zakšek**. Kot je ob tem izpostavil, je dandanes bistvo lovstva »sonaravni način gospodarjenja za trajnostno ohranitev vseh živalskih vrst«. V imenu ribiškega aktiva Rapača nam je čestital **Rihard Kodrič**.

Nato je sledila podelitev odlikovanj in priznanj. Znak **Lovske zveze Slovenije (LZS)** za lovske zasluge so prejeli **Janko Arh, Jožef Arh, Gašper Dvojmoč, Edvard Gričnik, Jan Jaklič, Gregor Jerele, Ivan Jerele, Marko Mlakar, Matic Pirc, David Pfeifer, Tomaž Puntar** in **Boris Živoder**; zlati znak za lovske zasluge sta prejela **Jože Tršinar** in **Gašper Žnideršič**, red za lovske zasluge III. stopnje pa **Drago Urbanč**. Družinska priznanja LD Veliki Podlog so prejeli **Miran Kink, Anže Koretič, Jože Lajkovič, Franci Lajkovič, Luka Lajkovič, Ivan Prah, Ja-**

nez Prah, Aleš Stopar, Dejan Turšič in **Vinko Volčanjek**. Izrekli smo zahvale in podelili priznanja sosednjim lovskim družinam, lovskim organizacijam ter društvom, organizacijam in posameznikom iz krajevne skupnosti, s katerimi soustvarjamo vezi sodelovanja, spoštovanja in skupnih ciljev.

Slovesnost je poleg **Šentjernejskih rogistov** popestril tudi **Lovski pevski zbor Globoko**, najstarejši lovski pevski zbor v Sloveniji, ustanovljen leta 1971 pod vodstvom **Mileve Kralj Buzeti**. Pripravili smo tudi razstavo lovske trofeje iz lovišča LD Veliki Podlog, ki je obiskovalcem omogočila vpogled v biotsko raznovrstnost našega lovišča. Po uradnem delu je sledilo še druženje ob jedatci in pijači.

V LD Veliki Podlog ostajamo zavezani negovanju lovske tradicije, odgovornemu upravljanju z divjadjo in aktivnemu sodelovanju v lokalni skupnosti. Ob tem spoštujemo delo prejšnjih generacij lovcev in prispevamo k razvoju ter dobrobiti lovstva in divjadi v Posavju ter na Slovenskem.

*Gašper Dvojmoč,
tajnik LD Veliki Podlog*

Osemdeset let LD Cirkovce

Ko se ozremo osemdeset let nazaj, v čas, ko je bila ustanovljena **Lovska družina (LD) Cirkovce**, se zavedamo, kako drugačen je bil svet in kako drugačna je bila krajina, ki nas obdaja. A kljub vsem spremembam, ki jih je

prineslo 20. stoletje in še hitrejša 21. stoletje, ostaja nekaj nespremenjeno: odgovornost lovcev do narave, do divjadi in do prostora, ki ga soustvarjamo skupaj z ljudmi, ki živijo tod.

V povojnih letih, ko je bila slovenska podeželska krajina še pretežno mozaična, so domačini – večinoma kmetje in ljubitelji

narave – prepoznali, da bo prihodnost divjadi odvisna od urejenega in strokovnega upravljanja. Tako je bila 1. novembra 1946 z odločbo potrjena ustanovitev LD Cirkovce, ki je kmalu zatem prevzela v upravljanje tudi svoje lovišče. Prehod iz sistema najemnih lovišč v samoupravni model leta 1950 je pomenil pomemben korak

v razvoju slovenskega lovstva, hkrati pa je lovskim družinam, tudi naši, naložil več odgovornosti in več samostojnosti.

Lovišče LD Cirkovce leži na jugozahodnem delu Dravskega polja, v osrčju **Občine Kidričevo**, in združuje 49 članov. Njegov značaj je izrazito nižinski, z ravninsko krajino, ki jo oblikujejo rodovitne njive, travniki in približno 450 hektarjev mešanega gozda na severu. Skupna površina znaša 3121,35 hektarja, od tega je 2951,02 hektarja lovnih površin. Na tem prostoru živijo srnjad, fazan, poljska jerebica, poljski zajec, raca mlakarica, divji prašič, lisica, šakal, jazbec, kuna zlatica, dihur, divja mačka, številne vrste ptic in druge živali, ki skupaj tvorijo bogato in občutljivo ravnovesje. Posebna zanimivost lovišča se skriva na koordinatah 46°24'23.8"N 15°44'46.8"E, kjer narava razkriva enega svojih tišjih, a dragocenejših obrazov.

Spremembe krajine in vpliv na malo divjad

Ni smiselno, da kot noji tišči-mo glavo v pesek, ko se nam življenjsko okolje počasi, skoraj neopazno spreminja. A krajina, ki jo poznamo dandanes, ni več tista, ki so jo poznali ustanovni člani. Intenzivno kmetijstvo, globoko

Člani LD Cirkovce ob 80-letnici

Foto: Arhiv LD Cirkovce

oranje, monokulture, zgodnje košnje in skoraj popolna odsotnost plevela v koruzi so v zadnjih desetletjih zelo spremenili življenjske razmere za malo divjad. Nekdaj bogata jesenska kritja so izginila, prehranski viri so se zmanjšali, ptičja gnezda pa prepogosto podležijo strojem. Vse to se odraža v številčnosti divjadi: poljskih zajcev je bistveno manj kot pred tridesetimi leti, podobno velja za fazane in jerebice. V zadnjem desetletju smo uplenili več lisic kot zajcev – podatke, ki pove več kot dolge razprave.

Kljub izzivom se v zadnjih letih kažejo tudi pozitivni premiki. Kmetijstvo se vse bolj zaveda, da čezmerna in nestrokovna raba kemičnih sredstev škoduje ne le divjadi, temveč tudi pridelavi. Z več znanja, previdnosti in sodelovanja se odpirajo nove možnosti za sobivanje. Lovci v Cirkovcah se trudimo, da bi take možnosti izkoristili. Z vlaganjem iz umetne vzreje skušamo nadomestiti narav-

ne izgube pri fazanu in jerebici, a dobro vemo, da dolgoročni uspeh ne bo mogoč brez dovolj remiz, mejic in drugih življenjskih površin, ki so nekoč nastajale same od sebe.

Lovska družina je skozi desetletja ohranila tradicijo, ki presega zgolj lov. Jesenski skupni lovi na malo divjad so še vedno pomemben del našega koledarja – ne le zaradi lovine, temveč zaradi druženja, sodelovanja in tistega občutka pripadnosti, ki ga razume le nekdo, ki je kdaj stal v vrsti, poslušal veter med koruzo in čakal, kaj bo prinesel pogon. Ko je lovina dosežena, se cevi prelomijo, delo pa se nadaljuje na »zadnjem pogonu«, kjer se lovski dan konča z opravi, izmenjavo vtisov in zadovoljstvom, da je bil dan dobro opravljen.

Lovišče je razdeljeno na pet rajonov, za katera skrbijo vodje rajonov in člani, ki so jim dodeljeni. Pred zimo uredimo krmišča za fazane, jerebice, zajce

in srnjad, pozimi pa vsak član – razen tistih, ki so po sklepu zbora lovcev oproščeni – redno oskrbuje svoje krmišče. To delo je pogosto nevidno, a prav v njem se skrivajo: bistvo lovstva, skrb, vztrajnost in zavedanje, da divjad ni samoumevna.

V vseh desetletjih so bili stebri naše lovske družine tudi starešine – možje, ki so s svojo umirjenostjo, znanjem in izkušnjami skrbeli, da je LD Cirkovce rasla na trdnih temeljih. Njihova beseda je bila pogosto tiha, a vedno tehtna. Kot rad poudari naš starešina **Darko Vindiš**: »Lovstvo se ne gradi na hitro. Gradi se počasi – z delom, spoštovanjem in predanostjo skupnosti. Kar smo prejeli od svojih predhodnikov, moramo z enako mero odgovornosti predati naprej. To je dolžnost vsakega lovca.«

Osemdeset let LD Cirkovce ni le številka. Je zgodba o ljudeh, ki so v različnih časih in razmerah znali stopiti skupaj. Je zgodba

o prostoru, ki se spreminja, a kljub temu ostaja dom številnim živalskim vrstam. Je zgodba o odgovornosti, ki se prenaša iz generacije v generacijo. Lovstvo ni le lov – je način življenja, odnos do narave in zaveza, da bomo tudi prihodnjim rodovom zapustili krajino, v kateri bo divjad imela svoj prostor.

Ob 80-letnici se s hvaležnostjo oziramo nazaj in z odgovornostjo naprej. Kar so začeli naši predhodniki, moramo nadaljevati mi: z znanjem, spoštovanjem in zavestjo, da je narava tista, ki nam vsak dan znova pokaže, kako krhek in dragocen je svet, ki ga varujemo. Naj nam bo tudi v prihodnje naklonjena boginja **Diana**, **sveti Hubert** pa naj ostane naš zvesti zavetnik in varuh, medtem ko jerebica kot naš zaščitni znak ponosno simbolizira našo tradicijo, povezanost in vztrajnost.

Gregor Svenšek

Devetdeset let LD Gozdnik-Griže

Proslavljanje obletnice v čast petim pogumnim domačinom, ki so leta 1936 po zapletenih poteh prevzeli v upravljanje domače lovišče, se je začelo s skupinskim fotografiranjem pred lovskim domom na Gozdniku. Prireditve, ki je bila 16. maja 2026 v **Kulturnem domu KUD Svoboda Griže**, smo v **Lovski družini (LD) Gozdnik - Griže** postrili z lovsko razstavo.

Z obiskom na slovesnosti so nas počastili: **Zdravko Mastnak**, predstavnik Lovske zveze Slovenije (LZS), **Miran Freitag**, predstavnik Savinjsko-Kozjanske zveze lovskih družin (ZLD) Celje, **Peter Tergraj**, predstavnik Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS), **Roman Virant**, podžupan

Občine Žalec, in **Olga Markovič**, predsednica Krajevne skupnosti Griže. Prišli so tudi predstavniki sosednjih lovskih družin, naši lovci in drugi gosti.

Stajerski rogisti so začeli prireditev z ubranim igranjem na lovske rogove. Gledališka skupina **Pika na i** (režiserka in avtorica veznega besedila **Tanja Kastelic**, avtor igre – dolgoletni član LD Gozdnik - Griže **Andrej Drevenšek**) je s programom navdušila obiskovalce. Po pozdravnih govornih podžupana, predstavnikov LZS in ZGS ter recitacijah z lovskimi motivi je slavnostni govornik starešina LD Gozdnik - Griže, **Andrej Kos**, v svojem govoru poudaril, da nam ni bilo nič podarjeno. Selitve, odvzeme, spremembe zakonodaje, zahteve skladov, usklajevanja z različnimi interesi – za vse to vemo, da so

Foto: Arhiv LD Gozdnik - Griže

Gledališka skupina Pika na i (režiserka in avtorica veznega besedila **Tanja Kastelic**, avtor igre – dolgoletni član LD Gozdnik - Griže **Andrej Drevenšek**) je s programom navdušila obiskovalce.

del realnosti. Čeprav se skoraj več ukvarjamo z dokazovanjem in papirologijo, pa nas vse to utrjuje. Dejal je še: »Lovstvo ni le zgodovina in niso le dokumenti. Lovstvo je odnos. Je iskreno izrečen in sprejet lovski blagor. Je vprašanje: Kje si in kako si? To so vezi, ki jih ni mogoče zapisati v zakon, a držijo družino skupaj.«

V imenu LZS je **Zdravko Mastnak** podelil zlate znake za lovske zasluge. Prejeli so jih: **Bogomil Udovč**, **Jakob Petek** in **Andrej Kos**. **Miran Freitag** je v imenu Savinjsko-Kozjanske ZLD Celje podelil priznanja območne lovske zveze. Prejeli so jih: **Aleš Božijak**, **Tilen Tratnik**, **Robert Zagoričnik** in **Branko Salobir**. V imenu LD Gozdnik - Griže je častni član postal **Ivi Krašovec**.

Podelili smo še zahvale vsem, ki so skozi leta pomagali LD Gozdnik - Griže in s svojim prispevkom pustili pomemben pečat pri njenem delovanju.

Sledila je igra z odlomkom iz dneva lovca. Poudarek v igri je bil na prenašanju vrednot ter na misli, da so naši predniki uspešno upravljali naravo za nas – tako, kot jo moramo tudi mi za naše vnuke. Povezovalka programa nas je na koncu spomnila, da tradicija ni nekaj, kar se ohranja z besedami, temveč vedno znova z dejanji. Vse prisotne je povabila k skupnemu petju ponarodele pesmi **Gozdarjeva Lizika**, nato pa k druženju in ogledu lovske razstave.

Andrej Drevenšek

Foto: Arhiv LD Gozdnik - Griže

Člani LD Gozdnik - Griže ob 90-letnici

Osemdeset let od ustanovitve LD Trnovska vas

V večnamenski dvorani Občine Trnovska vas v Slovenskih goricah je bila 29. maja 2026 osrednja slovesnost v počastitev 80-letnice ustanovitve **Lovske družine (LD) Trnovska vas**. Člani LD Trnovska vas se odgovorno vključujejo v zahtevna naravovarstvena opravila in z gledno skrbijo za nižinsko lovišče v osrednjem delu Pesniške doline z obrobjem.

Poleg domačih lovcev in številnih domačinov so se slovesnosti udeležili tudi predstavniki vseh sosednjih in prijateljskih lovskih družin, podpredsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) **Marjan Gselman**, predsednik območne Zveze lovskih družin (ZLD) Ptuj - Ormož doc. dr. **Srečko Felix Krobe**, domači župan (in tudi lovec) **Alojz Benko** ter predstavniki številnih društev in organizacij Občine Trnovska vas, s katerimi lovci dobro sodelujejo.

Vse lovce in visoke goste je nagovoril in pozdravil starešina

LD Trnovska vas **Denis Lorenčič**. Bogat kulturni program je spremljala sporočilno bogata, ekološko obarvana lovska razstava, ki je bila v preddverju kulturnega doma na ogled že dva dni pred osrednjo slovesnostjo. Bila je množično obiskana, nad njo pa so bili še posebno navdušeni učenci podružnične osnovne šole in vrtca. Lovci so poskrbeli za strokovno vodenje in razlago njene vsebine.

LD Trnovska vas je bila ustanovljena leta 1946. Njen prvi starešina je bil **Franc Pukšič**, za njim pa so jo vodili **Urban Toplak, Jože Vidic, Srečko Zelenik, Vinko Trafela, Janez Rojko, Franc Kramberger, Alojz Benko, Franc Sužnik, Alojz Brunčič, Alojz Fekonja, Ernest Vršič, Aleksander Čeh, Marjan Potrč, Janez Rojko** in **Denis Lorenčič**.

Lovišče se razprostira v osrednjem delu Pesniške doline in na njenem gričevnatem obrobju. Leta 1948 so se združili s sosednjo **LD Destrnik** v skupno LD Destrnik. Čas je opravil svoje in že leta 1950 so lovci iz Trnovske vasi začeli s prizadevanji za vnovično ustanovitev samostojne lovske

Z leve: **Franc Toš** in **Alojz Fekonja** sta vodila po razstavi.

Fotografija vseh starešin je našla častno mesto tudi na razstavi.

družine. To jim je uspelo leta 1955 in od takrat odgovorno opravljajo svoje poslanstvo varuhov narave in divjadi. Tudi njihovo lovišče so konec šestdesetih letih minulega stoletja prizadele obsežne hidro- in agromelioracije v Pesniški dolini ter velike komasacije zemljišč, ki so jih kmetje namenili monokulturama koruze in sladkorne pese. Od takrat se nenehno slabšajo naravne razmere za poljsko divjad. V lovišču je gospodarsko najpomembnejša vrsta divjadi srnjad, redno se pojavljajo divji prašiči, občasno tudi jelenjad. V zadnjih letih pa jim delajo škodo šakali. V lovišču imajo tudi lisice, ujede, kune, vodno in obvodno

perjad ter mnoge zavarovane vrste ptic.

Lovci iz Trnovske vasi so si s prostovoljnim delom in velikim odrekamjem kupili zemljišče in zgradili lovski dom, ki so ga slovesno odprli leta 1978. Med letoma 2001 in 2005 so kupili dodatno zemljišče za izgradnjo strelišča. Od nekdaj so znani po dobrih strelcih in kinologih. Razvijajo tudi bogato društveno dejavnost, skrbijo za lovsko kulturo, šege in običaje. LD Trnovska vas, ki šteje 35 članov, je članica območne ZLD Ptuj - Ormož. Vsako leto organizirajo Hubertovo sveto mašo in srečanje z občani.

Marjan Toš

Kolektiv LD Trnovska vas pred lovskim domom

Foto: Arhiv LD Trnovska vas

80 let lovskih družin ZLD Ptuj - Ormož: dediščina, ki živi med Dravo in Halozami

Zveza lovskih družin (ZLD) Ptuj - Ormož povezuje lovske družine na območju med Dravo, Slovenskimi goricami in Halozami.

Neprecenljiv vir za razumevanje razvoja zveze in posameznih družin je **Zbornik ob 100-letnici Zveze lovskih družin Ptuj - Ormož**, v katerem so sistematično opisani zgodovinski mejniki, gradnja lovskih domov, pomembni funkcionarji in dosežki na področju upravljanja z divjadjo. Iz zbornika je razvidno, da so številne lovske družine že ob

50-, 60- in 70-letnicah izdale svoje biltene ali zbornike, kar kaže na visoko stopnjo zgodovinske zavesti.

Območje ZLD Ptuj - Ormož je naravno izjemno raznoliko. Dravsko in Ptujsko polje z obvodnimi habitatmi, gričevnata območja Slovenskih goric ter strnimi pobočji Haloz ustvarjajo raznolike življenjske razmere za divjad. Srnjad je temeljna vrsta, ki potrebuje skrbno in načrtno upravljanje. V zadnjih desetletjih je postal divji prašič pomemben upravljavski izziv, zlasti zaradi širjenja populacije in tveganj, povezanih s boleznimi. V določenih predelih živi tudi jelenjad, medtem ko mala divjad ostaja pomemben del lovske tradicije.

Prostor med Dravo, Slovenskimi goricami in Halozami je dandanes izrazito preoblikovan: na ravninskem delu prevladuje intenzivna poljedelska raba, ki zmanjšuje krajinsko pestrost in s tem prehranske ter bivanjske razmere za malo divjad, medtem ko prometna infrastruktura in razpršena gradnja posegata v tradicionalne selitvene poti srnjadi in divjega prašiča. Haloški in gozdnati predeli se po drugi strani soočajo z zaraščanjem opuščenih kmetijskih površin, kar spreminja strukturo habitatov in vpliva na številčnost ter prostorsko razporeditev posameznih vrst.

Na omenjenih območjih se lovske družine vsak dan soočajo z vprašanji škode zaradi divjadi na

kmetijskih kulturah, z usklajevanjem interesov lastnikov zemljišč, z varnostnimi vidiki ob prometnicah ter z načrtovanjem odvzema divjadi v okviru veljavne zakonodaje in lovskoupravljaljskih načrtov. Upravljanje populacije divjega prašiča, prilagajanje številčnosti srnjadi nosilni sposobnosti okolja in spremljanje pojavnosti novih vrst, kot je šakal, niso več obrobna vprašanja, temveč del rednega strokovnega dela. Hkrati se od lovskih družin pričakuje transparentno delovanje, skladno spoštovanje predpisov, skrb za varen lov ter sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, šolami in drugimi društvi. Lovstvo je vpeto v širši družbeni prostor, kjer je

treba usklajevati naravovarstvene, kmetijske, prometne in razvojne interese.

Prav v tem konkretnem prostorskem in družbenem okviru delujejo lovske družine ZLD Ptuj - Ormož. Z opisanimi izzivi se ne soočajo le na ravni zveze, temveč predvsem na ravni posameznih lovišč – vsaka družina v svojem okolju z lastnimi posebnostmi krajine, strukturo divjadi in odnosi z lokalno skupnostjo. Nekatere več pozornosti namenijo urejanju remiz in ohranjanju male divjadi, druge upravljanju številčne populacije divjega prašiča ali sodelovanju pri upravljanju z gamsom na obrobju Haloz. Vse pa povezuje skupno načelo: odgovorno, načrtno in strokovno upravljanje z divjadjo v prostoru, ki se nenehno spreminja.

Štiriindvajset lovskih družin ZLD Ptuj - Ormož

ZLD Ptuj - Ormož združuje 24 lovskih družin, ki delujejo na prostorsko in krajinsko izjemno raznolikem območju severovzhodne Slovenije. V njenem okviru so povezane LD Boris Kidrič, LD Bresnica - Podgorci, LD Cirkovce, LD Cirkulane, LD Destrnik, LD Dornava - Polenšak, LD Dravinja - Majšperk, LD Ivanjkovci, LD Jože Lacko - Ptuj, LD Juršinci, LD Leskovec v Halozah, LD Markovci, LD Ormož, LD Podlehnik, LD Ptuj, LD Središče, LD Stoperce, LD Sveta Marjeta niže Ptuja, LD Tomaž, LD Trnovska vas, LD Velika Nedelja, LD Vinski Vrhovi, LD Zavreč in LD Žetale.

Letos poseben poudarek namenimo lovskim družinam, ki obeležujejo 80-letnico delovanja. Mednje sodijo LD Bresnica - Podgorci, LD Cirkovce, LD Destrnik, LD Juršinci, LD Ormož, LD Podlehnik, LD Ptuj, LD Stoperce, LD Tomaž, LD Trnovska vas, LD Velika Nedelja, LD Vinski Vrhovi in LD Žetale. Visoki jubilej ne pomeni zgolj časovnega mejnika, temveč je predvsem dokaz njihove neprekinjene vpetosti v prostor, vztrajnosti pri uresničevanju lovskega nalog ter sposobnosti prilagajanja spreminjajočim se razmeram v naravi in družbi.

Posamezne lovske družine se med seboj precej razlikujejo po obsegu lovišč. Med večje sodijo predvsem tiste, ki upravljajo obsežnejša gozdnata območja Haloz in prostora ob reki Dravi, kjer površine pogosto presegajo več tisoč hektarjev, kar omogoča celovitejšo upravljanje z divjadjo in ohranjanje stabilnih populacij. Na drugi strani so lovišča na izrazito kmetijskih

Foto: Arhiv ZLD Ptuj - Ormož

Sedež ZLD Ptuj - Ormož

območjih, kot je Dravsko polje, praviloma manjša in prostorsko bolj omejena, saj intenzivna raba zemljišč zmanjšuje življenjske površine za divjad. Temu primereno se razlikujeta tudi struktura in številčnost članstva. Večje in organizacijsko starejše lovske družine, kot sta Ptuj in Ormož, združujejo številčnejše in stabilne kolektive, medtem ko so manjše družine, zlasti v razgibanih in redkeje poseljenih predelih Haloz, pogosto bolj povezane skupnosti z izrazitim občutkom pripadnosti.

Ključni dejavnik, ki v največji meri določa značilnosti posameznih lovišč in s tem tudi delo lovskega društva, ostaja tip krajine. V Halozah, na območjih LD Stoperce, LD Žetale in LD Podlehnik, prevladuje gozdnata in reliefno razgibana pokrajina, ki omogoča razmeroma naravno ravnovesje populacij divjadi. Omenjeni prostor odlikuje tudi prisotnost gamsa, ki ima v slovenskem prostoru poseben pomen. V Slovenskih goricah, kjer delujejo LD Destrnik, LD Trnovska vas, LD Vinski Vrhovi ter deloma LD Tomaž in LD Juršinci, je značilna mozaična kulturna krajina z vinogradi, njivami in gozdnimi zaplatami. Takšna razdrobljena struktura terja intenzivnejše in bolj strokovno usmerjeno upravljanje habitatov, predvsem z urejanjem remiz in usklajenim sodelovanjem z lastniki zemljišč. Na Dravskem polju, zlasti na območjih Ptuja in Cirkovc, prevladuje ravninski svet z intenzivnim kmetijstvom, kjer so naravne razmere za malo divjad manj ugodne, zato so se tod skozi čas razvile različne oblike vzreje in vlaganja divjadi. Posebna skupina so prehodna območja ob

reki Dravi, kot so Ormož, Velika Nedelja in Bresnica - Podgorci, kjer se prepletajo vplivi nižinskega in gričevnatega sveta, kar se odraža v večji vrstni pestrosti in specifičnih upravljaljskih pristopih.

Celovit pogled na delovanje lovskega društva ZLD Ptuj - Ormož razkriva preplet tradicije, strokovnosti in prilagodljivosti. Prav povezanost z naravnim okoljem, razumevanje njegovih zakonitosti in spoštovanje temeljnih vrednot slovenskega lovstva so trdna osnova za njihovo nadaljnje delo in razvoj tudi v prihodnje.

Izzivi časa

Osemdesetletna pot lovskega društva v okviru ZLD Ptuj - Ormož je zgodba nenehnega prilagajanja razmeram časa. Pogled v preteklost pokaže, da izzivov nikoli ni zmanjkalo, le spremenili so svojo podobo. V prvih povojnih letih je bila pred lovci zahtevna naloga: obnoviti opustošena lovišča, vzpostaviti organizacijo iz skoraj ničelnega stanja, okrepiti zaupanje med člani in uveljaviti kolektivno gospodarjenje namesto nekdanjih privilegijev posameznikov. Primanjkovalo je opreme, strokovne literature in pogosto tudi osnovnih pogojev za delo, a je bila močna volja po skupnem začetku. V naslednjih desetletjih so se lovske družine soočale z intenzivno preobrazbo krajine. Agromelioracije, izsuševanja, širitev njivskih površin in poznejša urbanizacija so postopno krčili življenjski prostor male divjadi. Gradnja prometne infrastrukture je posegla v selitvene poti in povečala število povozov. Lovci so se morali odzvati z novimi pristopi, ki so zajemali urejanje remiz, načrtno krmljenje, vlaganje divjadi in vse

tesnejše sodelovanje s kmetijskimi ter gozdarskimi strokami. Ob tem so utrjevali notranjo organizacijo, gradili lovske domove in razvijali kinologijo ter strelsko kulturo kot pomembna stebra strokovnega delovanja.

Zdajšnji čas prinaša drugačno, morda še zahtevnejšo vrsto preizkušenj. Populacijska nihanja divjega prašiča, tveganja zaradi bolezni, podnebne spremembe, ki vplivajo na prehranske razmere in vodni režim, ter vedno večja občutljivost javnosti do vprašanj lova postavljajo pred lovske družine velika pričakovanja. Od njih se zahteva strokovna utemeljenost vsakega posega, transparentnost delovanja in odprta komunikacija z lokalnim okoljem. Dandanes je lovec hkrati upravljavec, naravovarstveni sodelavec, sogovornik lastnikom zemljišč in predstavnik lovske organizacije v javnosti.

V prihodnje bodo razmere verjetno terjale še več prilagajanja in strokovne usklajenosti. Drobljenje habitatov, nadaljnja podnebna nestabilnost, demografske spremembe na podeželju in vprašanje vključevanja mlajših generacij bodo odločilno vplivali na podobo lovstva. Ključno vprašanje ne bo le, kako upravljati z divjadjo, temveč kako ohraniti živo skupnost ljudi, ki razume pomen dolgoročnega in trajnostnega ravnanja. Brez načrtnega vključevanja mladih, stalnega izobraževanja in krepitev etičnih standardov bo težko ohraniti kontinuiteto, ki je zaznamovala preteklih osemdeset let.

Zato odgovor na prihodnje izzive ni v opuščanju tradicije, temveč v njenem nadgrajevanju. V povezovanju izkušenj starejših z znanjem mlajših. V odprtem dialogu z javnostjo. V doslednem spoštovanju zakonodaje in strokovnih podlag. Predvsem pa v ohranjanju notranje povezanosti, ki je bila vedno temelj uspešnega delovanja lovskega društva na območju med Dravo in Halozami. Če je preteklost pokazala, da so lovske družine znale premostiti pomanjkanje, organizacijske spremembe in preobrazbo krajine, potem je prihodnost odvisna od njihove sposobnosti, da ohranijo bistvo – odgovornost do narave, spoštovanje do divjadi in trdno tovarštvo med člani – ter ga prilagodijo novim razmeram. Prav v ravnotežju med kontinuiteto in prilagajanjem se skriva zagotovilo, da bo dediščina, ustvarjena v osmih desetletjih, živeča tudi v desetletjih, ki prihajajo.

Petra Kovačec

Viri so na voljo pri avtorici.

V JULIJU IN AVGUSTU PRAZNUJEJO SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ*

95 let

Dušan Ludvik Kolnik, LD Kungota

90 let

Janez Dobaja, LD Kamnica
Aleksander Guzelj, LD Pšata
Janez Kržič, LD Begunje
Stanislav Leskovšek, LD Tomišelj
Orlando Nemec, LD Dekani
Ernest Pelan, LD Grahovo
Jože Podboj, LD Šmarna gora
Miran Resnik, LD Videm ob Savi
Avgust Sinic, LD Tišina
Ludovik Sterle, LD Ig
Augustin Založnik, LD Jamnica
Viktor Žerak, LD Žetale

85 let

Franc Ažman, LD Begunjščica
Franc Drnovšek, LD Litija
Rok Gašperšič, LD Kropa
Janez St. Janžekovič,
LD Dornava - Polenšak
Dominik Jereb, LD Dole nad Idrijo
Stanislav Kapun,
LD Šmartno na Pohorju
Alojzij Kočjaž, LD Novo mesto
Valentin Kompara, LD Hubelj
Ludvik Kovačič, LD Most na Soči
Andrej Krč, LD Storžič
Karl Kregar, LD Medvode
Ludvik Mezek, LD Gorenja vas
Franc Movh, LD Velunja Šoštanj
Branko Pajnič, LD Ribnica
Franc Papler, LD Jošt Kranj
Jožef I. Petek,
LD Bresnica - Podgorci
Henrik Pižorn, LD Oljka
Anton Sever, LD Smuk - Semič
Ilj-Egidij Smolnikar, LD Gornji Grad
Ivan Stergar, LD Artiče
Jakob Šalamun,
LD Križevci pri Ljutomeru
Ivan Šeler, LD Pišce
Vladimir Širca, LD Tabor Zagorje
Ivan Tkalec, LD Motnik - Špitalič
Rudi Valenčič, LD Gradišče Košana
Rudolf Verbič, LD Šentvid pri Stični
Leopold Žigart, LD Polskava

80 let

Jože Arh, LD Veliki Podlog
Marian Baša,
LD Tabor Dornberk - Branik
Andrej Bidovec, LD Grosuplje
Adolf Brus, LD Sveta Ana
Marjan Car, LD Puščava
Stanislav Černelič, LD Artiče
Rudolf Dobnik, LD Radlje
Jožica Fabjan,
LD Studenec - Veliki Trn
Anton Filipič, LD Radenci
Ludvik Grilc, LD Senovo
Tone Hafner, LD Jošt Kranj
Iztok Hrobat, LD Hubelj
Dušan Jug, LD Volče
Anton Kač, LD Žalec
Miran Kink, LD Veliki Podlog

Ivan Klavs, LD Turjak
Boris Knežar, LD Gradišče
Rajko Kobal, LD Raša Štorje
Ana Korošec, LD Gornja Radgona
Silvan Krt, LD Štanjel
Miha Levačič, LD Brezovica
Mirko Masten,
LD Dornava - Polenšak
Janez Merzel,
LD Šmartno pri Litiji
Franc Metelko,
LD Studenec - Veliki Trn
Edvin Mršnik, LD Trnovo
Marjan Ogulin, LD Smuk - Semič
Stanislav Pagon, LD Ljubinj
Slavko Peroša, LD Šmarje
Roman Pesrl, LD Vinski Vrhovi
Ivan Petretič, LD Podbočje
Mitja Podgornik, LD Vransko
Milan Pogačnik, LD Grosuplje
Jože Alojz Primc, LD Brkini
Konrad Pungartnik,
LD Velunja Šoštanj
Martin Rajh, LD Ivanjokvci
Istok Saunig, LD Gorica
Žarko Skomina, LD Lijak
Jožef Šinigoj, LD Trnovski gozd
Vinko Štemberger, LD Orehovica
Albin Tomažič, LD Oplotnica
Peter Umek, LD Planina
Štefan Vuk, LD Petišovci
Franci Zagorc, LD Orehovica
Ladislav Zalar, LD Cajnarje
Drago Završnik, LD Mozirje
Radovan Žigon, LD Istra Gračišče
Julij Živec, LD Trnovski gozd

75 let

Vladimir Ajdišek, LD Mirna
Anton Bajt, LD Rakek
Daniel Bauman, LD Sveta Ana
Fortunat Belaj, LD Kamnik
Stojan Birska, LD Bukovje
Zarjo Bizjak, LD Trnovski gozd
Miroslav Butala, LD Črnomelj
Angel Bužecan, LD Rižana
Vinko Cijan, LD Prebold
Ludvik Čeh, LD Vitomarci
Mirko Čepar, LD Timav Vreme
Danilo Čermelj, LD Hubelj
Franko Germanis, LD Dekani
Marjan Grižon, LD Šmarje
Anton Grželj, LD Tabor Zagorje
Ivan Hancman, LD Pogorevc
Stanko Ivanuša, LD Vinski Vrhovi
Dušan Jarh, LD Brestanica
Mirko Jazbec, LD Handil Dobje
Albin Jere, LD Pugled
Bojan Jeršin, LD Logatec
Anton Jordan, LD Šentjernej
Pavel Kalan, LD Škofja Loka
Janez Kete, LD Bovec
Franc Kline, LD Damlje
Franc Kočnar, LD Solčava
Avgust Korene, LD Sevnica
Mladen Koritnik,
LD Banja Loka - Kostel
Anton Kostrevc, LD Mokronog
Karel Kozjak, LD Radlje
Branko Križanec, LD Rogatec
Andrej Krže, LD Jesenice
Milan Laznik, LD Hrastnik
Josip Luthar, LD Bogojina

Štefan Makoter, LD Moravci
Nikola Mašič, LD Podčetrtek
Nikolaj Močnik, LD Most na Soči
Vladimir Norčič,
LD Gaberk - Divača
Vincenc Peršoh, LD Cirkovce
Veljko Peršolja, LD Dobrovo
Berto Pintarič, LD Šentlambert
Mihael Planinc, LD Videm ob Savi
Vladimir Plevnik, LD Golavabuka
Vojko Pojavnik, LD Sabotin
Stanko Rakar, LD Istra Gračišče
Jože Raspor, LD Čaven
Slavko Setničar,
LD Plešivica - Žužemberk
Milan Simončič, LD Podkum
Franc Slemenšek, LD Brestanica
Stanko Slemenšek,
LD Brestanica
Alojz Sodja, LD Suhor
Miroslav Škapin, LD Vrhe
Ivan Šmid, LD Velka
Andrej Šobar, LD Toplice
Anton Tavčar, LD Porezen
Stjepan Valentič, LD Radvanje
Marjan Vidmar, LD Čaven
Ivan Voler, LD Pogorevc
Ignacij Milan Vrščaj,
LD Novo mesto
Ivan Weindorfer,
LD Videm ob Ščavnici
Marjan Zlodej,
LD Šmartno na Pohorju
Miroslav Zupan,
LD Stol - Žirovnica
Anton Zupan, LD Rogaška Slatina
Silvo Zupanc,
LD Rečica pri Laškem
Gojimir Žorž, LD Brezovica

70 let

Vojko Adamič, LD Višnja Gora
Miloš Anderlič,
LD Tabor Dornberk - Branik
Jože Berlot, LD Paljevo
Joško Bizjak, LD Jelenk
Bojan Breitenberger,
LD Dole nad Idrijo
Anita Breščak, LD Paljevo
Miran Brlek, LD Kranjska Gora
Igor Cencič, LD Kobarid
Božidar Cvitko,
LD Kostanjevica na Krki
Jakob Čeferin, LD Grgar
Vincencij Demšar, LD Škofja Loka
Mirko Draškovič, LD Polskava
Nikolaj Flajnik, LD Vinica
Doro Frelj, LD Dolenja vas
Bojan Gasior, LD Trojane - Ožbolt
Jožef Gerkišič, LD Suhor
Franc Golob, LD Velika Loka
Valter Grizoni, LD Koper
Davorin Hladnik, LD Col
Srečo Intihar, LD Begunje
Janez Janžel, LD Cirkulane
Vladimir Jerman, LD Dekani
Dušan Jurejevčič, LD Črnomelj
Jožef Jurič, LD Hoče
Vincenc Kmetec,
LD Leskovec v Halozah
Janko Kokalj, LD Storžič
Ivan Kokot, LD Velenje
Janez Koren, LD Ig

Boris Kous,
LD Križevci v Prekmurju
Dušan Krapež, LD Hubelj
Branko Kremzer,
LD Zeleni Vrh Vuzenica
Tibor Kūčan, LD Gornja Radgona
Stanislav Lesjak,
LD Šmartno pri Litiji
Viktor Lesjak, LD Kokra
Milan Leskovšek,
LD Velunja Šoštanj
Bojan Lešnik, LD Duplek
Marjan Lipej, LD Bizeljsko
Milan Majal, LD Cigonca
Marjan Martinšek, LD Borovnica
Jakob Matijovc, LD Luče
Vinko Mavko,
LD Javornik Postojna
Miran Mavri, LD Podbrdo
Stanislav Mavsar,
LD Smuk - Semič
Janez Merc,
LD Leskovec v Halozah
Ivan Mijošek, LD Gornja Radgona
Goran Milič, LD Lijak
Ivan Mohar, LD Loški Potok
Ivan Moličnik, LD Luče
Franc Nahtigal, LD Trebelno
Zlatko Partlič,
LD Malečnik - Košaki
Vladimir Pavlin, LD Črna jama
Alojz Pečolar, LD Gradišče
Franc Pečovnik, LD Gradišče
Milan Pelcl, LD Gornja Radgona
Franc Petrič, LD Novo mesto
Bojan Podgoršek, LD Pišce
Dušan Poštrak, LD Duplek
Janez Potočnik,
LD Rečica pri Laškem
Gorazd Pretnar,
LD Jelovica - Ribno
Maksimiljan Proje,
LD Bukovje - Otiški Vrh
Dušan Rebernik,
LD Loka pri Zidanem Mostu
Vladimir Ros,
LD Križevci pri Ljutomeru
Janez Rovšnik, LD Polzela
Pavel Rože, LD Kras Dutovlje
Marjan Selan,
LD Šentvid pri Stični
Štefan Smej, LD Dobrovnik
Branko Smolej, LD Jesenice
Danko Sušnik, LD Trebnje
Mirko Šmit, LD Sevnica
Franc Štuber,
LD Malečnik - Košaki
Aldo Šuligoj, LD Trnovski gozd
Milan Turk, LD Boris Kidrič
Tomaž Valenčič, LD Kozlek
Srečko Vandur, LD Duplek
Andrej Vauhnik, LD Fram
Jurij Veber, LD Selca
Slavko Vidic, LD Kozje Stena
Janez Vrbinc, LD Šmartno pri Litiji
Alojz Vrtačnik, LD Gornji Grad
Vladko Zorzut, LD Paljevo
Ivan Žizek, LD Ruše
Mirko Žizek, LD Velika Polana

Vsem jubilantom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz lovskega informacijskega sistema *Lisjak*.

MRZOVEC

»Pravkar preletam Mrzovec. Ta, drugi najvišji mogotec, ki se vzpenja nad Smrečjem, je postavljen prav na sredino samega Trnovskega gozda in videti je, kot bi držal vse štiri strani gozda skupaj in v ravnotežju. Po njegovem imenu sodeč, sklepam, da je bilo tu že od nekdaj mrzlo. Vedno, ko si vzamem čas, da si odpočijem krila, pristanem na njegovi petmetrski betonski piramidi, ki stoji na njegovem vrhu.«

TANJA POLANC

JABOLKA SO NAJBOLJ CENJENA, KADAR JIH ZMANJKA

V drevesni duplini je živel polh Skokec. Zime je vedno prespal. Včasih se je zbudil celo pozno spomladi. Najprej se je očistil od glave do pet. Po dolgi zimi pa je bil, razumljivo, zelo lačen, zato je moral napolniti svoj želodček.

Ko se je stemnilo, je odšel v gozd loviti žuželke, pa tudi ptičjih jajc se ni branil. Med potjo je srečal prijatelja Repka. Ta mu je z navdušenjem pripovedoval, kako je prebil zimsko obdobje.

Slikovito mu je opisal skedenj, na katerem je prespal zimo in pri tem ni pozabil nobene podrobnosti.

Čeprav je bila Skokčeva duplina zelo udobna, si je vseeno zaželel spremembe. Preselil se je na stari skedenj. Nabral si je hrano in krasno preživel poletje in jesen. Na starem skednju je spoznal nove prijatelje.

Prišla je pozna jesen, listje je odpadlo z dreves in hladen zrak je naznanil zimo. Polh se je zvil v klopčič in zaspal.

Nekega jutra je začelo snežiti in zatulila je močna burja. Vdirala je skozi špranje starega skednja in prebudila premraženega polha.

Ni bilo v Skokčevi navadi, da se je sredi zimskega spanja prebudil. Začel se je tresti in negodovati nad novim domovanjem.

Mimo je prišla miška in ga vprašala, zakaj je tako žalosten.

Polh ji je potarnal, da bi bil spet rad v svoji stari topli duplini, ne pa na tem neprijaznem skednju.

»Zakaj si pa potem prišel sem?« ga je vprašala miška.

»Mislim sem, da bo v starem skednju še bolje kot v moji duplini,« je dejal polh.

»Repko je stari skedenj tako hvalil, da me je radovednost zvalila sem. O, kje je sedaj moj stari domek?«

Miška je nejeverno zmajala z glavico in rekla: »Ja, tako je to! **Jabolka so najbolj cenjena, kadar jih zmanjka!**«

Miška je nato švrknila v kopico sena.

Skokec se je še nekaj časa tresel, stopical sem in tja, potem se je opogumil in se skozi zimo prebil do svoje stare dupline. V njej je bilo suho in toplo.

Zvil se je v klopčič in na glas razmišljal: »Prav ima miška, moja duplina je skromna, a tako prijetna. Ne zamenjam je za nič na svetu. Ena mrzla šola je bila dovolj.«

Nato je trdno zaspal in šele kukavica ga je spomladi prebudila.

Narisala: Tanja Polanc

LOKVE

»Nekje sem zasledil, kako so znali ljudje skrbeti za okolje že več kot poldrugo stoletje nazaj. Danes bi rekli, da so bili takratni prebivalci vasi na planoti ekološko ozaveščeni. Izdelovali so namreč lesene škafe, pinje za mleko, golide, brente za grozdje, lempe za vino, različna orodja in modele za maslo. Vse tako naravno! Zelo so bili cenjeni in poznani daleč naokoli. Ko pa je prišla poceni plastika, je obrt preprosto odšla v pozabo. Menda bi bilo bolje, da bi vse ostalo kot takrat.«

TANJA POLANC

NE STORI DRUGEMU, ČESAR NE ŽELIŠ, DA BI DRUGI STORIL TEBI

Nekoč sta na Poncali, na koncu Lokev, živela dva mlada zajca, Sivko in Blisk. Bila sta prikupna in živahna. Vsako priložnost sta izkoristila, da sta drug drugemu ponagajala.

Nekega dne je Sivko ležal na soncu in razmišljal. Prejšnji dan je namreč videl lisico, kako se je sprehajala po korenjevemu vrtu. Prešinila ga je imenitna zamisel. Takoj se je odpravil v gozd, da bi poiskal Bliska.

Ko sta se srečala, je Sivko dejal: »Dragi prijatelj, kje si pa bil? Ves dan te že iščem. Veš, tam v tistem lepem vrtu na robu vasi, kjer sva se lani sladkala z zeljnato glavo, raste letos najlepše in najboljše korenje. Včeraj sem se tako najedel, da sem še danes sit. Ti rečem, vredno ga je poskusiti!«

Sivko je tako krasno opisal namišljeno zgodbo, da so se Blisku začele cediti sline. »A misliš, da ga je še kaj ostalo?« je spraševal lačni prijatelj.

»Seveda!« je Sivko napihoval svojo zgodbo. »Kar pogledat pojdi, če mi ne verjameš. Boš videl, kako boš presenečen!« je še dodal.

»Potem pa res grem,« je rekel Blisk in stekel proti tako lepo opisani njivici. Sivko se je smejal in mu na skrivaj sledil.

»Komaj čakam, da bom videl, kako ga bo lisica lovila,« se je potihoma naslajal.

Blisk je kot strela tekkel vso pot do njive. Pred seboj je zagledal obilico slastnega korenja. Pa ne samo to! Konec njive je zagledal veliko oranžno lisičino glavo. Svetle oči so kar strmele vanj. Hitro se je obrnil in začel bežati pred hudo uro, lisica pa za njim.

Sivec se je za grmom tako smejal, da ga je prav zvijalo v trebuhu. Naposled je do sivčka stopila srna.

»Kaj se tako smeješ?« ga je povprašala.

Še v smehu je dejal: »Poglej, poglej! Kako zabavno! Lisica lovi Bliska po polju! Tako je bil neumen, da mi je verjel. Ha, ha, ha!«

»Kaj ti je verjel?« ga je začudeno vprašala srna.

»Da je tu najboljše korenje. Komaj sem čakal, da bo ugledal največji koren – oranžno lisico.«

»Ti si ga spraval sem? Prijatelju si pripravil tako grozno past? Ne morem verjeti!« je srna začudeno spraševala smejočega se zajca.

»Ja, kakšna dobra šala. A ni zabavno?« še ni končal.

»Zabavno? Tepec! Prijatelja pripeljati sovražniku na krožnik? To se ti zdi zabavno?« ga je jezno okarala srna. »Poglej, revčka, kako beži pred smrtjo! Koliko časa misliš, da bo še zdržal, če mu kdo ne bo pomagal?« je srna nadaljevala.

Takrat se je zajec za hip nehal smejati in se zazrl na polja.

»Kako bi se ti počutil, če bi te sedaj lovila lisica?« ga je vprašala srna.

»Ojoj, najbrž grozno. Na smrt bi bil prestrašen,« je še dodal Sivec in končno se je zavedal, da je šla šala krepko čez rob.

»Veš, kaj ti povem,« je jezno rekla srna. »**Nikoli ne stori drugim tistega, kar nočeš, da bi drugi tebi!**« in s hitrimi skoki odhitela Blisku na pomoč.

Srni je nekako uspelo preusmeriti lisičino pozornost in izmučeni zajček se je lahko skril v varno zavetje.

Ko je lisica odšla, je Blisk pristopil do srne in se ji lepo zahvalil, da mu je rešila življenje. Bil ji je neskončno hvaležen.

»Je že v redu, zajec.« je dejala srna. »To je bila past tvojega prijatelja!« je še dodala.

»Kaj?« je še z grozo v očeh začudeno vprašal Blisk.

»Kot si slišal. Njegova šala te je skoraj stala življenje.«

Bliska je to, kar mu je povedala srna, povsem pretreslo. Nato sta se z rešiteljico še dolgo pogovarjala.

Sivec se je Blisku kasneje sicer opravičil, a nikdar več nista bila dobra prijatelja.

Narisala: Tanja Polanc

Z Mehurčki iz Vrtca Sonček na lovsko pustolovščino

Pravijo, da se ljubezen do narave in spoštovanje do divjadi rojevata v zgodnjem otroštvu. Da je to še kako res, se je pokazalo v Vrtcu Sonček v Rogozi blizu Maribora, kjer so se me 7. maja 2026 v vlogi lovca razveselili radovedni malčki iz skupine Mehurčki. Skupaj s 17 nadobudnimi otroki ter vzgojiteljicama Klavdijo in Marušo smo preživeli nepozaben, z doživetji bogat lovski dan.

Dan smo začeli v igralnici, kjer je v uvodu vladalo tisto pravo, vznemirljivo pričakovanje. Otrokom sem najprej predstavil lik lovca – zeleno opravo, klobuk in pomen našega poslanstva, ki še zdaleč ni le lov, temveč predvsem skrb za naravo in divjad. S pomočjo slikovite računalniške predstavitve so si Mehurčki z

zanimanjem ogledali živali naših gozdov, prisluhnili njihovim posebnostim in kmalu ugotovili, da gozd skriva številne skrivnosti.

Teoriji je hitro sledila praksa. V spremstvu vzgojiteljic smo se odpravili na teren, naravnost v osrčje našega lovišča. Cilj? Lovska preža. Pot je hitro minila, saj so imeli otroci nešteto vprašanj. Na cilju jih je čakalo prav posebno presenečenje – prikaz osnovnega dela lovskega psa. Štirinožni pomočnik je s svojo disciplino, ubogljivostjo in ostrim nosom takoj očaral vseh 17 malčkov.

Sredi zelene narave smo odprli še skrivnostni lovčev nahrbtnik. Iz njega so drug za drugim romali predmeti, ki jih lovec nujno potrebuje pri svojem delu: daljnogled za opazovanje divjadi, lovski rog, ki je vzbudil največ začudenja in nasmehov, osnovna prva pomoč za varnost na terenu, pršilo proti komarjem in klopom ter drugi drobni pripomočki.

Foto: Osební arhív Marjana Gselmanna

Teoriji je hitro sledila praksa. V spremstvu vzgojiteljic smo se odpravili na teren, naravnost v osrčje našega lovišča. Cilj? Lovska preža.

Po vrnitvi v vrtec, polni vtisov in svežega zraka, so se želodčki že počasi oglašali. Čakal nas je kulinarični vrhunec dneva – prava lovška malica. Otroci so z navdušenjem poskusili domačo salamo iz mesa jelena in divjega prašiča ter soglasno ugotovili, da so dobrote iz narave izjemno okusne.

Preden pa smo si pomahali v slovo, je vsak Mehurček prejel še drobno lovsko pozornost. Da jim bo dan še dolgo ostal v spominu, so dobili: poučno igro *Spomin* z živalskimi motivi, karte *Črni*

Peter z lovskimi motivi, tematske pobarvanke in še kakšno sladko malenkost.

Dan, preživet z najmlajšimi, je bil čudovita popestritev tako za otroke, ki so spoznali delo lovca iz prve roke, kot zame osebno. Iskrice v njihovih očeh in pristno navdušenje nad naravo so največje potrdilo, da je sodelovanje z lokalnimi vrtci neprecenljivo za vzgojo prihodnjih rodov, ki bodo znali ceniti in varovati našo naravno dediščino.

Marjan Gselman, LD Pobrežje - Miklavž

Foto: Osební arhív Marjana Gselmanna

Dan smo začeli v igralnici, kjer je v uvodu vladalo tisto pravo, vznemirljivo pričakovanje.

»Spoštovani gospod lovec Marjan, zahvaljujemo se vam za obisk v našem Vrtcu Sonček Rogoza. Otroci so z velikim zanimanjem poslušali vaše pripovedi o gozdu, živalih in delu lovca. Vaša predstavitev je bila poučna, zabavna in je otrokom ter nama prinesla nov pogled na naravo in živali. Hvala za vaš čas, prijaznost in trud, ki ste jih namenili najinim otrokom iz skupine Mehurčki. Hvala za lovsko malico, ki je nasitila naše trebuščke. Zagotovo se bo o tem obisku še dolgo pripovedovalo iz otroških ust.

Želimo vam veliko uspeha in varnih poti v naravi.«

Vzgojiteljici Klavdija in Maruša ter otroci iz skupine Mehurčki

Ko lovec postane učitelj narave

V Vrtcu Lendava - Lendvai Óvoda, v dvojezični enoti Gaberje, se zavedamo, kako pomembno je, da otroci že v zgodnjem obdobju razvijajo spoštovanje do narave in živali. Zato smo z otroki doživeli poseben dan, ko nas je v naravo popeljal lovec in oče enega izmed otrok, Benjamin Horvat, predsednik Lovske družine Lendava.

Zimski čas je za divjad v naravi poseben izziv. Sneg in nizke temperature otežujejo dostop do hrane, zato imajo lovci pomembno nalogo – skrbeti za

Foto: Jan Lőrinc

Otroci so aktivno sodelovali pri polnjenju krmišča s koruzo in na neposreden način spoznava-li skrb lovcev za živali.

krmljenje in ohranjanje ravnesvesja v naravi. Otrokom smo želeli to predstaviti na čim bolj doživljajski način. Na zasnežen zimski dan smo se skupaj z lovcom odpravili proti gozdu. Na saneh smo s seboj peljali zaboj s koruzo, namenjeno za živali. Otroci so z velikim navdušenjem pomagali vleči sani skozi sneg in že med potjo poslušali zanimive razlage o življenju živali pozimi.

Ko smo prispeli do krmišča, je lovec otrokom pokazal, kako in zakaj pozimi hranijo divjad. Otroci so aktivno sodelovali pri polnjenju krmišča s koruzo in tako na konkreten način spoznali, kako lahko ljudje pomagamo živalim v naravi. Posebno zanimiv je bil tudi ogled lovske preže, na katero so se otroci lahko povzpeli in od tam opazovali zasneženo pokrajino. Lovec jim je razložil, kako opazujejo naravo, spremljajo gibanje živali in skrbijo za ravnovesje v gozdu.

Takšna doživetja otrokom omogočajo neposreden stik z naravo, kar je neprecenljivo za njihov razvoj. Skozi izkušnjo so spoznali, da lovci niso le ti, ki hodijo v gozd, temveč so tudi varuhi narave, ki skrbijo za živali, njihov življenjski prostor in ohranjanje naravnega ravnovesja.

Foto: Jan Lörinc

Otroci so si ogledali lovsko prežo, kjer so spoznavali, kako lovci opazujejo naravo in spremljajo gibanje divjadi.

Dan, preživet v naravi, je bil za otroke poln novih spoznanj, radovednih vprašanj in veselja. Hkrati je bil tudi lep primer sodelovanja med vrtcem, starši in lokalno skupnostjo.

Verjamemo, da bodo otroci zimski dan z lovcem v gozdu še dolgo ohranili v spominu skupaj z zavedanjem, da moramo naravo spoštovati in zanjo odgovorno skrbeti.

Jan Lörinc in Tadeja Bedeč,

diplomirana vzgojiteljca,
Vrtec Lendava - Lendvai Óvoda,
dvojezična enota Gaberje

Lovski kotiček v knjižnici OŠ dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici

V Osnovni šoli (OŠ) dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici so zelo veseli, da sodelujejo z vsemi tremi domačimi lovskimi družinami, ki delujejo v Bohinju. Lovske družine (LD) med seboj odlično sodelujejo pod imenom **Lovci Bohinja** in že od leta 1985 za učence petih razredov pripravljajo lovski šolski (naravoslovni) dan. Lovci so vedno pripravljeni pomagati, ko gre za širjenje znanja o naravi,

živalih in življenju v gozdu – temah, ki zanimajo otroke. Zato so v knjižnici lovcem omogočili, da bogatijo šolsko knjižnično zbirko z zanimivimi vsebinami o naravi, živalih in lovstvu.

Člani lovskih družin iz Bohinja (LD Bohinjska Bistrica, LD Stara Fužina, LD Nomenj – Gorjuše) smo šolski knjižnici podarili več knjig o živalih. Nekatere izmed njih smo prispevali sami, druge pa je podarila **Lovska zveza Slovenije (LZS)**. Tovrstne knjige so dragocen dodatek knjižnici, saj učencem ponujajo kakovostne in strokovne vsebine, s katerimi lahko poglobijo svoje znanje o

Foto: Katjuša Arh Lapajne

Poleg knjig so v knjižnici odslej na voljo tudi zanimivi učni in zabavni pripomočki – družabne igre, plakati, pobarvanke in zloženke, ki na igriv in razumljiv način otrokom približajo pomen naravovarstva in odgovornega odnosa do živali.

živalih, varovanju narave in pomenu odgovornega odnosa do okolja.

Poleg knjig so v knjižnici prejeli tudi zanimive učne in zabavne pripomočke – družabne igre, plakate, pobarvanke in zloženke, ki na igriv in razumljiv način otrokom približajo pomen naravovarstva in odgovornega odnosa do živali. Pripomočki so dopolnili knjižnim vsebinam in po pripovedovanjih pogosto pritegnejo radovedne poglede najmlajših obiskovalcev knjižnice.

Sodelovanje z lovskimi družinami je lep primer povezovanja med lokalno skupnostjo in šolo.

Skupaj pomagamo otrokom razvijati spoštovanje do narave in zavedanje, da smo za njeno ohranitev odgovorni vsi. Knjižnica se zahvaljuje **Lovcem Bohinja** in LZS za prijaznost, podporo in dolgoletno sodelovanje. Takšno povezovanje je lep primer povezovanja skupnosti, kjer skupaj skrbimo za znanje, naravo in prihodnost naših otrok.

Katjuša Arh Lapajne
(knjižnica OŠ

dr. Janeza Mencingerja)

in

Gregor Hodnik
(starešina LD Bohinjska Bistrica, Lovci Bohinja)

Foto: Katjuša Arh Lapajne

Člani lovskih družin iz Bohinja smo šolski knjižnici podarili več knjig o živalih. Nekatere izmed njih smo prispevali sami, druge pa je podarila LZS.

GOZDNI DETEKTIV

LOVEC
za mlade

Pohajanje po gozdu je lahko nadvse razburljivo in skrivnostno. Če dobro opazuješ gozdni svet okoli sebe, lahko odkriješ marsikaj. Počutiš se kot pravi gozdni detektiv, ki ugotavlja, kaj vse se je nedavno dogajalo v gozdu. Nadeni si detektivski klobuk in postani čisto pravi gozdni detektiv.

V blatnih tleh opazuj sledi živali. Je tod mimo šla lisica ali volk? Je bil naokrog morda šakal? Vsaka sled v blatu je podpis živali, prav tako kot so kupčki iztrebkov, ki jih vidimo na gozdnih tleh. Pravi gozdni detektivi se ne ustrašijo prav nobenega dokaza. Majhne rjave kroglice so lahko iztrebki srn ali morda zajcev, podolgovati in zaviti so lisičji, medved pa pušča za seboj zelo velike kupe iztrebkov, v katerih lahko dobro vidiš tudi ostanke njegove hrane (jagodičevje ali semena). Živalski kakci ti povedo, kdo se je potikal po gozdu prejšnjo noč.

Lahko raziskuješ razvejane drevesne krošnje. Opaziš lahko ptičja gnezda, pa tudi dupline starih dreves so nadvse iskana skrivališča. Se v njih skrivajo žolne ali polhi? Morda pa male gozdne miši ali netopirji? Lahko se zgodi, da pod drevesom najdeš svaljke dlak in drobcenih kosti? Ne, to niso kakci, temveč izbljuvki, ki so jih naredile sove! Pernate vladarice nočnega neba namreč lovijo miši in jih pogoltnejo kar cele, nato pa izbljujejo tisto, česar niso mogle prebaviti. Gozd je poln skrivnosti in zgodb, ki čakajo, da jih odkriješ. Naslednjič, ko stopiš vanj, odpri oči in dobro poslušaj zvoke, s katerimi te obdaja. Uporabi svojo domišljijo in razvozljaj skrivne namige gozda, ki jih lahko najdeš na vsakem koraku.

Dopolni povedi s svojimi odgovori!

Zelo velike kupov iztrebkov na tleh pušča _____.

V duplinah starih dreves živijo _____.

Sovji izbljuvki so _____.

Pravi gozdni detektiv opazuje naravo, razmišlja in smiselno med seboj povezuje vse tisto, kar vidi. Sprehodi se skozi gozd in se postavi v vlogo gozdnega detektiva. Nariši, katere znake prisotnosti živali si opazil. Poveži svoja opažanja v zgodbo, kaj se je v minulih dneh dogajalo v gozdu.

S črto poveži med seboj žival in njen iztrebek, ki ga je pustila v gozdu.

UBRANI GOZDNI ORKESTER

V roči poletni dnevi nas kar vlečejo v gozdove, saj se tam počutimo prijetneje. Če se ustavimo, umirimo in se usedemo na panj posekanega drevesa, kar naenkrat jasneje slišimo ubrani gozdni orkester okoli nas. Poletje je čas življenja in živahnega vrvenja. Nešteti glasovi gozdnih prebivalcev napolnijo gozd. Bi jih prepoznali, četudi jih ne vidite?

Na vejah drevesnih krošenj žvrgolijo ptice. Iz daljave se slišijo mehki žvižgi kosov, z veje na vejo pa letajo sinice s svojim značilnim oglašanjem cici-cici-cici. Pridružijo se jim ščinkavci in šoje z značilnim kree-kree, ki zveni kot nekakšno opozorilo, da je v gozd vstopil vsiljivec. Z nekaj sreče zaslišimo tudi znani kukavičji ku-ku-ku-ku. Srnjak, ki nas je opazil že od daleč, jezno odvihra in zabevska tako glasno, da se kar zdrznemo.

Če gremo v gozd v mraku in tam pričakamo še luno, se nam odpre povsem drugačen, nočni gozdni svet. Dnevni orkester gre spat in zbudi se nočna zasedba živali. Drevesne veje glasno šelestijo, prebudijo se sove, ki so dan trdno prespale in se oglašajo s huu-huu-huu. Črički začnejo peti svojo neskončno nočno pesem čri-čri-čri, v mlakužah regljajo žabe, v grmih pa nekaj šušti: jež se odpravlja na svoj nočni lov. Zelo glasen je tudi jazbec, ki rad renči, piha in cvili, medtem ko se odpravlja na obed v mlečno koruzo. V tišini gozda se iz daljave zasliši lisica s hripavim laježem. Šele tedaj, ko zapremo oči in si dovolimo, da do nas pridejo le zvoki, se dobro zavemo, kako poln in živ je v resnici gozd in kako čudovito melodijo igra živalski orkester v njem.

Dopolni povedi s svojimi odgovori!

Ptice pevke, ki jih lahko poleti slišimo peti v gozdu, so _____.

Na njive mlečne koruze se poleti hodijo hraniti _____.

V gozdu lahko ponoči slišimo _____.

Pojdi v gozd sredi vročega poletnega dne. Za hip počakaj, zapri oči in poslušaj zvoke gozda. Prepoznaš glasove? Katere živali slišiš? V gozd se sprehodi skupaj s starši še v trdi temi. So zvoki drugačni kot podnevi? Katere živali slišiš? Nariši tiste živali, ki so se oglašale podnevi, in tiste, ki so bile aktivne ponoči.

S črto poveži med seboj žival in zapis njenega značilnega oglašanja.

KVAK KVAK

HUU HUU

BAU BAU

ČRI ČRI

KRA KRA

Obisk lovcev - lovskih čuvajev z Madžarske

Po dogovoru in dobrem medsebojnem sodelovanju med **Zvezo lovskih druženj (ZLD) Prekmurje in Madžarsko lovsko zbornico Železne županije** smo 11. maja 2026 gostili 33 njihovih lovskih čuvajev s predstavniki njihovega vodstva območne lovske zbornice. Srečanje je potekalo v **Lovski družini (LD) Prosenjakovci**, kjer sta ob prihodu udeležence pozdravila starešina LD Prosenjakovci **Evgen Pap** in predsednik ZLD Prekmurje dr. **Arpad Köveš**. Po uvodnem pozdravu je sledil uradni del, v katerem je dr. **Srečko Kropce** kot član Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije (LZS) in predsednik Komisije za lovskočuvajsko službo pri LZS predstavil dejavnost čuvajske službe v Sloveniji ter na kratko spregovoril o organiziranosti in poslanstvu lovstva v Sloveniji.

V svojem nagovoru je spregovoril o zakonski ureditvi in nalogah komisije za lovskočuvajsko službo in komisije za lovskočuvajske izpite. Predstavil je število in status lovskih čuvajev, spregovoril o pogojih za opravljanje službe in dolžnostih upravljavca

lovišča. Poseben poudarek je namenil nalogam lovskih čuvajev in njihovim pooblastilom. V nadaljevanju so v razpravi prisotni postavljali različna vprašanja, ki so se nanašala predvsem na naslednja področja dela lovstva: ureditev in prijava škode po divjadi, primeri povozov divjadi, plačilo lovskih čuvajev za opravljanje njihovega dela, obveznosti lastnikov zem-

ljišč in gozdov za zavarovanje pred škodo od divjadi, primeri povračila škode, ki jo povzroči divjad na lovni in nelovni površini, primeri povračila škode, ki jo povzročajo zavarovane vrste prostoživečih živali ipd.

Organiziranost madžarskega lovstva, predvsem območne lovske zbornice Železne županije, je predstavil njihov tajnik **István**

Kenesi. Predstavil je pogoje za zaposlovanje profesionalnih lovcev, katerih naloga je tudi čuvajska služba. Trenutno zaposlujejo 83 profesionalnih lovcev, za vsake 4000 hektarjev zemljišča pa morajo obvezno zaposliti enega profesionalnega lovca. Le-ti se vsako leto udeležujejo obveznega strokovnega usposabljanja, zanje pa je organiziran tudi strokovni

Foto: Peter Novak

Udeleženci srečanja z gostitelji pred lovskim domom LD Prosenjakovci

izlet. Letos se je strokovnega izleta v Slovenijo udeležilo 34 oseb: profesionalni lovci, prihodnji profesionalni lovci in člani vodstva zbornice.

V nadaljevanju je pojasnil postopek oziroma potek izvedbe lovskega izpita. Kandidati brez strokovne kvalifikacije morajo pred izpitom opraviti stourni tečaj, od tega 70 ur teoretičnega usposabljanja in 30 ur praktič-

nega, v katerega sta vključena poznavanje orožja ter izvedba praktičnega streljanja. Za tem se lahko prijavi na lovski izpit. V Železni županiji se na leto prijavi od 60 do 80 kandidatov, v povprečju pa jih 70 % opravi lovski izpit. Trenutno je v Železni županiji 2339 lovcev, od katerih je 83 profesionalnih lovcev, 158 lovčev in 324 lovcev, starejših od 70 let.

V tekočem letu je načrt odvzema velike divjadi naslednji: 6050 osebkov jelenjadi, 3826 osebkov srnjadi in 11.271 osebkov divjih prašičev. Afriška prašičja kuga v Železni županiji še ni bila diagnosticirana, pojavila pa se je že v okrožjih Baranja in Šomođ (Baranya in Somogy). Za prevod vseh predstavitev je poskrbela lovka **Timea Soós**. Sledil je zanimiv pogovor o različnih temah lovstva,

ki se je zaključil s pogostitvijo z lovskim bogračem in prijetnim druženjem.

Naslednji dan so gostitelji dr. Arpad Köveš, Evgen Pap s prevajalko in lovko Timeo Soós z lovske gosti obiskali še **Tehniški muzej Slovenije** v Bistri, kjer so si z zanimanjem ogledali lovski del muzeja.

Dr. Arpad Köveš,
predsednik ZLD Prekmurje

Rogisti so s skladbami razveselili stanovalce doma

Člani **Kulturnega društva (KUD) Križevski rogisti** so na povabilo **Doma starejših občanov Ljutomer** v prvem delu letošnjega leta obiskali tamkajšnje stanovalce. Stanovalcem doma in zaposlenim so polepšali dan in jim zaigrali nekaj skladb.

KUD Križevski rogisti je pod vodstvom **Mirka Herica** v dom prineslo mehko harmonijo rogov, ki poboža dušo in srce. Zaigrali so nekaj znanih skladb, kot so na primer *Hubertusmarsch*, *Začetek lova*, *Simmer polka* ... Program sta obogatila tudi njihova člana s harmoniko in klarinetom, ki sta zaigrala nekaj znanih melodij, kot je na primer *Oj ta vojaški boben*.

Foto: Arhiv Doma starejših Ljutomer

Člani KUD Križevski rogisti so zaigrali v Domu starejših občanov v Ljutomeru.

Vodstvo doma se je križevskim rogistom zahvalilo za nastop, saj so jim predstavili lovske skladbe

in jim polepšali dan z lovske skladbami. Ob koncu nastopa jim je vodstvo doma zaželelo še veliko

nastopov in jih pozvalo, naj jih obiščejo še kdaj.

Jože Žerdin

Praznovanje prvega maja v LD Zreče

Lovska družina (LD) Zreče Lže vrsto let prireja piknik na dan praznika dela na Goleku nad Zrečami. Vrh neporaslega hriba v velikosti dobre 2,5 ha je LD Zreče kupila že leta 1966. To je priljubljena pohodniška točka za občane. Lovci smo v tem času napeljali vodovod in elektriko. Postavili smo pokrit lesen objekt in uredili strelišče na glinaste golobe. Začeli smo s skromno gostinsko ponudbo za pohodnike in lovce tekmovalce v času strelskih tekem, kar je sčasoma preraslo v tradicionalno 30-letno praznovanje prvega maja.

Tudi letos smo upali na lepo vreme, saj je v slabem obisku zelo majhen in je ves trud zamen. Imeli smo srečo: vreme je služilo in obisk je bil nad pričakovanim. Opaziti je bilo veliko mladih in družin z otroki. Za spremembo smo letos ponudili pohodnikom, simpatizerjem lova in lovcem odličnega bograča, ki ga je skuhala nova ekipa mlajših lovcev. Za dodatek smo ponudili še odlične čevapčiče. Po dolgih letih

Foto: Franc Klajne

Obiskovalci na Goleku

se je oglasila tudi harmonika, ki jo je raztegnil naš novi lovec.

Ko se je dan prevesil v popoldne, se nas je večina, tako kot

vsako leto, odpravila na nižje ležečo **izletniško kmetijo Ančka** na jabolčni »štrudl«. Prisluhnili smo tudi skladbam, ki jih je zaigrala

Godba na pihala Zreče, kjer sodeluje eden izmed naših lovcev.

Franc Klajne,
LD Zreče

V spomin Marku Šenku (1939–2026)

Od Marka Šenka, univ. dipl. arhitekta in lovca, smo se poslovili v sončnem marcu letošnjega leta na ljubljanskih Žalah.

Marko je bil Jezerjan z dušo in telesom, globoko je pripadal domačemu kraju in vsemu, kar je značilno za alpsko Jezersko. V njegovem življenju so imeli posebno mesto tudi rastlinstvo, živalstvo in prstoživeča divjad. Naravo je spoštoval, jo varoval in ji namenjal veliko pozornosti. Tako je postopoma našel svoje mesto tudi v lovstvu in leta 1970 vstopil v vrste jezerskih lovcev ter postal član **Lovske družine (LD) Jezersko**, ki ji je ostal zvest do leta 2002.

V tem obdobju se je v lovski družini izkazal z vestnim opravljanjem lovskih nalog, še posebno pa s plemenitim poslanstvom neplačanega dela. Med drugim je izdelal projektno dokumentacijo in pridobil potrebna dovoljenja

za postavitev **lovske kočice Stanič** v Komatevri na t.i. Staniču, ki je bila zgrajena leta 1979. Leta 1980 je pripravil tudi projekt za obnovo poškodovanega **lovskega bivaka na Ledinah** pod severnimi ostenji Grintovcev v znamenitem »gamsovem paradižu«.

V nekdanjem **Hotelu Kazina** na Jezerskem je zasnoval lovski salon, prostor s slikovitim lovskim ambientom, v katerem je načrtoval tudi zanimivo macesnovo vitrino. V njej je dobil svoje mesto preparat prvega uplenjenega medveda na Jezerskem. Med njegove pomembnejše stvaritve sodita tudi celovita arhitekturna zasnova in gradbena dokumentacija za izgradnjo **lovskega doma Pod turni** na Jezerskem, ki ga je LD Jezersko zgradila v novem tisočletju.

Ob tem ne smemo pozabiti, da je Marko Šenk z enako predanostjo, strokovnostjo in dovršenostjo zasnoval tudi projekt panoramske plošče na vrhu Storžiča z granitnim podstavkom

Lovski dom pod Turni

Lovski bivak na Ledinah

Marko Šenk med jezerskimi lovci – prvi z leve

Vse foto: Osební arhiv Franca Ekarja

Lovska kočica Stanič

za hrambo vpisne knjige in žiga. Nad njegovim konstrukcijskim načrtom za **Šenkovo znamenje** na vrhu Storžiča so se navdušili tudi planinci v Radovljici, ki so podobno znamenje postavili na Begunjsčici, prav tako pa tudi Kamničani na vrhu Grintovca, najvišjem vrhu Grintovcev.

Tudi na Krvavcu, v Planinskem domu na Gospinci, je zapustil pomemben pečat pri obnovi in posodobitvi doma, zlasti pri zasnovi gostinskega inventarja in opreme. Kar je načrtoval in projektiral, je bilo izdelano iz jezerskega macesna, ki je s svojo kakovostjo in lepoto predstavljal posebno vrednost.

Njegove projektne zasnove, gradnje, obnove in arhitekturni detajli so vidni in dokumentirani po vsej Sloveniji. Najizraziteje pa je njegov ustvarjalni pečat prisoten prav na Jezerskem: pri gradnji **Hotela Planinka**, obnovi in razširitvi nekdanjega **Hotela**

Kazina, izgradnji lovskega doma ter pri prenovah številnih starih in slikovitih domačij. Posebno velja izpostaviti njegovo strokovno sodelovanje pri celoviti obnovi, nadgradnji in revitalizaciji kulturnega spomenika Šenkove-Virnikove domačije na Jezerskem. Ta projekt je leta 2020 prejel **Stoletno nagrado**, ki jo je Marko Šenk prejel skupaj s sodelavci projekta.

Jezerski lovci in člani LD Jezersko se Marka, arhitekta in predanega gamsarja, spominjamo s hvaležnostjo in spoštovanjem. Zapustil nam je bogato kulturno dediščino in pomembne vrednote za jezersko lovstvo, predvsem pa sporočilo, da moramo živeti v spoštljivem odnosu do narave, skrbno ohranjati kulturne spomenike in odgovorno varovati naravne ter lovske vrednote Jezerskega in Slovenije.

Marko, v čast tvojemu spominu!

Franca Ekar

PREDSTAVITEV KNJIGE

Marija Mojca Peternel: Ne škoduj naravi, ki te razveseljuje s svojo lepoto

K oblikovanju naravovarstvene misli na Slovenskem od sredine 19. stoletja do prve svetovne vojne
Marija Mojca Peternel, Univerzitetna založba, Ljubljana 2025, 180 strani

Na Slovenskem se je od sredine 19. stoletja naravovarstvena misel razvijala iz estetskega občudovanja narave in romantičnega domoljubja v organizirano varstvo. Začetki so temeljili na ohranjanju alpske krajine in posameznih naravnih znamenitosti, ključno vlogo pa so imela društva in posamezniki, ki so opozarjali na pomen ohranjanja naravnih lepote. Pričujoča knjiga sicer ni znanstvena monografija, kljub temu pa je vredna tudi pozornosti slovenskih lovcev. Sploh, ker so bili v preteklosti avtorji mnogih naravovarstvenih pobud prav člani lovske organizacije.

Knjiga **Marije Mojce Peternelj**, lektorice za nemški jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in od leta 2012 docentke za novejšo in sodobno zgodovino, je razmeroma kratko besedilo, razdeljeno na tri dele. Prvi se posveča vprašanju varstva živali, drugi varstvu rastlin, tretji pa vzame pod drobnogled **Turistično društvo prijateljev prirode** oziroma **Tourister Verein Naturfreunde**, na mednarodni ravni še vedno aktivno društvo, ki pa v Sloveniji ni več prisotno. Delo obravnava razvoj naravovarstvene misli na območju slovenskega prostora v drugi polovici 19. stoletja do začetka prve svetovne vojne. V obdobju intenzivne industrializacije in infrastrukturnega razvoja je vedno večja okoljska ozaveščenost spodbujala številne individualne in institucionalne pobude za zaščito naravnega okolja. Pod vplivom naravovarstvenega gibanja severno od Karavank se je kmalu tudi južno od njih razvila lastna kultura varstva okolja, ki se je izrazila v ustanavljanju različnih društev (planinskih, za zaščito živali, za zaščito rastlin) in v zakonodajnih prizadevanjih. K popularizaciji naravi prijaznih vrednot so prispevali tudi botanični vrtovi, okoljska vzgoja in številne objave v takratnih časopisih. Raznolike dejavnosti niso zgolj prispevale k zaščiti endemičnega rastlinstva in živalstva, temveč so okrepile tudi mednarodno prepoznavnost

obravnavanega prostora ter njegovo vključenost v vseevropske razprave o varstvu narave. Kljub geografski obrobniosti je bilo takratno slovensko ozemlje dejaven sooblikovalec transnacionalnih naravovarstvenih gibanj, katerih vpliv je zaznaven še dandanes.

Na Slovenskem segajo začetki organiziranega naravovarstva v 19. stoletje

Knjiga, ki je napisana v lepem in tekoče berljivem jeziku, ponuja argumentirane ocene in izhodiščna razmišljanja prodorne zgodovinarke mlajše generacije. Avtorica nas verodostojno opozori, da na Slovenskem začetki organiziranih naravovarstvenih prizadevanj segajo v drugo polovico 19. stoletja. Po njenem mnenju gre za posledice ne le v duhu romantike spremenjenega odnosa do narave in njenega vedno večjega izrabljanja pod vplivom industrializacije, temveč so tesno povezana tudi z ustanavljanjem prvih planinskih društev. V knjigi omenja tudi časopisne objave o divjem lovu in lovcih. Izpostavlja, da je bil lov že pred 19. stoletjem predmet različnih dokumentov, s katerimi so želeli urediti oz. nadzorovati to dejavnost. Zastarele in razdrobljene lovske predpise so počasi zamenjevali lovske zakoni, s katerimi so želeli v celoti urediti to problematiko. Pri tem je bila izjema dežela Kranjska, ki do prve

svetovne vojne kljub razpravam v kranjskem deželnem zboru ni sprejela zakonov. Po sprejetju zakona o društvi leta 1867 so začeli v monarhiji ustanavljati tudi različne lovske družbe. Na Vrhniki, v Novem mestu, v Idriji, Ribnici, Ljutomeru in še kje. Leta 1891 je bilo ustanovljeno **Kranjsko društvo za varstvo lova**, ki je sodelovalo z drugimi lovskimi društvi v monarhiji. Leta 1907 pa je bil v Ljubljani končno ustanovljen **Slovenski lovski klub** (SLK) kot začetnik krovne slovenske lovske organizacije. Z avtorico se moramo strinjati, da so »ideje iz širšega evropskega prostora z aktivnostmi posameznikov ali društev počasi prihajale v robni prostor takratne skupne države«.

Posamezni deli knjige

Prvi del knjige se osredotoča na varstvo živali in nas opozarja, da so v prvi polovici 19. stoletja značilni premiki v odnosu med ljudmi in živalmi. Odnos do živih bitij se je začel počasi spreminjati tudi na Slovenskem in k temu je veliko pripomoglo vse aktivnejše delovanje društev za zaščito živali.

V drugem delu knjige je v ospredju varstvo rastlin v luči delovanja **Društva za zaščito in gojenje alpskih rastlin**. Podrobneje so predstavljena prizadevanja za zaščito alpskega cvetja na Slovenskem v primeru kranjske in primorske podružnice nemške-

ga in avstrijskega **Planinskega društva**. Dodati je treba tudi naravne spomenike, vključno s prizadevanji za ustanovitev naravnih parkov na Slovenskem. V tem kontekstu je predstavljen slovenski znanstvenik širokih obzorij **Albin Belar**, ki ga mnogi opredeljujejo kot idejnega očeta **Triglavskega narodnega parka**. O tem smo pred časom obširno pisali tudi v *Lovcu*.

Tretji del knjige je namenjen **Turističnemu društvu prijateljev prirode, podružnici Naturfreunde** v Mariboru in na Jesenicah ter podobam društva Naturfreunde v tisku. V *Vsklepnem delu knjige* avtorica ponudi v razmislek trditve, da je dediščina okoljevarstvenih prizadevanj v preteklosti kljub ali pa prav zaradi vse naprednejšega industrijskega razvoja na Slovenskem danes še vedno precej živa. »Prepoznavna je v številnih oblikah zavarovanih območij, konkretnih okoljevarstvenih akcijah na terenu in v trajnostno usmerjeni miselnosti sodobne slovenske družbe. Obenem raziskava potrjuje, da slovenski prostor kljub svoji geografski obrobniosti znotraj habsburške monarhije, ni bil izoliran od ključnih intelektualnih, znanstvenih in družbenih tokov, ki so oblikovali Evropo v poznem 19. in v zgodnjem 20. stoletju.«

Sklepno besedo na koncu knjige dopolnjuje njen nemški prevod, ki mu sledi kratek povzetek v slovenskem in angleškem jeziku. Dodan je obsežen pregled uporabljenih virov in literature ter priloge o članih vodstvenega odbora mariborske in jeseniške podružnice društva Naturfreunde ter imensko kazalo.

Za koga je knjiga zanimiva?

Strinjam se z mnenjem recenzentke dr. **Mojce Šorn**, da bo knjiga pritegnila pozornost strokovnjakov z različnih znanstvenih področij, zlasti tistih, ki raziskujejo okoljske vede in zgodovino. Hkrati pa je zanimiva za ljubitelje zgodovine poznega 19. in zgodnjega 20. stoletja ter za vse, ki jih zanima varstvo rastlin in živali na Slovenskem.

Lovci smo zagotovo med njimi in skozi skrbno branje pričujoče knjige bomo lažje doumeli veličino ustanavljanja prvih slovenskih lovskega društva in korenine nastajanja SLK leta 1907, ki je bil predhodnik **Slovenskega lovskega društva** oz. zdajšnje **Lovske zveze Slovenije**. Zorelo je in dozorelo, zato je vredno večjega spoštovanja zelene bratovščine.

Dr. Marjan Toš

Naslovnica knjige

IZ ZAPRAŠENIH ARHIVOV ZA SPOMINJANJE IN POMNENJE

IVAN ZUPAN, POZABLJENI PIONIR SLD

Med skrbnim prebiranjem lovske literature in nekaterih arhivskih virov se vedno znova pojavijo imena zaslužnih slovenskih lovcev, ki počasi in po krivem tonejo v pozabo. Tokrat smo v naši rubriki za spomin mlajših generacij lovcev iz pozabe oteli enega od pionirjev slovenske lovske organizacije, **Ivana (Janeza) Zupana** (1882–1962), ponosnega Kroparja, ki je imel zanimiv vzdevek *Pastirčkov*.

Leta 1910 je Ivan Zupan prišel v Ljubljano in navezal tesnejše stike s predsednikom Slovenskega lovskega društva (SLD) dr. **Ivanom Lovrenčičem**. Postala sta nerazdružljiva prijatelja, tesna sodelavca in lovska somišljenika ter leta 1924 soustanovitelja **Glavne lovske zveze prve jugoslovanske države, Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) v Beogradu**. Zupan je postal njen blagajnik in bil hkrati tudi član upravnega odbora. Odgovorno je deloval tudi v **Upravnem in Nadzornem odboru SLD v Ljubljani** in po drugi vojni leta 1945 prevzel vodenje **Nadzornega odbora nove krovne lovske organizacije, zdajšnje Lovske zveze Slovenije (LZS)**. Bil je kinolog in tudi najstarejši jugoslovanski kinološki sodnik, soustanovitelj **Lovske zadruge za Slovenijo** in desetletja njen predsednik. Ima največ zaslug za vzpostavitev trga s kožuhovino in za organiziranje dobaviteljev lovske opreme. Uredil je zavarovanje vseh slovenskih lovcev, kar je bil velikanski dosežek. Za predano delo v lovstvu je prejel visoka odlikovanja LZS, **Lovske zveze Hrvaške ter Bosne in Hercegovine**, postal je častni član **Lovske družine Šentvid nad Ljubljano**. Ivana (Janeza) Zupana so lovci izjemno spoštovali tudi zaradi njegovega vedrega značaja, umirjenosti in večnega optimizma.¹

Foto: Arhiv Lovca

Ivan (Janez) Zupan velja za enega od pionirjev SLD in LZS.

Zupan in dr. Lovrenčič sta bila tesna sodelavca in velika osebna prijatelja. To je mogoče razbrati tudi iz Lovrenčičevih zapisnikov, v katerih je med drugim izpostavil, da nihče, ki se bo lotil pisanja zgodovine slovenskega in jugoslovanskega lovstva ter lovske kinologije, ne bo mogel zaobiti imena Ivana Zupana. »Kropar je naš Janez, trdna gorenjska grča, in marsikdo bo podvomil, da nosi že sedem križev, ko ga bo poslušal kot idealnega mladca na lovskih sestankih, ali ga mladostno čilega spremljal pri ocenjevanju svojih ljubljencev goničev, ali ga srečal kot brakirja z lovskim rogom okrog vratu na lovu. Oče, delavec v kroparski žebjarni je želel, da se njegov sin izobrazí in ga je dal šolati v Ljubljano, kjer si je mladi dijak moral služiti vsakdanji kruh s tem, da je hodil 'gospodom' snažit čevlje. Ker je bilo življenje v Ljubljani težko, je Janez poizkusil srečo v Kranju, a tu je bilo še težje in kljub dobremu napredovanju je moral šolo zapustiti. Šel je v službo in se posvetil finančni stroki,« je o njem med drugim zapisal dr. Ivan Lovrenčič.

Zupan je služboval v mnogih krajih, še najdlje v Beli krajini, od koder se je leta 1910 preselil v Ljubljano. Leta 1917 je postal ravnatelj mestnega davčnega urada v Ljubljani in je to službo opravljal do upokojitve. Med obema svetovnima vojnama je bil eden od zakupnikov lovišča Kropa na Gorenjskem. Med italijansko okupacijo Ljubljane, od 1941 do 1943, se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje in je iz Ljubljane pošiljal prehrano (zlasti konzerve) partizanskim borcev na terenu. Lovsko žilico je podedoval po očetu in se je leta 1910 takoj po prihodu v Ljubljano pridružil vodstvu SLD, ki mu je leta 1918 zaupalo ureditev društvenih financ in nalogo je opravil brezhibno. V okviru Glavne lovske zveze Kraljevine Jugoslavije je leta 1932 zasnoval in uredil učinkovit model zavarovanja vseh jugoslovanskih lovcev pri **Zavarovalnem zavodu**, ki ga je po letu 1945 obnovil za Slovenijo.²

Pripravil: dr. Marjan Toš

¹ Rok Gašperšič, O loviščih, lovu in loveh pod Jelovico, Kropa, 2011.

² Spominski zapis Ivana Lovrenčiča, Lovec, XXXV, Ljubljana 1952, 242–243.

OKUSI NARAVE

Lovci - vinarji:
Blaž Zagmajster

Blaž Zagmajster iz Orešja na Bizeljskem je po poklicu policist, a širom naokoli znan po povsem drugih dejavnostih; že kar nekaj časa po pridelovanju izvrstnih bizeljskih vin in penin, pa tudi po kruhu iz moke iz grozdnih pečk in olju iz grozdnih pečk, po vinjaku ter balzamičnem kisu. Našteto pa še zdaleč ni vse, po čemer je znana hiša oziroma vinska klet Zagmajstrovih. Navedenemu je treba dodati tudi tole iz njihove predstavitve na spletu: »V naši ponudbi lahko zasledite tudi izdelke iz lesa (spominki, priložnostna darila, vžiganje v les). Prav tako zajema ponudba tudi kaligrafsko pisavo (fraktura, gotica, iluminacija, unciala). Pomujamo pa tudi pestro izbiro vezenin s tehniko križcev (nadprti, prti, prtički ...).«

Na Bizeljsko se je sredi 19. stoletja iz avstrijskega Gradca priselil praded sedanjega gospodarja Blaža. Izvorno je bil njegov priimek **Sagmeister**, na kar se pri hiši spominjajo z blagovno znamko njihovih vin. Z vinogradništvom v večjem obsegu se je leta 1967 začel ukvarjati Blažev oče **Anton**. Sedanji gospodar je kmetijo prevzel leta 2008 in vinogradniške površine iz dveh hektarjev povečal na štiri. Na njih je zaznati kar pester sortni sestav, ki ga tvorijo beli in modri pinot, laški rizling, rumeni muškata, traminec, rumeni plavec in modra frankinja. Poleg sortnih vin in tradicionalnih bizeljskih zvrsti tretjino pridelave tvorijo različne penine. Posebnost med njimi je penina Michael brut natur, imenovana po sinu Mihi, pridelana iz domorodne sorte rumeni plavec. To je sorta s poudarjeno kislinjo, kar je nujno za donegovanje kakovostne penine. Tudi sicer je iz grozja te sorte mogoče pridelati kakovostna vina v različnih kategorijah. Pridelajo kakih 20.000 litrov vina. Pred kakšnimi desetimi leti so se preusmerili na okološko pridelavo vin, kar pomeni, da so opustili herbicide in insekticide, trte pa škropijo predvsem z bakrovimi in žvepljenimi pripravki. Večino potrebnih del opravijo sami, pri čemer si veliko pomagajo s stroji.

Večino vina prodajo doma, sicer pa zalagajo gostilne širom Slovenije. Obiskovalci in gostje Zagmajstrovega vinotoča v Orešju doživljajo nepozabne trenutke, saj jih gostitelji poleg izvrstnih vin in prigrizkov razveselijo tudi z ubranim recitalom in petjem vinskih napitnic. To je tudi vzrok, da se ponajšajo s sloganom **Hiša pesmi in vina Sagmeister**.

Blaž Zagmajster je predsednik **Zveze društev vinogradnikov Slovenije**, pred nedavnim pa je oblekel tudi togo **Združenja reda slovenskih viteзов vina**.

Blaž je član **Lovske družine Bizeljsko**, ki upravlja z divjadjo na kakih 2000 ha lovni površini. V lovišču prevladuje predvsem srnjad, na ščetino položijo nekaj divjih prašičev, v načrtih pa imajo tudi jelena. Zanimivo je, da vsako leto uplenijo tudi kakšnega gamsa. Kot povsod v Sloveniji tudi na Bizeljskem beležijo stalno zmanjševanje male divjadi, še zlasti je več kot kritično stanje perjadi. Blaž se s posebnim veseljem odpravi na lov, a žal ima za to zelo malo časa. Kljub temu izkoristi vsako priložnost za lov na pogonih, na katerih mu največ pomeni druženje s svojimi lovskimi tovariši.

Ivo Kuljaj

Foto: Ivo Kuljaj

Blaž Zagmajster

Narisal: Milan Samar

V januarju 2026 smo se poslovili od našega dolgoletnega lovskega tovariša **Janeza Glihe** iz Lovske družine (LD) Kostanjevica na Krki, ki je 29. decembra 2025

umrl po težki bolezni.

Rodil se je 9. oktobra 1946 v Kostanjevici na Krki. Osnovno šolo je obiskoval v rodnem kraju, gimnazijo v Črnomlju in Višjo tekstilno šolo v Zagrebu. Po študiju se je zaposlil v tekstilni tovarni Novoteks v Novem mestu, kjer je služboval do svoje upokojitve.

V LD Kostanjevica na Krki se je včlanil leta 1972, leta 1973 je opravil lovski izpit. Leta 1979 je opravil usposabljanje za lovskega tehnika oziroma lovskega mojstra. Vseskozi je spremljal lovske novice in kot dolgoletni strešina vnašal strokovno delo med vse člane lovske družine. Kot starešina LD Kostanjevica na Krki je deloval 16 let, in sicer od leta 1978 do 1994.

Za svoje uspešno delo v lovski družini je leta 1982 prejel znak za

lovske zasluge, leta 2016 zlati znak za lovske zasluge I. stopnje in leta 2023 tudi jubilejni znak za 50 let članstva v lovski organizaciji. Vrsto let je bil tudi aktiven kinolog, vodnik lovskih psov, ukvarjal se je tudi z vzrejo nemških terierjev.

Leta 1978 je bil eden izmed ustanovnih članov Lovsko-kinološkega društva Posavje Krško, kjer je aktivno deloval vrsto let. Leta 1978 je opravil izpit za kinološkega sodnika za jamarje, leta 1980 pa je za svoje aktivno delo na področju kinologije prejel srebrni znak za kinološke zasluge.

V času vodenja LD Kostanjevica na Krki je aktivno podpiral tudi lovsko strelstvo, tedaj je bilo zgrajeno strelišče za glinaste golobe in malokalibrsko puško. Sam je aktivno podpiral nastope strelcev LD Kostanjevica na Krki, ki so se v času njegovega predsedovanja redno udeleževali strelskih tekm.

Janez Gliha se je vedno zavzemal za visoke etične standarde v lovstvu in skrbel za ohranjanje bogate lovske tradicije. Svoje bogato strokovno znanje je zelo rad prenašal na mlade. Lov je bil zanj stvar časti in osebne odgovornosti.

Ostal nam bo v lepem spominu.

Lovci LD Kostanjevica na Krki

Iz lovskih vrst so za vedno odšli:

Janez Ornik,
LD Sv. Jurij Jurovski Dol,
* 14. 8. 1928, † 5. 5. 2026.

Boris Volk, LD Gorica,
* 1. 1. 1988, † 11. 4. 2026.

Ernest Skodič, LD Cirkovce,
* 11. 5. 1954, † 16. 5. 2026.

Jože Dvojmoč, LD Škocjan,
* 8. 4. 1943, † 23. 5. 2026.

Marko Gabrijelčič,
LD Paljevo,
* 22. 8. 1962, † 15. 5. 2026.

Marijan Vrabl, LD Ptuj,
* 1. 12. 1950, † 31. 5. 2026.

Jože Milavec ml.,
LD Črna Jama,
* 22. 3. 1961, † 17. 5. 2026.

Miha Premelč,
LD Plešivica Žužemberk,
* 17. 2. 1962, † 2. 6. 2026.

Marjan Gregorš,
LD Škofja Loka,
* 5. 9. 1979, † 1. 5. 2026.

Marijan Bajc, LD Bukovje,
* 7. 9. 1951, † 26. 5. 2026.

Jožef Zelenik,
LD Destrnik,
* 18. 3. 1954, † 5. 6. 2026.

Rudolf Peric - Ruda,
LD Udenboršt,
* 10. 12. 1942, † 28. 5. 2026.

**LD Stara Fužina,
* 28. 3. 1930, † 23. 5. 2026.**

Jože Gazvoda, LD Padež,
* 23. 2. 1958, † 29. 5. 2026.

Dino Jež, LD Prestranek,
* 27. 10. 1956, † 13. 6. 2026.

Ivan Žerak, LD Žetale,
* 5. 8. 1953, † 15. 6. 2026.

Umrlim časten spomin!

CAC Snežnik 2026

V soboto, 25. aprila 2026, je park okrog gradu Snežnik na Notranjskem spet zaživel v znamenju lovske kinologije. Lovsko-kinološko društvo (LKD) Cerknica je priredilo *Državno razstavo psov lovskih pasem CAC - Snežnik 2026*, ki je v Loško dolino privabila vodnike, razstavljalce, lovce in obiskovalce, željne ogleda pasje lepote v idiličnem okolju.

Razstava se je začela ob 9.30 z otvoritveno slovesnostjo v pristnem lovskem slogu: ob zvokih **Notranjskih rogistov**, pevcev **Lovskega pevskega zbora Martin Krpan - Bloke** in vabljenih govorcev: podžupanje Občine Loška dolina **Romane Zakrajšek** in predsednika Kinološke zveze Slovenije **Harija Arčona**. Na

Foto: Miha Sterl

Razstava se je začela z otvoritveno slovesnostjo v pristnem lovskem slogu: ob zvokih Notranjskih rogistov, pevcev Lovskega pevskega zbora Martin Krpan - Bloke in vabljenih govorcev.

Rezultati razstave:

BIS (NAJLEPŠI PES RAZSTAVE)

1. Brak-jazbečar: **Max-Tone**; vodnik **Jože Štrubelj** (Slovenija)
2. Romanski vodni pes: **Quercia Century Olmo**; vodnici **Urška Tavčar** in **Alenka Pokorn** (Slovenija)
3. Resasti pritlikavi jazbečar: **Erikman's I'm Arne**; vodnica **Monika Logar** (Slovenija)

J BIS (NAJLEPŠI MLADI PES RAZSTAVE)

1. Romanski vodni pes: **Quercia Century Olmo**; vodnici **Urška Tavčar** in **Alenka Pokorn** (Slovenija)
2. Beagle: **Drama on Leash Wild Legacy**; vodnica **Pia Papler Remic** (Slovenija)
3. Nemški ptičar - žimavec: **Ciba Mursko-Črnska**; vodnik **Jernej Čop** (Slovenija)

BIS MINOR PUPPIES (NAJLEPŠI NAJMLAJŠI PES RAZSTAVE)

1. Brak-jazbečar: **Gin**; vodnik **Tomaž Mlakar** (Slovenija)
2. Dalmatinec: **Dalmatrix Endymion**; vodnica **Sandra Palcich** (Slovenija)
3. Angleški koker španjel – večbarven: **Touch of Sirius Goldeneye**; vodnici **Saša Verbek** in **Nataša Majhen** (Slovenija)

BIS PUPPIES (NAJLEPŠI MLADIČ RAZSTAVE)

1. Angleški koker španjel – večbarven: **Tuch of Sirius Everlasting Love**; vodnici **Saša** in **Maja Verbek** (Slovenija)

BOG FCI 3 (NAJLEPŠI PES III. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Valizanski terier: **Cunnings Carmina Burana**; vodnica **Karmen Zahariaš** (Slovenija)
2. Nemški lovski terier: **Ero Srce Radakovo**; vodnik **Romeo Gönter** (Slovenija)
3. Terier jack russel: **Hugo the Boss Agapito Hogidus**; vodnik **Aljaž Modic** (Slovenija)

JBOG FCI 4 (NAJLEPŠI MLADI PES IV. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Kratkodlaki jazbečar: **Eliza queen Choco von Schneckental**; vodnik **Jaka Jagr** (Slovenija)

BOG FCI 4 (NAJLEPŠI PES IV. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Resasti pritlikavi jazbečar: **Erikman's I'm Arne**; vodnica **Monika Logar** (Slovenija)
2. Resasti jazbečar: **Bak od Turopoljske ravnice**; vodnik **Rok Hrovat** (Slovenija)

3. Kratkodlaki jazbečar: **Eliza queen Choco von Schneckental**; vodnik **Jaka Jagr** (Slovenija)

JBOG FCI 6 (NAJLEPŠI MLADI PES VI. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Beagle: **Drama on Leash Wild Legacy**; vodnica **Pia Papler Remic** (Slovenija)
2. Koroški žigec: **Ron**; vodnik **Alojz Hitij** (Slovenija)
3. Brak-jazbečar: **Fina od Gazvode**; vodnik **Denis Klančar** (Slovenija)

BOG FCI 6 (NAJLEPŠI PES VI. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Brak-jazbečar: **Max-Tone**; vodnik **Jože Štrubelj** (Slovenija)
2. Beagle: **Aviatrix's Watermelon Moonshine**; vodnica **Pia Papler Remic** (Slovenija)
3. Resasti istrski gonič: **Bura**; vodnik **Bojan Anžič** (Slovenija)

JBOG FCI 7 (NAJLEPŠI MLADI PES VII. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Nemški ptičar - žimavec: **Ciba Mursko-črnska**; vodnik **Jernej Čop** (Slovenija)
2. Nemški kratkodlaki ptičar: **Grant Makole**; vodnik **Aljaž Ojsteršek** (Slovenija)

BOG FCI 7 (NAJLEPŠI PES VII. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Nemški ptičar - žimavec: **Bella Mursko-črnska**; vodnica **Nika Mahne** (Slovenija)
2. Mali münsterlandec: **Ajk Modrasov**; vodnik **Gregor Horžen** (Slovenija)
3. Nemški kratkodlaki ptičar: **Grant Makole**; vodnik **Aljaž Ojsteršek** (Slovenija)

JBOG FCI 8 (NAJLEPŠI MLADI PES VIII. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Romanski vodni pes: **Quercia Century Olmo**; vodnici **Urška Tavčar** in **Alenka Pokorn** (Slovenija)
2. Angleški špringer španjel: **Athos Bohemia Jewellery**; vodnik **Boštjan Markelc** (Slovenija)
3. Nemški prepeličar: **Meister des Waldes Ansgar fur Funkyland's**; vodnika **Tomaž** in **Aleksandra Dajčar** (Slovenija)

BOG FCI 8 (NAJLEPŠI PES VIII. FCI PASEMSKE SKUPINE)

1. Romanski vodni pes: **Quercia Century Olmo**; vodnici **Urška Tavčar** in **Alenka Pokorn** (Slovenija)
2. Angleški koker španjel - enobarven: **One Way Ok Ankaranska**; vodnica **Slavica Skalar** (Slovenija)
3. Angleški špringer španjel: **Athos Bohemia Jewellery**; vodnik **Boštjan Markelc** (Slovenija)

razstavi so vodniki predstavili 105 psov kar 40 različnih pasem.

Pse sta ocenjevala priznana mednarodna kinološka sodnika **Günter Wonisch** iz Avstrije in **Roman Rovnšek** iz Slovenije. Imela sta zahtevno nalogo – med številnimi psi in pasmami izbrati tiste predstavnike, ki najbolj ustrezajo standardom svoje pasme in spola.

V grajskem parku je bilo vzdušje kljub nekoliko napetemu tekmovalnemu duhu sproščeno in družabno. Organizatorji in obiskovalci so poudarjali, da CAC - Snežnik ni le priložnost za doseganje razstavnih rezultatov, temveč tudi prostor za pridobivanje in izmenjavo vzrejnih ter vodniških izkušenj in spoznavanje lovske kinologije ter druženje vseh ljubiteljev lovskih psov.

Dogodku je poseben čar dajalo mesto prireditve. Razstavniki krogi, postavljeni na zelenicah za gradom, in šumenje že ozelelih bližnjih gozdov so ustvarjali slikovito kuliso, ki je še poudarjala plemenitost pasemskih lovskih psov. Obiskovalci, ki so se v velikem številu zbrali ob

Foto: Miha Skerl

Organizatorji in obiskovalci so poudarjali, da CAC Snežnik ni le priložnost za doseganje razstavnih rezultatov, temveč tudi prostor za pridobivanje in izmenjavo vzrejnih ter vodniških izkušenj in spoznavanje lovske kinologije ter druženje vseh ljubiteljev lovskih psov.

straneh ocenjevalnih krogov, so lahko od blizu spoznali raznolikost lovskih pasem. Popoldanski del je bil rezerviran za vrhunec razstave – izbor najlepših psov razstavnega dne. V velikem krogu so se pod toplim spomladanskim soncem zvrstili zmagovalci posameznih pasemskih skupin FCI, med katerimi so v zaključnem

izboru izbrali zmagovalca razstave CAC - Snežnik 2026 – alpskega brak-jazbečarja po imenu **Max-Tone**, vodnika **Jožeta Štrublja** iz Lovske družine Škofljica.

Člani LKD Cerknica smo z izvedbo te prireditve znova dokazali, da znamo pripraviti vrhunski kinološki dogodek, ki združuje lovsko tradicijo in kinologijo.

Poskrbeli smo tudi za izobraževanje lovskih pripravnikov, ki jih je bilo na tej prireditvi več kot 40. Pripravili smo jim strokovno voden ogled razstave in prikaz dela psov po krvni sledi. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem sodelujočim, tistim, ki ste prireditev tako ali drugače podprli, in članom našega LKD ter drugim sodelavcem, ki ste s svojo predanostjo kinologiji prispevali, da je dogodek potekal na visoki ravni. Posebna zahvala velja tudi našim sponzorjem, katerih podpora je bila ključna za uspešno izvedbo razstave.

Ko so se popoldne sence dreves v grajskem parku podaljšale, so razstavljalci počasi začeli zapuščati prizorišče – polni novih vtisov in smelih načrtov za prihodnja kinološka srečanja. Verjamemo, da se je letošnja razstava lovskih psov CAC - Snežnik 2026 vsem udeležencem in obiskovalcem vtisnila v spomin kot pravi praznik lovske kinologije v enem najlepših kotičkov Slovenije.

Helena Hace,
predsednica LKD Cerknica in
vodja prireditve

Pokal Zasavja 2025 za skupen dosežek vodnikov na območnih tekmah goničev LKD Zasavje

Lovsko-kinološko društvo (LKD) Zasavje je v letu 2025 s ponosom uvedlo nov **Pokal Zasavja za skupne dosežke vodnikov** na lokalnih/območnih tekmah goničev. Pobuda za novo vrsto pokala se je porodila ob formalni priključitvi Lovske družine (LD) Suha krajina v članstvo LKD Zasavje. Ob obilici že obstoječih oblik uspešnega sodelovanja in prijateljevanja članov med lovskimi družinami – upravljavkami lovišč in LKD Zasavje se je rodila ideja o pokalnem tekmovanju, sestavljenem iz več krogov tekmovanja/preizkušenj goničev. Podrobnosti smo kmalu uskladili v prijetni družbi in pristnem vzdušju na območju LD Suha krajina, kjer smo dorekli le še zadnje podrobnosti. Na sestanku so bili tako člani Upravnega odbora LKD Zasavje kot tudi posamezni vodniki in kinologi iz različnih zasavskih lovskih družin.

Tekma v LD Ivančna Gorica

V soboto zjutraj, 4. oktobra 2025, se je pri lovski koči LD

Vse foto: Matej Anžur

Prva tekma, ki je bila v LD Ivančna Gorica.

Ivančna Gorica zbralo veliko lovskih kinologov. Od prijave 15 tekmovalnih parov se je tekmovanja udeležilo 13 vodnikov goničev. To je bila obenem tudi prva tekma v letu 2025 za **Pokal Zasavja**. Tekmovanje je s pozdravnim govorom odprl vodja prireditve **Jože Plankar**, podpredsednik LKD Zasavje in kinološki

referent LD Ivančna Gorica, ki je pohvalil dovolj številčno udeležbo in kinološko zagnanost. Prav tako sta zbrane pozdravila strešina LD Ivančna Gorica **Jože Zaman** in predsednik LKD Zasavje **Matej Anžur**.

Na prireditvi so bili kinološki sodniki **Jožef Verčko**, **Jurij Rihtaršič** in **Milan Udovč**, ki so

s svojim poštenim sojenjem zagotovili pravičen potek tekmovanja. Tekmo je uspešno opravilo sedem od trinajstih vodnikov goničev. Na prvo mesto se je uvrstil **Tomaž Lavrin** s psom **Cer – Hugom** (187 točk/I. nagradni razred), na drugo mesto se je uvrstil **Nedo Lukič** s psom **Aronom** (174 točk/I. nagradni razred), tretje mesto

Druga tekma, ki je bila v LD Suha krajina.

Pokal Zasavja 2025 – končna razvrstitev

pa je pripadlo **Bojanu Anžiču** s psico **Buro** (162 točk/I. nagradni razred).

Po končani razglasitvi rezultatov se je začelo prijetno lovsko-kinološko druženje ob dobrem divjačinskem golažu, ki so ga pripravili člani LD Ivančna Gorica, za kar se jim v imenu LKD Zasavje zahvaljujemo. Zahvala velja tudi sodnikom za korektno sojenje, terenskim vodnikom za pomoč pri orientaciji v lovišču in ne nazadnje vodstvu LD Ivančna Gorica za izkazano gostoljubje ter uporabo lovišča.

Tekma v LD Suha krajina

Druga tekma je bila v nedeljo, 9. novembra 2025, v lovišču LD Suha krajina. Zaradi vzrejnega pregleda goničev je bila tekma predhodno prestavljena na ta dan. V zbor so tekmovalce s psi in druge udeležence priklicali zvoki lovskih rogov **Krških rogistov**, nato pa je prireditev s pozdravnim govorom odprl predsednik LKD Zasavje Matej Anžur. Vodja

prireditve je bil kinolog LD Suha krajina **Gregor Zupančič**. Delo psov sta ocenjevala kinološka sodnika **Darko Grošelj** in **Miroslav Lavrič**.

Pred začetkom tekme je **Igor Jernejčič**, starešina LD Suha krajina, predstavil LD Suha krajina, poudaril aktivnosti njihovih kinologov ter pohvalil številčnost lovskih psov v družini. Od osmih prijavljenih tekmovalnih parov se je tekme udeležilo sedem vodnikov s svojimi psi. Tekma je potekala lepo in v izjemno gostoljubnem vzdušju, za katerega so skrbeli prizadevni člani LD Suha krajina. Čeprav sta tekmo uspešno opravila le dva psa, se dobro razpoloženje vodnikov do konca druženja ni niti za hip spremenilo. Na prvo mesto se je uvrstil **Aleš Mohorčič** s psico **Aro** (195 točk/I. nagradni razred), na drugo mesto pa **Nedo Lukič** s psom **Aronom** (126 točk/III. nagradni razred).

Tudi tokrat je bila tekma uspešno organizirana in izpeljana, za kar se moramo iskreno zahvaliti

tudi sodnikom za pošteno sojenje in vodstvu LD Suha krajina za izkazano izredno gostoljubje ter uporabo lovišča. Posebna pohvala in zahvala veljata tudi mladim Krškim rogistom za uvodno odigrano skladbo.

Končna razvrstitev

Poleg podelitve pokalov za dosežke na lokalni tekmi je prireditev dosegla svoj vrhunec z razglasitvijo zmagovalcev in prejemnikov **Pokala Zasavja 2025** za skupni dosežek vodnikom na lokalnih tekmah goničev LKD Zasavje (1. mesto: **Aleš Mohorčič** s psico **Aro**, 2. mesto **Nedo Lukič** s psom **Aronom**, 3. mesto: **Franc Blatnik** s psom **Brinom**).

S podelitvijo pokalov najuspešnejšim tekmovalnim parom smo zaključili uradni del prireditve in v gostoljubju LD Suha krajina nadaljevali druženje v odličnem vzdušju.

Še enkrat se želim iskreno zahvaliti vsem terenskim pomočnikom in članom LD Ivančna Gorica

ter LD Suha krajina, ki ste na kakršen koli način pripomogli k nemoteni izvedbi obeh tekem goničev.

S skupnim pokalom menim, da je poudarjena vrednost goničev in njihovih vodnikov kot nepogrešljivih pomočnikov pri uspešnih lovih v loviščih na območju, ki ga zavzema naše LKD. S takšnimi prireditvami društvo ne le krepki kinološko stroko in prijateljske vezi med člani, ampak tudi učinkovito predstavlja uporabnost pasem goničev. Marsikateri lovec na tak način najbolje spozna lovsko delo goničev in mu morda vzbudi željo za delo s takim psom v naših sredogorskih loviščih.

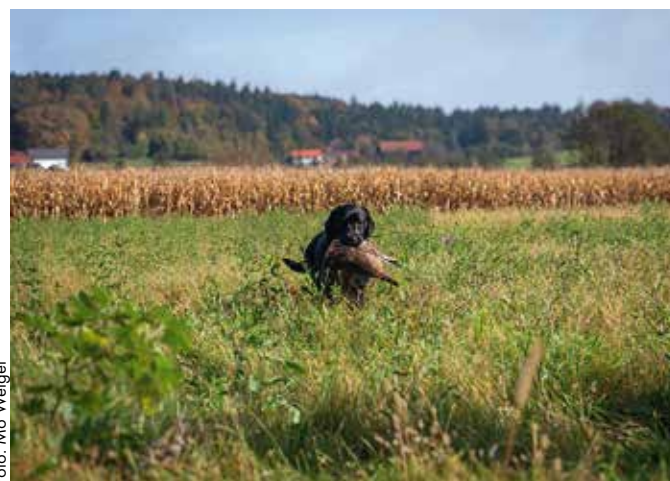
Članek končujem z mislijo o potrebi po ohranitvi takšnega načina tekmovanja in spodbujanja organizacij tekem goničev v naših loviščih tudi v prihodnje.

Matej Anžur,
predsednik LKD Zasavje

Lovska preizkušnja psov prinašalcev (LP-P) v Šentrupertu

V lovišču **Lovske družine (LD) Šentrupert** je bil 11. oktobra 2025 spet dan v znamenju psov prinašalcev (retrieverjev). **Slovenski klub retrieverjev, Lovsko-kinološko društvo (LKD) Novo mesto** in **LD Šentrupert** so znova združili moči in pripravili ter tudi odlično organizirali lovsko preizkušnjo te skupine lovskih psov.

Zbor je bil sklican ob devet uri, a so še pred tem vodniki opravili vse zahtevane formalnosti: oddali rodovnike psov, preverili

Zbrali smo se na terenih LD Šentrupert. Glavni del zasluga za gladko izpeljano prireditev velja članom te lovske družine.

dokumentacijo in se v prijetnem vzdušju pripravili na preizkušnjo svojih varovancev. Zbralo se je devet psov z vodniki iz Slovenije in Avstrije. Kot vedno je bilo čutiti prijetno napetost vodnikov – tisto pozitivno tremo, ki pred državno tekmo pravzaprav kar sodi zraven.

Zbrali smo se na terenih LD Šentrupert. Glavni del zasluga za gladko izpeljano prireditev velja članom te lovske družine. Slovenski himni je sledila predstavitev terenov, sodniške ekipe in delegatke Kinološke zveze Slovenije **Nataše Gederer**. **Jan Smrekar** in **Miro Kos** iz LD Šentrupert sta kinološkima sodnikoma **Andreju Emihu** in **Tomažu Dajčarju** pomagala z izjemno

mero natančnosti in zanesljivosti. Preizkušnja se je začela z obvezno disciplino *obnašanje na stojišču in v lovišču*, nato pa je vsaka skupina nadaljevala s svojimi nalogami. Pri vlečkah in prostem iskanju sva sodnika zahtevala dosledno spoštovanje določil pravilnika, vključno z natančno odmerjenimi dolžinami vlečk.

Tekma je bila še zahtevnejša zaradi spremembe pravilnika: psi se morajo pri oddaji divjadi pred vodnikom obvezno uvesti in šele nato lepo oddati divjad. Majhna, a pomembna razlika, ki je pri nekaterih psih povzročila nekaj dodatnih točk izgube rezultata.

»Vodna« disciplina je bila – kot pogostokrat – odločilna točka celotne preizkušnje. Pes mora po strelu in metu mrtve race v vodo ostati zbran, čeprav drugi strel pogosto zmoti občutljive pse. Zato je le en pes to nalogo opravil z odliko, večina pa je prineseno raco iz vode pred vodnikom enostavno izpustila iz gobca – kar določilo pravilnika seveda kaznuje!

Foto: Mo Weigel

Po zaključku uradnega dela sta nas pričakali odlična pogostitev in podelitev priznanj ter pokalov najboljšim.

Za konec je sledila še vlečka z dlakavo divjadjo, ki je potekala deloma po odprtem terenu in deloma po gozdu. Letos sem bil pri preizkušanju psov na tej disciplini zelo razočaran. Kar trije psi so po vlečki dlakaste divjadi položeno divjad začeli »žvečiti«, namesto

da bi jo prinesli vodniku. Seveda je to zanje pomenilo takojšnjo izključitev in neopravljeno preizkušnjo.

Po zaključku uradnega dela sta nas pričakali odlična pogostitev in podelitev priznanj ter pokalov najboljšim. Kot je bilo opaziti že po

lanskih spremembah pravilnika, o zmagovalcih in najuspešnejših psih ni več odločal le čas pri prostem iskanju – žarišče se je vrnilo na kakovost celotne dejavnosti psa na preizkušnji. Kljub opaženim pomanjkljivostim pri nekaterih vodnikih pa je pri vsem najlepše dejstvo, da so še vedno lovci in kinologi s srcem, ki so pripravljeni žrtvovati svoj čas in energijo, da takšne prireditve lahko sploh potekajo.

Hvala vsem iz LD Šentrupert za vložen trud in odlično izvedbo preizkušnje – uspelo vam je pripraviti lep, strokovno zahteven, a pošten kinološki dogodek.

Tomaž Dajčar

Rezultati:

1. mesto: Martina Krančan in Charming Tails Jolty Njord; CACT

2. mesto: Barbara Krumpak in Tylah Praline; R. CACT

3. mesto: Marko Dolinšek in Skade Živa

Dan psov jamarjev v LD Suhor

V Lovski družini (LD) Suhor vsako leto organiziramo vadbe psov jamarjev. Že večkrat smo organizirali lovsko-kinološke prireditve na lokalni in državni ravni. Tokrat smo se odločili, da bomo storili še korak naprej in smo v soboto, 18. aprila 2026, pri naši lovski koči na Vahti organizirali prireditev *Dan psov jamarjev*, da bi strokovno izobrazili vodnike in ljubitelje psov jamarjev ter izmenjali mnenja, stališča in izkušnje pri vzgoji, šolanju in lovu s psi jamarji. Zbralo se je kar 35 vodnikov s psi (nemški lovski terierji, resasti in kratkodlaki jazbečarji, parson russell terierji, jack russell terierji in kratkodlaki foksterier) ter več kot 90 lovcev in ljubiteljev psov jamarjev iz različnih krajev Slovenije in Hrvaške, od tega je bilo kar 16 lovskih pripravnikov. To pomeni, da je v Sloveniji zanimanje za vodenje in vzrejo psov jamarjev, samo pristop mora biti pravilen in strokovno voden.

Dobrobit lovskega psa mora biti vsakemu lovcu na prvem mestu. Zato smo začeli s *tečajem prve pomoči lovskim psom na lovu*, ki sta ga izvedla prizadavna in aktivna vodnika parson russell terierjev in sokolarja, **Nejc Nastran**, dr. vet. med., in **Rok Klančnik**, dr. vet. med., za kar se jima najlepše zahvaljujemo. Sama sem predstavila

pravilnike o delu psov jamarjev. Nujno je, da vodniki vedo, kaj se od posamezne pasme pričakuje na posamezni preizkušnji, saj lahko le tako pravilno pripravijo psa nanjo. Po kosilu je sledil praktični del. Psi so se preizkusili v delu v rovu, v delu v rovu z izvlačanjem mrtve lisice/zveri, v delu na divjega prašiča in v delu po vlečkah dlakaste divjadi.

Celoten dogodek, vključno s hrano in pijačo za udeležence, je financirala LD Suhor. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila lovcem, predstavnikom LD Suhor: starešini **Anton Štublerju**, gospodarju **Jožetu Dragovanu**, **Janu Klemenčiču**, ki je postavil ogrodje in kritje za divjega prašiča, **Martinu Kambiču** za lepo

urejeno lovsko kočo in okolico ter opravljene nakupe, lovskemu pripravniku **Borisu Žlogarju** za pravo kosilo, **Andreju Popoviču** in drugim, ki so na kakršenkoli način pomagali in prispevali, da je prireditev *Dan psov jamarjev* na Vahti tako dobro uspela.

Posebna zahvala »stalni« ekipi suhorskih terierašev, ki vedno poskrbijo za izvedbo tovrstnih prireditev: **Matiji in Nastji Brunskole**, **Silvu Krštincu** in **Albinu Mikoli**, ki sta ob tej priložnosti izdelala nov rov za izvlačanje, **Daretu Malešiču** in **Antonu Šukljetu** ter **Nejcu Nastranu**. Posebna zahvala **Renati Brunskole**, ki ob tovrstnih dogodkih vedno speče odlične belokranjske pogače, ki jih kot pravi Belokranjec ponudimo kot dobrodošlico udeležencem. Hvala lepa tudi lovskim pripravnikom **Borisu Žlogarju**, **Denisu Sušniku** in **Urbanu Kočeverju** za pomoč pri izvedbi prečudovitega dogodka. Posebno sem hvaležna **Martinu Kolarju**, ki je že leta 1988 dovolil, da lovci umetni rov zgradimo na nepremičnini v njegovi lasti in da ga brezplačno uporabljamo za lovsko-kinološke prireditve ter vadbe psov.

Velika hvala tudi mednarodnemu kinološkemu sodniku **Tomažu Burazerju**, ki je še kot predsednik Lovsko-kinološkega društva (LKD) Bela krajina in predsednik Vzrejne komisije za pse jamarje podprl in spodbudil naše lovce, da so zgradili prvi umetni rov za pse

Foto: Maja Brunskole

Želimo si, da bi bilo tudi v prihodnje na lovsko-kinoloških prireditvah toliko vodnikov in lovskih psov, kot jih je v LD Suhor.

Foto: Maja Brunskole

Janko Klemenčič je po navodilih mednarodnega kinološkega sodnika Tomaža Burazerja naredil kritje za divjega prašiča.

jamarje. Prav imenovani je leta 1992 predlagal, da bi obstoječi rov v LD Suhor kot prvi v Sloveniji

preuredili po nemškem pravilniku in mu dodali premično rešetko. Tak rov je bil prvič predstavljen

23. avgusta 1992 na prvi **Državni vsestranski uporabnostni preizkušnji za jazbečarje** v samostojni Republiki Sloveniji.

Zahvaljujem se tudi **Jožici Janžič**, predsednici LKD Novo mesto, in njeni desni roki **Žaretu Kresetu** ter **Boštjanu Lazanškemu**, predsedniku LKD Posavje, ki so podprli naš *Dan psov jamarjev* in so z dogodkom seznanili vodnike z območij svojih LKD-jev.

Občni zbor LKD Bela krajina je sprejel sklep, da *Dan psov jamarjev* šteje kot lovsko-kinološka prireditev za pripravnike. Pri tem smo obrazložili, da se lovski pripravniki na takšni prireditvi, kjer predstavimo teorijo o delu psov in prvi pomoči lovskim psom na lovu ter praktično prikažemo dejavnost psov, veliko več naučijo. Suhorski lovci smo pripravnike aktivno vključili v praktičen prikaz dela psov. Bistveno je, da lovske pripravnike aktivno vključimo v izvedbo lovsko-kinoloških prireditev in jih navdušimo za lovsko kinologijo.

Zahvaljujem se tudi predsedniku Zveze lovskih družin Bela krajina in članu Upravnega odbora Lovske zveze Slovenije **Miroslavu Hudaku**, ki je kot

aktiven kinolog pozdravil vse prisotne in podprl organizacijo tovrstnih dogodkov v Beli krajini.

Odzivi udeležencev so bili pozitivni. Veliko vodnikov je s seboj pripeljalo tudi svoje otroke, ki so aktivno sodelovali na prireditvi. Pomembno je, da mlade aktivno vključimo v vse naše lovske aktivnosti, da spoznajo poslanstvo, pomen in namen lovstva ter lovske kinologije. Dogodek je uspel predvsem zato, ker smo vse naredili s pristno lovsko strastjo, srčnostjo, dobro voljo in željo pokazati, da lovsko kinologija na Suhorju, vhodu v Belo krajino, napreduje. Hvala lepa vsem vodnikom, ki ste se udeležili našega prvega *Dneva psov jamarjev*.

Če se opremo na **Etični kodeks slovenskih lovcev**, lovci LD Suhor z opisanimi aktivnostmi izkazujemo, da spoštujemo in varujemo naše lovske organizacije ter izboljšujemo ugled, čast in dostojanstvo lovstva in branimo čast, ponos ter plemenito lovsko tradicijo. Ta članek naj bo v navdih in spodbudo tudi drugim lovskim družinam.

Dober pogled!

Maja Brunskole,
kinologinja LD Suhor

64. MEDNARODNI KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

22. - 26. 8. 2026 | Gornja Radgona

Na sejmu AGRA si lahko letos ogledate tudi lovsko razstavo, ki jo pripravlja vodja projekta Milan Kolarič v sodelovanju z ZLD Prlekije in ZLD Prekmurje.

Vljudno vabljeni!

DRŽAVA PARTNERICA
ALŽIRIJA

GENERALNI SPONZOR IN
URADNA BANKA SEJMA AGRA

TEHNOOPTIKA

SMOLNIKAR, d.o.o.,
Brnčičeva 13, 1231 Ljubljana - Črnuče
Tel.: 01 426 32 72
tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

NIKON Prostaff P3 8x42,
cena: 180,00 €

NIKON Monarch M5
8x42,
cena: 329,00 €

Servis dvogledov in strelnih daljnogledov

Nikon

Švedske piščalke
ZA PRIVABLJANJE SRNJADI IN DRUGIH
PREDATORJEV

1. Nordik PRO ROE
2. Nordik AGONY
3. Nordik ROE

33,30€/kos

AVANTURA
www.avantura.info

Bolje deževen dan v naravi, kot sončen dan v pisarni!

www.avantura.info 031 600 308
Avantura Trade d.o.o., Ljubljanska cesta 44, 6230 Postojna

HuBro.si

vse za LOV
in PROSTI
čas

PRODAJALNA in SPLETNA TRGOVINA

info@hubro.si Dobja vas 16 a
+386 41 220 288 Ravne na Koroškem

STERN ARMS **Deerhunter** **ZEISS** **Blaser**

CZ For those who know

CZ 457 HUNTER VEIL
.22 LR
CENA: 854,00 €
CENA s POPUSTOM: 768,60 €

CZ 600+ LUX
30-06 Spr.
CENA: 1.427,40 €
CENA s POPUSTOM: 1.249,00 €

CZ 457 JAGUAR
.22 LR
CENA: 896,70 €
CENA s POPUSTOM: 796,70 €

* Ponudba velja za izdelke iz zaloge od 05.07.2026 do 31.08.2026 oz. do razprodaje zalog. Slike so simbolične.

ANCELJ d.o.o.
Lebanova ulica 3
8000 Novo mesto
tel: ++386 (0)7 / 33 21 081
e-mail: info@ancelj.si
Delovni čas: pon - pet: 8.30 - 12.00, 13.00 - 16.00
www.ancelj.si

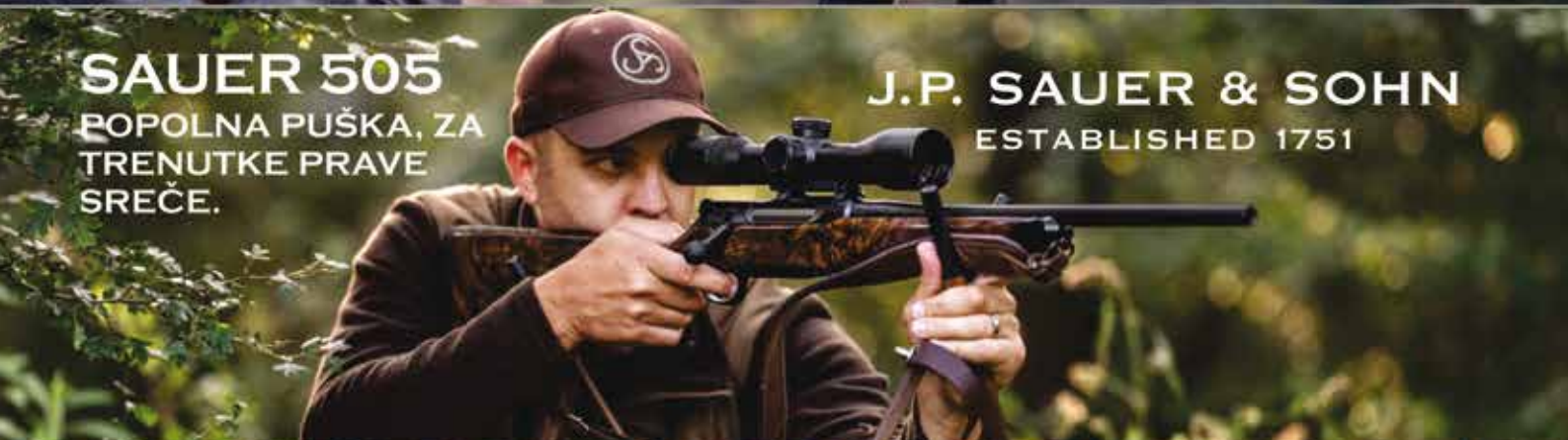
zastopstva in distribucija: - Browning - FN Herstal - Winchester
- Kite Optics - ATN Europe - Meopta
- Česka zbrojovka - Sellier & Bellot
- Hugbu - KMR Precision Arms - JKN
- Alfa Proj - Norica - Niggeloh - J&P Reumi

Blaser

R8 SUCCESS SILENCE

Eleganca v vsakem detajlu.

SAUER 505

POPOLNA PUŠKA, ZA
TRENUTKE PRAVE
SREČE.

J.P. SAUER & SOHN

ESTABLISHED 1751

Novi MAUSER 25
USTVARJEN ZA
PRAVE ZMAGOVALCE.

Blaser
Optika

MINOX
Optika

Blaser
Strelivo